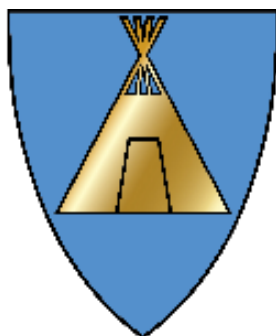

Guovdageainnu suohkan

Kautokeino kommune

ØKONOMIPLAN 2025-2028

MED HANDLINGSPROGRAM

OG

ÅRSBUDSJETT 2025

Vedtatt i kommunestyret 19.12.2024, sak xx/24

Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi

INNHOILDSFORTEGNELSE

Kommunedirektørens forord	1
Generelt om økonomiplan	3
Et bærekraftig samfunn	6
Kautokeino kommunes visjon og verdier	9
Utviklingstrekk	11
Økonomiske rammer for 2025-2028	17
Investeringer	35
Kommuneorganisasjonen	42
Forpliktende plan	48
Enhet for kommunedirektørens stab og politisk nivå	58
Enhet for kultur og oppvekst	65
Enhet for helse og omsorg	69
Enhet for NAV og sosialtjenester	74
Enhet for tekniske tjenester	79
Enhet for Brann og feiing	85
Klimabudsjett	88
Lovpålagte budsjettskjema	93
Kommunestyrets vedtak sak xx/24	101

Kommunedirektørens forord

Kommunestyret skal vedta en økonomiplan for de neste fire år og et årsbudsjett for kommende år før hvert årsskifte, jf. kommuneloven § 14-3 første ledd. Både økonomiplan og årsbudsjett skal være i balanse, det betyr at inntekter og utgifter skal være like store i kommende årsbudsjett og i de fire neste år. Økonomiplanen skal gi en oversikt over kjente inntekter og prioriterte utgifter, samt prioriterte investeringer i planperioden.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er på ROBEK lista, ikke fordi vi har et merforbruk, men fordi vi i 2023 og 2024 behandlet årsregnskap og årsrapport politisk etter lovens frist, samt at departementet konkluderte med at vi ikke har en bærekraftig økonomi i balanse. Kommunen balanserer budsjettet hvert år i forrige økonomiplanperiode ved å bruke av disposisjonsfondet.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes årsregnskap for 2023 viste et merforbruk på omtrent 30 millioner kroner, som ble hentet fra oppspart disposisjonsfond og tallene i 2024 ser ikke ut til å bli stort bedre. Administrasjonen har store utfordringer med å utarbeide et årsbudsjett 2025 og en økonomiplan 2025–2028, med driftsutgifter på linje med kjente driftsinntekter.

I juni 2024 vedtok kommunestyret en forpliktende plan. Den endelige forpliktende planen vil være en del av denne økonomiplanen. Det vil bli foretatt justeringer og oppdateringer av vedtatte sparetiltak, fordi mulighetene til gjennomføring er mer kjent nå, og det vil bli foreslått nye sparetiltak i et eget kapittel i økonomiplanen. Kun de tiltak kommunestyret velger å ha med videre vil utgjøre den forpliktende planen.

Det er viktigere enn noen gang å få vedtatt gode, effektive sparetiltak. Med dagens driftsnivå har vi brukt opp oppspart disposisjonsfond før vi er ferdig med 2026. Kommunens innbyggere må gis riktig og utfyllende informasjon om de endringer i tjenestetilbudet som gjennomføres og hvorfor endringene skjer. Vi må også informere om konsekvensene av endringene, slik at våre innbyggere settes i stand til å tilpasse egen hverdag i forhold den enkeltes behov.

Kommunedirektøren har innført ansettelses-, innkjøps-, reise- og vikarstopp fra begynnelsen av november 2024 og inn i 2025. Dette vil gjelde inntil vi ser bedring i driftsresultatet. Det er et nødvendig tiltak, og alle som kjenner den kommunale driften hvor lønn til medarbeidere utgjør 60-70% av totale driftsutgifter skjønner at det ikke er mulig å redusere driftsnivået med 50 millioner kroner uten å legge ned stillinger.

Kommunen står overfor mange utfordringer i neste planperiode. Med den befolkningsutviklingen vi ser fremover vil det være en stor utfordring å rekruttere kompetent personell, ikke bare sykepleiere, lærere og ingeniører, men også renholdere og pleiemedarbeidere. Rekruttere og beholde tiltak er ikke lenger nok, de fleste kommuner tilbyr lignende tiltak og det blir bare en negativ spiral. Det er en utfordring hele kommune Norge sliter med, og i tillegg har vi behovet for medarbeidere med samisk kompetanse. Det er f.eks. umulig for oss å belønne samisk kompetanse til alle våre 300 medarbeidere, mens norske kommuner kan lønne samisk kompetanse ganske høyt fordi det vil gjelde kun to-tre medarbeidere. En annen viktig utfordring for vår kommune er å ha midler nok til å kunne tilby våre medarbeidere nødvendig kompetanseutvikling, som er et viktig beholde tiltak.

En ny samfunnsdel skal vedtas våren 2025 som beskriver dagens utfordringer som Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune står overfor. Den er utarbeidet med god medvirkning fra både

innbyggere, politikere og medarbeidere. Den vil danne grunnlag for de prioriteringer som skal vektlegges både politisk og administrativt i årene som kommer.

En ny planstrategi for valgperioden skal også vedtas. Denne skal være en realistisk og gjennomførbar planstrategi, som gir administrasjonen mulighet til å gjennomføre planlagte oppdateringer og utarbeidelser av nødvendige planer.

Intensjonsavtalen med Karasjok kommune har hatt en lang fødsel, hovedutfordringen har vært og få på plass en prosjektleder for Ávjovárri IPR. Dette ser ut til å komme i orden nå i nær fremtid. Stillingen skal ivareta det politiske arbeidet i regionrådet og ha koordineringsansvar for interkommunalt samarbeid innen forskjellige kommunale tjenestoområder.

En annen utfordring som det også er viktig å ha fokus på er: Hvordan gjøre Guovdageaidnu – Kautokeino til en attraktiv kommune å bo i, uten å måtte bruke kommunale midler på dette? Det krever mye av politikerne, medarbeiderne og av kommunens innbyggere. For at Guovdageaidnu – Kautokeino skal bli en attraktiv kommune må alle sammen bidra til å framsnakke kommunen vår og bygge et positivt omdømme. Fokuser på det som er bra – ikke på det som ikke fungerer optimalt.

Det er viktig å trekke frem det positive som skjer i samfunnet, samt å fortelle om det utenfor Guovdageaidnu – Kautokeino. Noen positive endringer som kan nevnes er at kommunen fortsetter med mer fokus på arbeidet med Oadjebas Guovdageainnus, det er inngått avtale med Bygdekino AS, det er ansatt ungdomsmedarbeidere og det pågår arbeid med å bli en mer næringsvennlig kommune. Alt dette er noen av de positive tiltakene som nødvendigvis ikke koster så mye, men som kan gi gode resultater.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har en unik posisjon innen samisk språk og kultur. Vi skal jobbe for å få de beste samiske barnehagene og skoler i verden for våre barn og medarbeidere. Videre skal vi tilby helsetjenester av høy kvalitet til befolkningen basert på samisk språk og kulturforståelse.

Til tross for alle utfordringene har kommunedirektøren tro på fremtiden for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune. Gjennom gode politiske vedtak, godt lederskap og dyktige medarbeidere som tar ansvar og yter det lille ekstra vil kommunen få en bærekraftig økonomi som skaper grunnlag for vekst og utvikling til beste for alle som bor i kommunen.

Karin Hætta

kommunedirektør

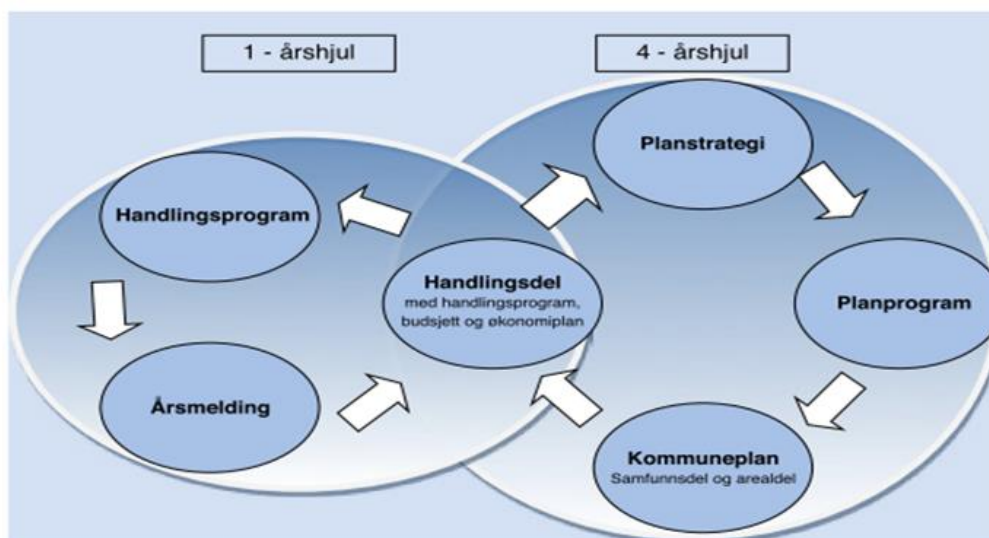
Generelt om økonomiplan

Økonomiplanens rolle i kommuneplanen

Kommuneplanen skal gi mål og strategier for en bærekraftig og langsiktig utvikling av Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune de kommende årene. Kommuneplanens samfunnsdel er kommunes overordnede styringsdokument, og skal legge føringer for all planlegging i kommunen i årene fremover. Samfunnsdelen skal, i tråd med nasjonale forventninger til kommunal sektor, fokusere på bærekraftig utvikling hvor FNs bærekraftsmål er lagt til grunn.

Samfunnsdelen er et politisk dokument, som tar stilling til langsiktige utfordringer og muligheter, og setter mål og strategier både for Guovdageaidnusamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Oppfølging av samfunnsdelen skal beskrives i en egen handlingsdel. Kautokeino kommune har valgt å innlemme samfunnsdelens handlingsdel i økonomiplanen.

Figurene under illustrerer sammenhengen i kommunens overordnede planverk og årshjul.

Krav til innhold i handlingsdel/økonomiplan

Kommuneloven kapittel 14 regulerer økonomiforvaltningen i kommunen. Kommuneloven stiller krav til helhetlig planlegging i kommunene. I henhold til kommunelovens §14-4 må økonomiplanen vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Den skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger, og de mål og premisser økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. En økonomiplan skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Det skal være synlig kobling til kommuneplanens samfunnsdel og andre regionale planer i kommunens økonomiplan. Det er en grunnleggende forutsetning at det skal være en rød tråd

mellom de ulike plandokumentene, alt fra kommuneplan til virksomhetsplan og helt til årsrapport. Økonomiplan er et 4-årig dokument. Den er i motsetning til årsbudsjett ikke bindende, kun veiledende. Årsbudsjettet, som er første år i økonomiplanen, er bindende for kommunen jf. § 14-5. Det er formannskapet som innstiller til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett til kommunestyret jfr. §14-3.

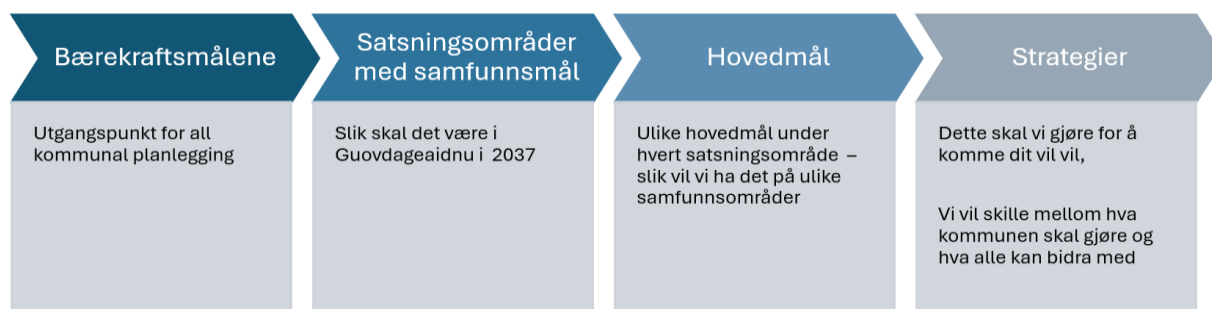

Revidering av kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er under revidering. Det er lagt opp til en tidsplan der kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037 skal godkjennes av kommunestyret i mars/april 2025.

Arbeidet med samfunnsdelen bygger på en bred medvirkningsprosess, og det er i prosessen vektlagt politisk forankring. Kommunestyret har i sak 51/24 vedtatt hvilke bærekraftsmål, visjoner, verdier, satsningsområder og samfunns mål kommuneplanens samfunnsdel 2025-20237 skal bygge på. Dette vedtaket er lagt til grunn for videre arbeid med økonomiplan for perioden 2025-2028. I det videre arbeidet med samfunnsdelen skal hovedmål og strategier fastsettes.

Det er lagt opp til følgende målstruktur i den nye samfunnsdelen:

Økonomiplanens oppbygging

Økonomiplanen er bygd opp på følgende måte:

Nivå/begrep	Forklaring
Kommunedirektørens forord	Kommunedirektørens vurderinger av kommunens utfordringsbilde
Generelt om økonomiplan	Beskriver økonomiplanens rolle og innhold
Visjon og hovedmål	Fremtidsbilde av og overordnet mål for Kautokeinosamfunnet
Satsingsområder og delmål	<p>Seks satsingsområder som skal ha spesielt fokus i planperioden.</p> <p>Delmålene definerer hva som er viktigst å oppnå innenfor hvert av satsingsområdene.</p> <p>Delmålene gjelder både lokalsamfunn og kommunens organisasjon. De gir også eksterne aktører og myndigheter signaler om hvilken utvikling som ønskes lokalt.</p> <p>Tiltak og måleindikatorer er beskrevet under hver enhet (enhetenes budsjett)</p>
Utviklingstrekk	Beskriver utviklingstrekk på sentrale områder som demografi og tjenestebehov
Økonomiske rammer for planperioden	Beskriver de økonomiske forutsetningene som inntekter, driftsutgifter, finansposter, nøkkeltall og investeringer i kommende planperiode.
Investeringer	Beskriver investeringsaktiviteten
Nøkkeltall	Beskriver utvikling i sentrale nøkkeltall
Enhetenes budsjett	Beskriver hvordan bærekraftsmål, visjon, verdier, satsningsområder og samfunns mål i kommuneplanens samfunnsdel er konkretisert i handling (tiltak) for hver enhet, samt hvordan måloppnåelse vurderes. I tillegg beskrives utfordringer og status for hver enhet. De økonomiske rammer for planperioden med budsjettpremisses er også omtalt.
Klimabudsjett	Beskriver klimautfordringer og planlagte tiltak
Årsbudsjett	En bindende plan som kommunestyret vedtar årlig. Dokumentet viser hvordan årets tilgjengelige bevilgning skal disponeres. Årsbudsjettet er det første året i økonomiplanen. Viser som lovpålagte budsjettskjema.

Et bærekraftig samfunn

Bærekraftsmål

FNs medlemsland har vedtatt 17 mål for å oppnå bærekraftig utvikling. Dette er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Regjeringen har bestemt at de 17 bærekraftsmålene til FN skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i de største utfordringene i vår tid, også i Norge. Gjennom nasjonale føringer for regional og kommunal planlegging, er det tydelige forventninger om at kommunal sektor legger FN sine bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Sammenhengen mellom disse dimensjonene avgjør om noe er bærekraftig. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt. Utvikling av et bærekraftig samfunn krever langsiktig og samordnet innsats fra kommunen og aktører i lokalsamfunnet. Kommunestyret, gjennom kommuneplanens samfunnsdel, peker ut retning og mål for å utvikle et sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftig samfunn. Sosial bærekraft handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Vi skal sikre god livskvalitet, for oss som lever nå og for kommende generasjoner. Klima – og miljømessig bærekraft handler om at fremtidige generasjoner får overta naturen i minst like god stand som når vi overtok den, og at den menneskelige utviklingen skjer innenfor naturens tålegrense. Vi må ta bevisste og smarte valg når det gjelder bruk av de begrensede ressursene våre.

Økonomisk bærekraft handler om at vi må sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Utfordringen er å gjøre økonomien bærekraftig, slik at den både sikrer menneskers behov, og holder seg innenfor naturens tåleevner.

Prioriterte bærekraftsmål

Alle 17 bærekraftsmål ligger til grunn for planleggingen, da målene er gjensidig avhengig av hverandre. Med bakgrunn i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes utfordringsbilde vil man ha et særskilt fokus på følgende mål i kommunens planarbeid:

Under mål og tiltak i enhetenes budsjett er prioriterte bærekraftsmål omtalt som FN 3, FN 4, FN 8, FN 10, FN 11, FN 13, FN 15 og FN 17.

Mål 3 – God helse og livskvalitet (FN 3)

Målet er å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Lokal kontekst:

Guovdageaidnu har betydelige folkehelseutfordringer, knyttet til blant annet livsstilssykdommer og psykisk helse. Kommunen vil arbeide for å styrke folkehelse tiltak som fokuserer på forebygging og tidlig innsats. Det er videre viktig i samisk kommune som Guovdageaidnu å ha samisk kultur- og språkkompetanse i helse-, sosial- og omsorgstjenestene. Det er en høyere forekomst av vold i nære relasjoner i det samiske samfunnet. Vold og overgrep er et samfunnsproblem, og dette går utover livskvaliteten til både enkeltpersoner, men også for samfunnet som helhet.

Mål 4 – God utdanning (FN 4)

Målet er å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

Lokal kontekst:

Guovdageaidnu har utfordringer knyttet til skoletilbudet, med varierende skoleresultater og synkende trivsel på skolen. Det er viktig å sikre god kvalitet i opplæringen, samtidig som man styrker samisk språk og kultur i skoler og barnehager. Opplæringen skal også fremme samisk identitet, språk og kultur. Guovdageaidnu er et senter for samisk utdanning.

Mål 8 – Anstendig arbeid og økonomisk vekst (FN 8)

Målet er å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Lokal kontekst:

Kautokeino har en ensidig næringsstruktur og høy arbeidsledighet, spesielt blant menn. Store industriprosjekter, som gruvedrift, begrunnes ofte med potensialet for økt økonomisk vekst og nye arbeidsplasser. Samtidig kan disse prosjektene påvirke eksisterende arbeidsplasser innen reindriften, en næring som har vist seg å være bærekraftig over tid. Kommunen vil fremme bærekraftig økonomisk vekst gjennom å satse på reindrift, kreative næringer, reiseliv og næringsvirksomhet basert på samisk kultur og fornybare naturressurser. Kommune vil gjennom fortsatt fokus på omstilling, legge til rette for entreprenørskap, grønn vekst og bærekraftige arbeidsplasser

Mål 10 – Mindre ulikhet (FN 10)

Målet er å redusere ulikhet i og mellom land.

Lokal kontekst:

Det er sosiale og økonomiske ulikheter i Guovdageaidnusamfunnet, særlig for barn i familier med lav inntekt og marginaliserte grupper. Mange samer opplever ulike former for diskriminering. Kommunen skal arbeide aktivt for å utjevne levekår, sikre lik tilgang til tjenester og skape gode rammer for sosial inkludering, med spesiell vekt på å støtte sårbare grupper som opplever

utenforskap. Videre er det behov for endringer i generelle rammeverk i politikk, lovverk og ordninger som diskriminerer eller som skaper ulikheter for det samiske samfunnet

Mål 11 – Bærekraftige byer og lokalsamfunn (FN 11)

Målet er å gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige.

Lokal kontekst:

Den samiske kultur- og naturarv danner grunnlag for bosettingsmønsteret i Guovdageaidnu, som har bosetning i Guovdageaidnu márkan, Máze og flere mindre bygder. Guovdageaidnusamfunnet som helhet skal utvikles som et bærekraftig og inkluderende lokalsamfunn. Stedsutviklingen skal være preget av samisk kultur og identitet, med fokus på å skape trygge og attraktive bo- og arbeidssteder. God infrastruktur og møteplasser vil være viktige for å opprettholde et levende samfunn.

Mål 13 – Stoppe klimaendringene (FN 13)

Målet er å handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.

Lokal kontekst:

Klimaet i Guovdageaidnu har endret seg betydelig det siste århundret og vil fortsette å endre seg fremover. Klimatilpasning er viktig for Kautokeino, særlig fordi klimaendringer påvirker reindriften og andre samiske næringer og meahcásteapmi/ utmarksbruk direkte. Kommunen skal redusere sitt klimaavtrykk gjennom energieffektivisering, redusert transportutslipp, og en arealpolitikk som fremmer bærekraftig bruk av naturressurser

Livet på land (FN 15)

Målet er å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse, samt stanse tap av artsmangfold.

Lokal kontekst:

Bevaring av naturmangfoldet og beskyttelse av landarealer er viktig for ivaretagelse av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Kommunen skal arbeide for å sikre bærekraftig forvaltning av naturområder og beskytte viktige økosystemer som er grunnlaget for samisk kultur

Mål 17 – Samarbeid for å nå målene (FN 17)

Målet er å styrke gjennomføringsverktøyene og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling.

Lokal kontekst:

Guovdageaidnu vil styrke samarbeidet med lokale, regionale og nasjonale aktører for å sikre gjennomføring av bærekraftsmålene. Dette inkluderer samarbeid med Sametinget og andre samiske institusjoner, utdanningsinstitusjoner, næringslivsaktører og frivilligheten

Kautokeino kommunes visjon og verdier

Visjon

Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi

Visjonen "Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi" er valgt for å uttrykke Guovdageaidnu suohkan – Kautokeino kommunes rolle som en ledende kraft i samisk samfunnsutvikling, samt bevaring og styrking av samisk språk og kultur. "Veiviseren i Sápmi" beskriver en ambisiøs og fremtidsrettet retning som en veiviser for det samiske samfunnet. Visjonen reflekterer Guovdageaidnus posisjon som en kulturell og språklig bærebjelke i Sápmi, der kommunen tar ansvar for å bevare og videreutvikle samisk språk, kultur, og samfunnsliv.

Som en veiviser skal Guovdageaidnu ikke bare opprettholde sin sterke samiske identitet, men også lede an og fremme samisk språk, kultur og identitet i møte med moderne utfordringer. Med denne visjonen vil Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune forplikte seg til å ivareta både historien og fremtiden til det samiske folket gjennom vår kulturelle og språklige styrke. Visjonen viser også at vi vil bidra med kunnskapsdeling, erfaringsutveksling og samfunnsengasjement for det samiske samfunnet som helhet.

Visjonen uttrykker vilje og ønske om å utvikle Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune som et attraktivt samisk samfunn for både innbyggerne og næringslivet, og det skal også være rom for ikke-samisk språklige til å ville bosette seg her. Selv om hovedfokuset ligger på å bevare det samiske, er det likevel viktig at den norske kulturen får virke ved siden av det samiske. Ved å hente ut det beste fra begge kulturer får man et godt samfunn som alle kan leve i, som igjen gir positive ringvirkninger for trivsel og bolyst.

Verdier

Verdiene skal kjennetegne Guovdageaidnu i møtet med innbyggerne, brukere av kommunale tjenester og samarbeidspartnere. Verdiene skal sette standard for både det politiske og administrative nivået i kommunen. Verdiene skal gi retning til arbeidet vi gjør og hvordan vi løser kommunes samfunnsoppdrag.

Følgende verdier er valgt for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune:

Oadjebasat - Trygg	Rahpasat - Åpen	Ovttarádálaččat - Fellesskap	Duostilat - Modig
<ul style="list-style-type: none">•Vi er inkluderende og møter hverandre med respekt og tillit, og vi bekjemper vold, overgrep og rasisme.•Vi er ærlige og troverdige•Vi arbeider for at livet blir lettere og tryggere for alle som bor her	<ul style="list-style-type: none">•Vi lytter til hverandre•Vi deler informasjon og yter service•Vi er forutsigbare og behandler alle profesjonelt	<ul style="list-style-type: none">•Vi bygger fellesskap•Vi legger til rette for medvirkning•Vi samarbeider og tar ansvar for felles mål	<ul style="list-style-type: none">• Vi er handlekraftige og løsningsorienterte•Vi er utviklingsorienterte og tør å gå nye veier•Vi har mot til å ta beslutninger•Ávkkástallat ja ovddidit sámi árbevirolaš máhtu

Satsningsområder med samfunns mål

Kommuneplanens samfunnsdel er strukturert med 3 satsningsområder, med tilhørende samfunns mål som spesifiserer hva som skal oppnås innenfor det aktuelle området. Samfunns målene vil gi en retning for Guovdageaidnusamfunnets utvikling.

Under hvert satsningsområde og tilhørende samfunns mål er det definert hovedmål som konkretiserer de spesifikke ambisjonene for utviklingen av samfunns målene. Det vil være strategier knyttet til hvert hovedmål. I strategiene skilles det mellom hva kommunen skal gjøre for å nå målene, og hvordan alle i Guovdageaidnusamfunnet skal bidra til det. Denne strukturen har en tverrsektoriell og tverrfaglig tilnærming. Ting skal sees i sammenheng, og det må samarbeides på tvers av sektorer. Strukturen i samfunnsdelen skal følges opp i de underliggende temaplanene med delmål. Temaplanene vil detaljere nærmere hvordan hovedmålene skal realiseres. Denne strukturen gir en helhetlig tilnærming til samfunnsplanleggingen i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune, og sikrer at det er klare mål og strategier gjennom hele planhierarkiet som er forankret i kommunens visjon for fremtiden.

Det er vedtatt følgende satsningsområder og samfunns mål:

It goassege okto - Aldri alene (SO 1)	
Samfunns målet for dette satsningsområdet er:	Guovdageaidnu lea oadjebas, fátmasteaddji ja girjás servvodat nana searvevuodain
	Guovdageaidnu er et trygt, inkluderende og mangfoldig samfunn med et sterkt felleskap
Birgejupmi buolvvas bulvii – Birgejupmi gjennom generasjoner (SO 2)	
Samfunns målet for dette satsningsområdet er:	Guovdageaidnu ávkkástallá ja hálddaša luondduvalljodagaid ja birrasa guoddevaččat boahttevaš buolvvaide.
	(Norsk tekst)
Nana vuodđu boahtteáigái – Utviklingskraft for framtida (SO 3)	
Samfunns målet for dette satsningsområdet er:	Guovdageaidnu lea geasuheaddji sámi ja eamiálbmotservvodat mii ovdána.
	Guovdageaidnu er et attraktivt samisk og urfolkssamfunn i utvikling.

Under mål og tiltak i enhetenes budsjett er satsningsområdene omtalt som SO 1, SO 2 og SO 3.

Utviklingstrekk

Befolkning

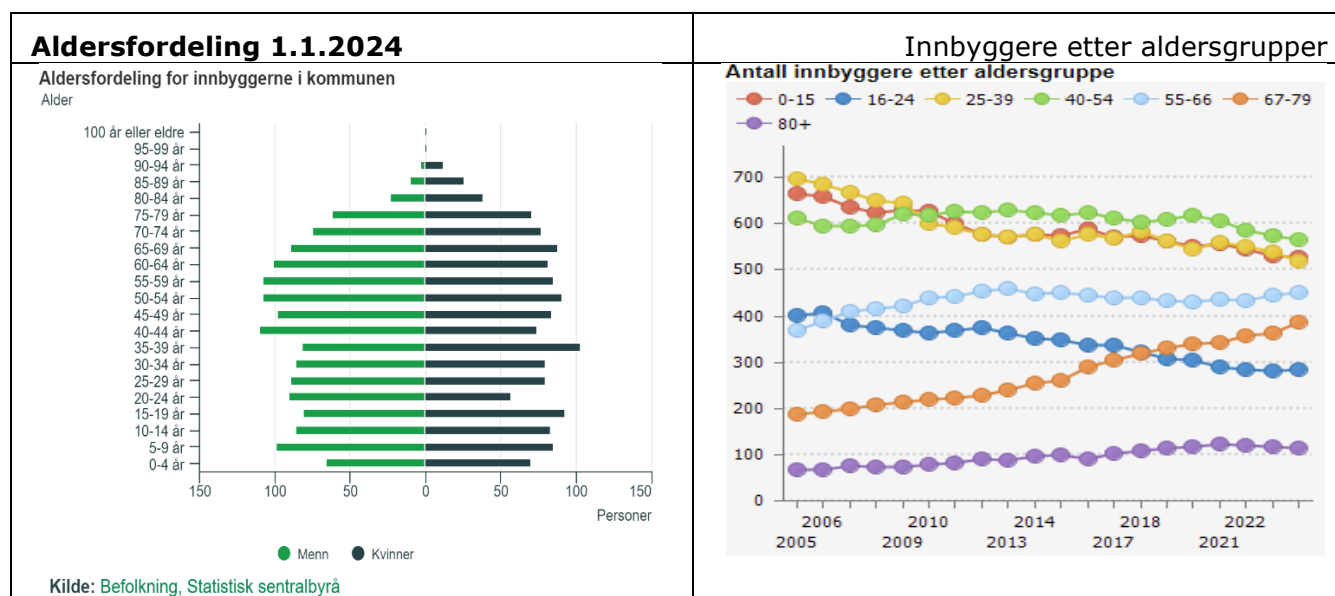
	Folketall 01.07.2023	Folketall 01.01.2023	Folketall 01.07.2024	Folketall 01.01.2024	Forventet befolkning 2030	Forventet befolkning 2040
	2 830	2 847	2 839	2 848	2 752	2 648
Forventning i 2021		2 853		2 838	2 775	2 674

Demografisk utvikling frem til i dag

Folketallet i kommunen viste et stort hopp høsten 2023. Fra 1. juli 2023 til 1. januar 2024 økte innbyggerantallet med 18. Imidlertid flyttet 9 innbygger ut av kommunen i løpet av første halvår 2024. Befolkningsutviklingen er positiv i 2024, bedre enn prognosene utarbeidet av SSB. Selv om befolkningsprognosene til SSB ikke treffer på den faktiske utviklingen i folketallet det aktuelle år, viser utvikling av folketall over tid en reduksjon i innbyggertallet. Det må presiseres at tallene for 2024 er basert på tall per 2. kvartal 2024, og trenger nødvendigvis ikke å gi riktig bilde av utviklingen for hele året.

	Fødte		Døde		Fødsels overskudd
2020	26	2020	19	2020	7
2021	18	2021	33	2021	-15
2022	16	2022	25	2022	-9
2023	31	2023	28	2023	3
2024 *)	7	2024 *)	13	2024 *)	-6

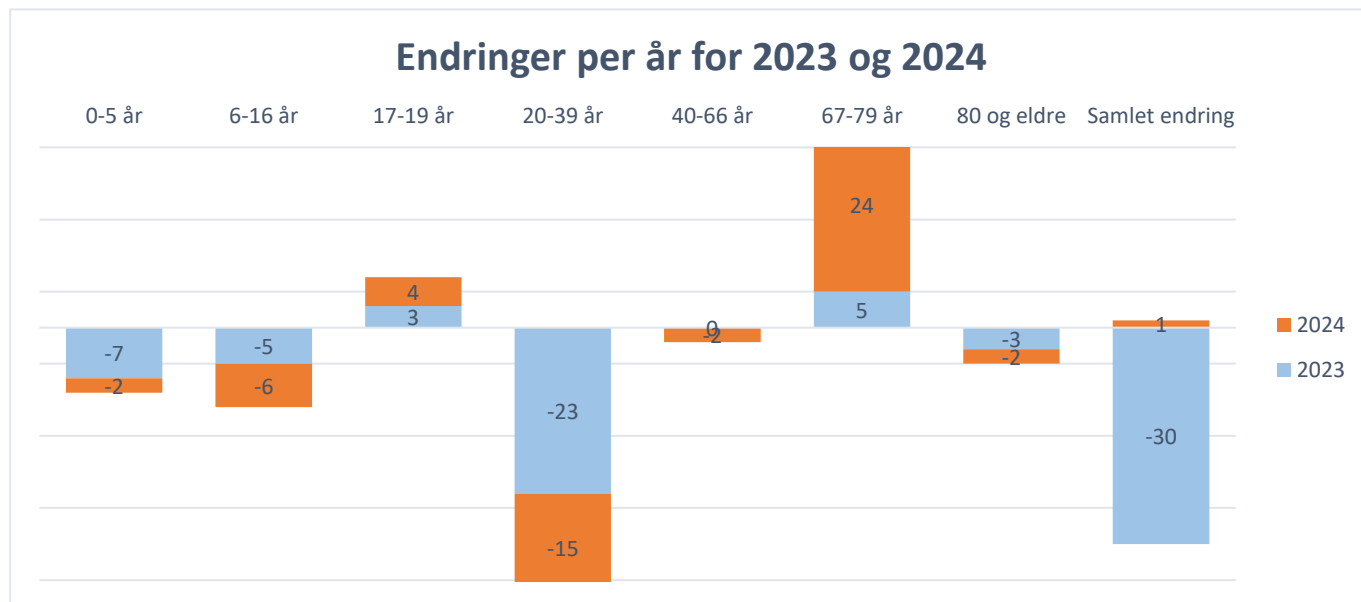
*) Tall pr 2. kvartal 2024

Et høyt fødselstall i 2023 bidrar til en økning av innbyggertallet i aldersgruppen 0 år, men statistikken viser at det blir 19 færre innbyggere i aldersgruppen 1-5 år, og 6 færre innbyggere i aldersgruppen 6-16 år. Mange unge og innbyggere i aldersgruppen 20-39 år flytter ut av kommunen. Dermed blir det også færre innbyggere i barnehage- og grunnskolealder. Som forventet øker antall innbyggere aldersgruppen mellom 67-79 år.

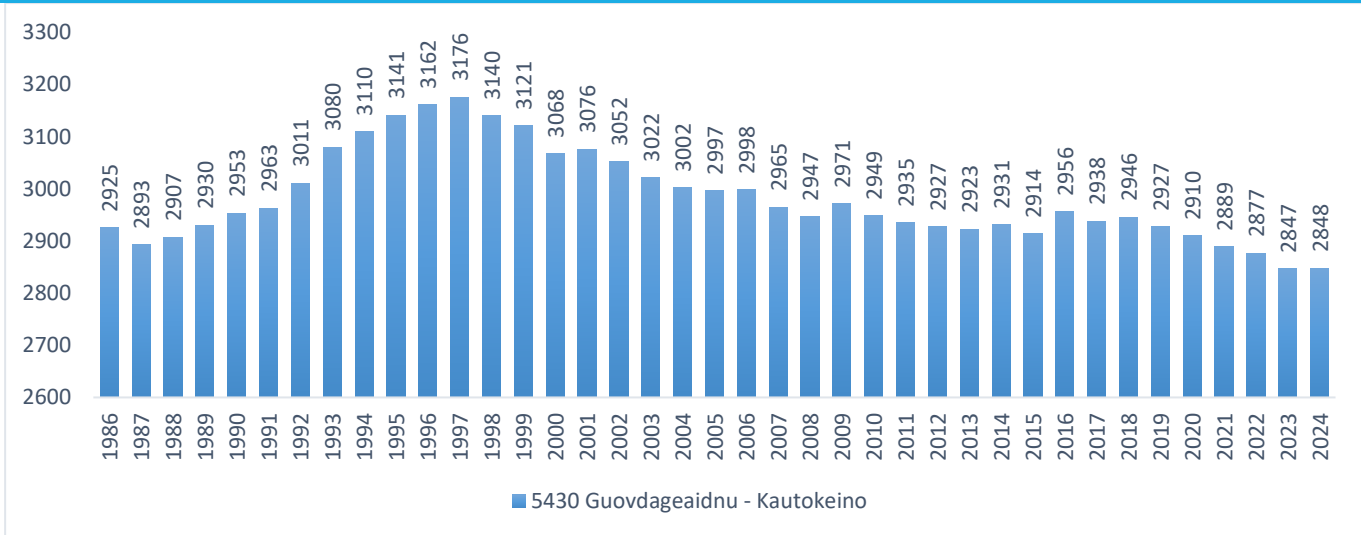
Andelen unge eldre (65-79 år) er høyere enn i landet som helhet, og utgjorde 16,2% av befolkningen per 1. januar 2024.

Oversikt over befolkningsendring pr aldersgruppe pr 1. januar for årene 2023 og 2024:

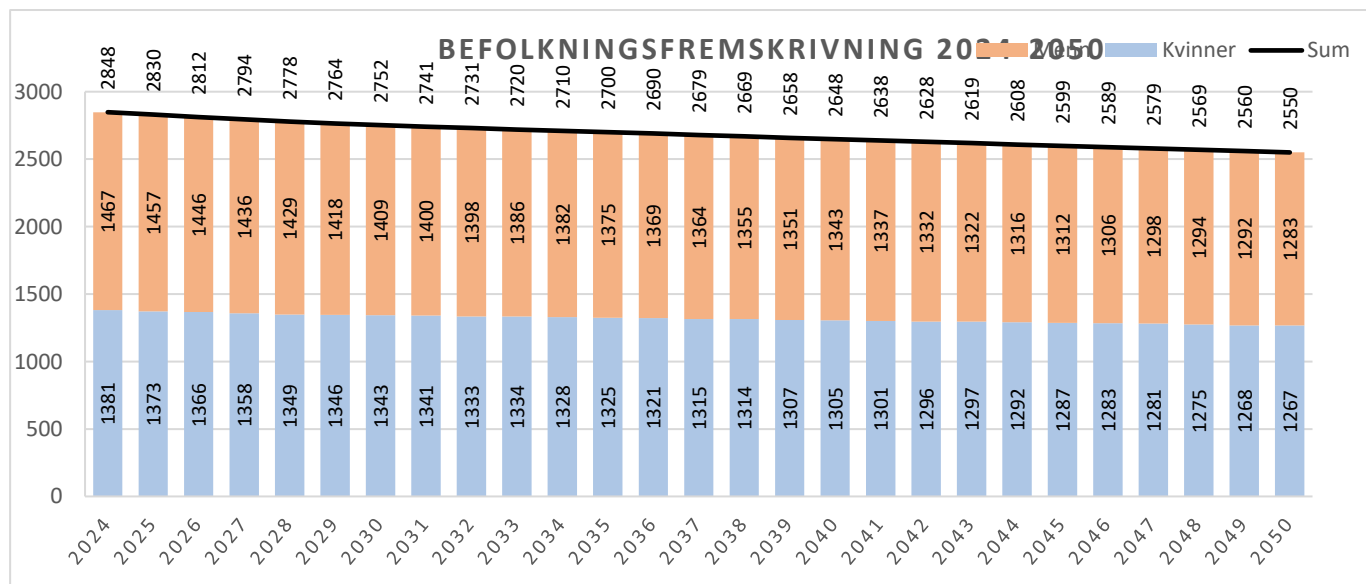
Statistikken viser at innbyggertallet historisk sett har hatt en nedgang. Dette er selvfølgelig ingen utvikling Guovdageaidnu - Kautokeino er alene om. Mange distriktskommuner opplever det samme. Befolkningsnedgangen vil ha betydning for tjenestetilbudet fremover. Med færre innbyggere reduseres rammeoverføringer og skatteinntekter. Økt tjenestebehov må balanseres med redusert økonomiske handlingsrom.

Oversikt over utvikling innbyggertall pr 1. januar fra 1986- 2024:

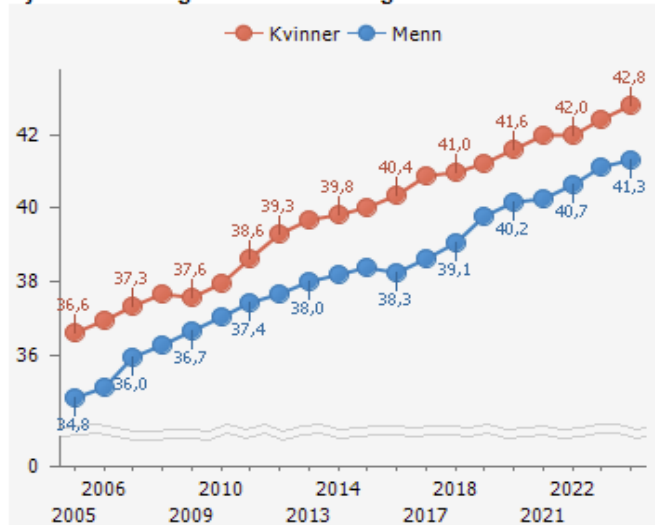
Demografisk utvikling fremover

Prognose for befolkningsutvikling kan gi en pekepinn på tjenestetilbudet kommunen må legge til rette for. Befolkningsframskrivingene bygger på Statistisk sentralbyrå (SSB) oppdaterte befolkningsprognoser fra 2024. Her vises utdrag av anslagene for demografisk utvikling fremover til 2050 for Kautokeino kommune, basert på prognosen middels nasjonal vekst (MMMM):

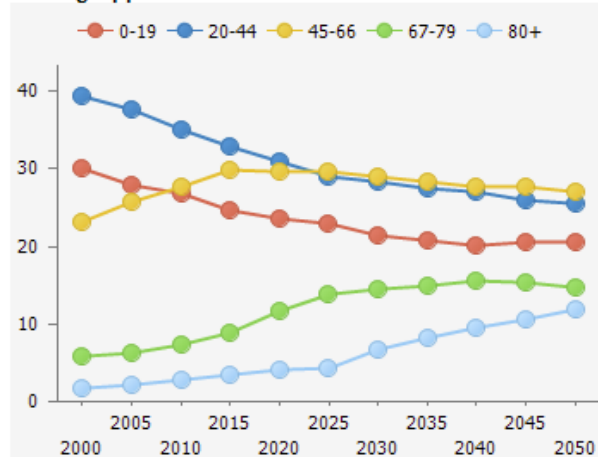

At innbyggertallet går ned, vil slå ut i inntektsnivået til kommunen. Utviklingen viser at gjennomsnittsalderen på befolkningen vår øker, og at det fremover vil bli et større behov for pleie- og omsorgstjenester. I tillegg vil kommunen få utfordringer med tilgjengelighet for egnede boliger til eldre. Færre i aldersgruppen 1-16 år gjør at tjenestebehovet innen skole- og barnehagesektoren går ned. En aldrende befolkning kombinert med fraflytting og mangel på personell i helse- og omsorgssektoren, vil legge ekstra press på tjenestenivået fremover.

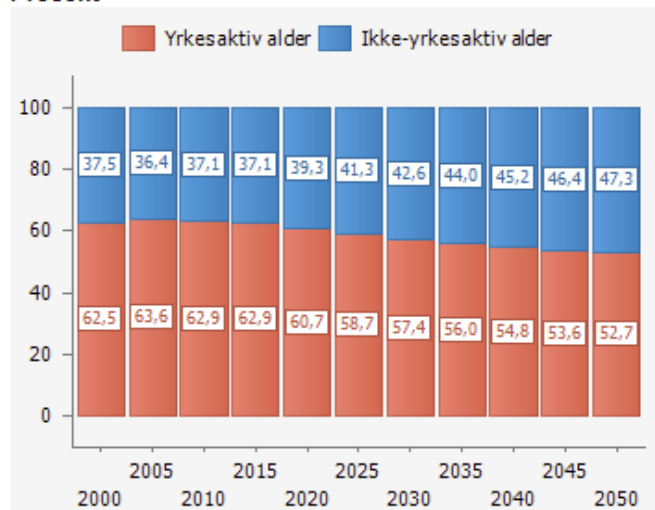
Gjennomsnittlig alder. Kvinner og menn.

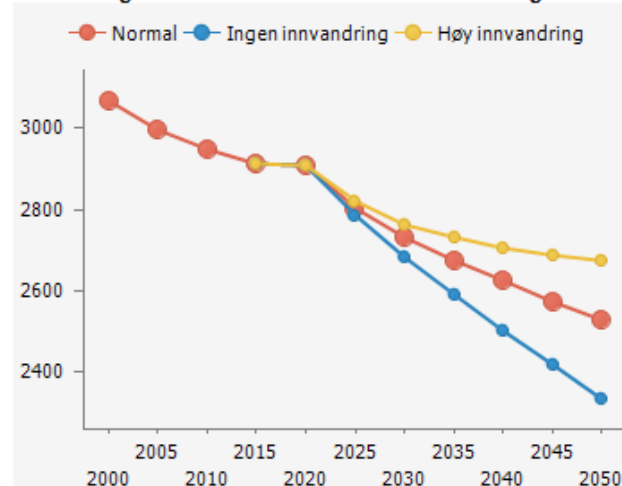
Normalalternativet. Andel innbyggere etter aldersgrupper. Prosent

Normal alternativet. Andel i og utenfor yrkesaktiv alder. Prosent

Befolkning 2000-2050. Alternative framskrivninger

Utvikling tjenestebehov

Færre innbyggere i yrkesaktiv alder vil påvirke fremtidig tjenestebehov, og dermed også fremtidig inntektsnivå. Levealderen øker, men dagens eldre er både friskere og har et bedre funksjonsnivå i dag enn tidligere. Med høy alder øker imidlertid forekomster av en eller flere sykdommer som kreft, hjerte- og karsykdommer, demens og lignende. Det betyr flere med et mer komplisert sykdomsbilde enn tidligere. Forhold som innebærer økt hjelpebehov fra helse- og omsorgstjenestene. Antall mottakere av pleie – og omsorgstjenester vil øke fra 181 mottaker i 2021 til 211 mottakere i 2030, og 247 mottakere i 2040. Erfaringstall de 2-3 siste år viser at søknader om pleie- og omsorgstjenester har doblet seg, og gir dermed signaler om at det fremskrevne tjenestebehovet allerede har startet. Behovet for antall årsverk innen pleie og omsorg øker fra 106 årsverk i 2021 til 145 årsverk i 2040.

I takt med reduksjon av innbyggere i aldersgruppen 1-16 år, blir også antall tjenestemottakere og behov for antall årsverk i barnehagene redusert. For 2021 var behovet for årsverk i barnehagene 51. I 2030 er det beregnet at behov for årsverk er redusert til 42.

Behovet for antall årsverk i skole vil også bli redusert. Statistikkene viser at endringsbehovet allerede har slått ut i kommunen. I løpet av 2023 er det blitt 6 færre barn i grunnskolealder. Utviklingen i 2022 var en reduksjon på 5 barn. Frem mot 2030 er det anslått at det vil være 309 innbyggere i aldersgruppen 6-16 år, mot 369 i 2021.

Følgende tabeller illustrerer anslåtte endringer i tjenestebehovet: 1

Antall tjenestemottakere. 2021, 2030 og 2040. Guovdageaidnu - Kautokeino

¹ Kilde: www.regjeringen.no/tjenestebehov

Årsverk. 2021, 2030 og 2040. Guovdageaidnu - Kautokeino

Økonomiske rammer for 2025-2028

De siste års hendelser har rammet økonomi, samfunn og næringsliv hardt, og resultert i store endringer i de økonomiske rammebetingelsene. Fremover vil det være stor usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen og hvordan den vil påvirke kommuneøkonomien. I dette perspektivet er det en utfordring å legge til rette for en forvaltning av kommunens midler som tilfredsstillende brukernes behov for tjenester, og samtidig bidrar til å opprettholde et økonomisk handlingsrom. Selv om kommunen har et trangt økonomisk handlingsrom, må det fortsatt være et mål å bygge opp reserver som kan brukes som en økonomisk buffer for å dempe økonomiske utfordringene som følge av globale og nasjonale endringer i økonomiske rammebetingelser.

Utfordringsbilde fremover

Utfordringsbildet for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune peker på store samfunnsmessige utfordringer, som endringer i demografi og tjenestebehov, rekrutteringsutfordringer, klima og næringsstruktur.

- Fremtidsbildet for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune viser store og komplekse samfunnsmessige utfordringer. Nasjonale trender treffer også oss, og vi ser blant annet:
- Endringer innenfor områdene demografi og tjenestebehov
- Utfordringer med tilgang på arbeidskraft og høyt sykefravær
- Endrede klimaforhold som utfordrer beredskap og samfunn
- Behov for endret samfunns- og næringsstruktur

Globalt står vi en verden med flere utfordringer som på ulike måter påvirker lokale forhold. Geopolitiske hendelser som krigsutbrudd, pandemier og klimaendringer berører alle, uavhengig av hvor de bor i verden. Samtidig treffer trender som sentralisering, teknologiutvikling og demografiske endringer oss. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har, på flere måter, allerede merket endringene. Disse endringene vil påvirke samfunnsutvikling og økonomi i årene fremover. Samtidig har kommunen et trangt økonomisk handlingsrom. Knapphet på ressurser nødvendiggjør prioritering av hvilke oppgaver som skal løses. Alt dette innebærer store endrings- og omstillingsbehov.

Urbaniseringstrenden fører til færre innbyggere i små kommuner. Selv om 2024 hadde en positiv utvikling, med økning på 9 innbyggere, er innbyggertallet sett over siste 40 år, historisk lavt. Færre innbyggere betyr i de fleste tilfeller også utflytting av fagpersonell og yrkesaktive. Konsekvensen er mindre inntekter for kommunen og økt konkurranse om riktig og god kompetanse. Økt konkurranse om arbeidskraft gir utfordring med å rekruttere fagpersoner, som i neste omgang vil gi dyrere tjenester og kortsiktige løsninger.

De demografiske endringer slår også ut i det lokale bildet. Kommunen får en stadig eldre befolkning, samtidig som andelen yrkesaktive, barn og unge reduseres. Dermed øker tjenestebehov for helse- og omsorgstjenester og tjenestebehov i barnehager og skoler reduseres. Det nødvendiggjør fleksibilitet og endringer i strukturer, hvor tjenester må dimensjoneres til en helt annen fremtid. Balansegangen blir å forskyve ressurser til den innbyggergruppen som øker mest, uten at det går på bekostning av øvrige innbyggergrupper.

Samisk språk og kultur er levende i hele kommunen. Det samiske er dypt forankret i samfunnet og gjennomgående for de kommunale tjenestene. Sentralisering og demografiendringer slår sterkest inn i distrikter og samiske lokalsamfunn, og setter press på samisk kultur og språk. Språk- og kulturutvikling er ikke lite lett i byer som i tradisjonelle samiske områder, som lokalsamfunnene i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune. Færre folk i kommunen gir færre språkbrukere, færre kultur- og tradisjonsbærere, og større sjanser for at språk, kultur og tradisjoner dør ut. Dermed vil endringer i demografi og folketall ikke bare ha konsekvenser for lokalsamfunnene i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, men også for hele Sápmi. Et aspekt av

utfordringsbildet til kommunen er nettopp å sikre handlingsrom hvor det samiske kan ha stabile og gode rammebetingelser, og som sikrer bærekraftige lokalsamfunn.

Den tradisjonelle måten å møte demografiutfordringer på har vært med næringsutvikling og jobbskaping. Man har innsett av utfordringsbildet er mer sammensatt og må møtes med et langt bredere spekter av tiltak.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune ligger i et område som har fått føle på klimaendringene og dets konsekvenser. De siste årene har vist hvilke store konsekvenser klimaendringene har hatt for primærnæringene i kommunen, hvor spesielt reindriftsnæringen har fått merke flere uår som følge av værmessige forhold. Klimautviklingen setter også press på kommunens beredskap. Kommunen er arealmessig den største i Norge, og må sikre en god beredskap som er tilpasset stadig mer usikre værforhold. FNs klimapanel understreker at klimaendringene kommer til å bli omfattede, og det må forventes hyppigere og mer alvorlige ekstremvær fremover. Vi vil ha et kortvarig vindu for å sikre en levelig fremtid for alle, og det haster å legge om samfunnsutviklingen for å sikre bærekraftig utvikling for mennesker og natur.

Den geopolitiske situasjonen har resultert i kraftig prisvekst og høye renter. Utviklingen preger også kommunen, som ser at det økonomiske handlingsrommet stadig presses av et økt utgiftsnivå, uten at det nødvendigvis kompenseres gjennom økte inntekter. Aktiviteten i norsk økonomi er fremdeles høy, og langt over inflasjonsmålet på 2%. Kronekursen er lav og trekker opp inflasjonen, som igjen påvirker rentenivået. Utvikling i kronekurs og rentenivå vil fremdeles være av stor betydning for kommuneøkonomien. Med en høy lånegjeld vil renteutviklingen ha stor effekt på det økonomiske handlingsrommet.

Den økonomiske utvikling kan være en trussel mot flere av FNs bærekrafts mål, som for eksempel økonomisk vekst og ulikhet i befolkningen. Som mange andre kommuner sliter også Guovdageaidnu - Kautokeino med folkehelsemessige utfordringer, økende utenforskap og sosiale forskjeller. Andel barn som vokser opp i familier med lav inntekt er høyere enn landsgjennomsnittet. Forventet levealder, særlig blant menn, er lavere enn ellers i Norge. Omkostningene både for samfunnet og de det gjelder er store. Årsakene er sammensatte og gjør kommunens oppgaver mer komplekse enn før.

Forventninger og etterspørsel etter kommunale tjenester fra innbyggere, samfunn og næringsliv øker mer enn dagens kommunes inntektsnivå gir rom for. Sett i forhold til det økonomiske handlingsrommet har Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune allerede ved inngangen til økonomiplanperioden et for høyt kostnadsnivå, og netto negativt driftsresultat viser at driften må finansieres med tidligere avsetninger. Kommunene fikk i årene 2020-2022 økt det økonomiske handlingsrommet. Økningen var, som forventet, midlertidig. Perioden med høye skatteinntekter ser ut til å være over. Kommunens lånegjeld overstiger det årlige inntektsnivået. Selv om kommunen har frie midler i form av et disposisjonsfond, vil en planlagt drift med netto negative driftsresultat og høy lånegjeld, ikke være økonomisk bærekraftig på lang sikt.

Kommunens inntekter skal disponeres slik at det gis gode tjenester til kommunens innbyggere. Å bygge opp store disposisjonsfond og reserver bør derfor ikke være et mål i seg selv, men det er fornuftig å ha oppsparte midler på disposisjonsfond som en økonomisk buffer. Disposisjonsfondet skal gi et større handlingsrom for framtidige tiltak, og være en økonomisk buffer hvis det kommer uforutsette utgiftsøkninger eller inntektssvikt. Kommuner med et godt økonomisk handlingsrom vil kunne møte innstramminger eller uforutsette hendelser ved å redusere driftsresultatet eller bruke av reserver, uten at det får direkte konsekvens for tjenestetilbudet. Dersom kommunen ikke legger om dagens drift, vil det på sikt gå utover kommunens tjenestetilbud. De store endrings- og omstillingsbehovene kan ikke møtes med kortsiktige sparetiltak, men vil kreve en grundig omstillingsprosess.

Utformingen av budsjettene for årene 2025-2028 gir signaler om en driftsøkonomi som ikke er i sunn balanse. Selv om kommunen har et disposisjonsfond, er det ikke økonomisk forsvarlig å saldere driftsbudsjettet med oppsparte midler uten at det samtidig gjennomføres tiltak som gir en varig reduksjon i driftsutgiftene og en drift tilpasset inntektsnivået. I økonomiplanperioden legges det opp til netto negative driftsresultat. Det betyr at vi styrer mot en drift som ikke er økonomisk bærekraftig over tid.

Overordnede premisser og forutsetninger

Årlig lønns- og prisvekst i kommunesektoren måles ved den kommunale deflatoren. I forslag til statsbudsjett for 2025 anslås det en deflator til 4,1%, hvorav lønnsvekst er 4,5%. Kommunen får delvis kompensert den anslåtte årlige lønns- og prisvekst gjennom de frie inntektene.

Prisvekst

Økonomiplanen er satt opp i faste 2025-kroner. Budsjett for 2025 bygger i hovedsak på samme anslag for lønns- og prisvekst som i statsbudsjettet for 2025. Prisjustering av utgifter forutsettes kompensert gjennom de frie inntektene. Det er ikke tatt inn andre forutsetninger enn det som er nevnt i plandokumentet. Inntekter er i hovedsak oppjustert med anslått vekst på om lag 3,5%. Der det ikke er nevnt noe annet er det lagt til grunn et uendret inntektsgrunnlag.

Lønnsvekst

Forventet lønnsvekst i 2025 er lavere enn den var i 2024. I 2023 og 2024 var lønnsveksten høy som en følge av innhenting etter korona og det økte pensjonsoppgjøret. Anslått lønnsvekst for 2024 i revidert nasjonalbudsjett er 5,2%. De oppdaterte anslagene for årslønnsvekst i 2024 er uendret. I økonomiplan 2025-2028 er det lagt til grunn en lønnsvekst på 4,5 % i 2025. Lønnsvekst etterfølgende år forutsettes kompensert gjennom rammetilskuddet. Midler til å kompensere lønnsoppgjøret i 2025 er samlet under felles finans, og vil fordeles ut på enhetene når lønnsoppgjøret er ferdig høsten 2025.

Arbeidsgiveravgift

I statsbudsjettet 2023 ble det innført ekstra arbeidsgiveravgift på 5% for lønnsinntekter over kr. 750 000,- for alle arbeidsgiveravgiftssoner. I 2024 ble grensen for lønnsinntekt økt til kr. 850 000,-. Den ekstra arbeidsgiveravgiften er foreslått fjernet i forslag til statsbudsjett for 2025. I økonomiplan for 2025-2028 er det derfor ikke beregnet noe arbeidsgiveravgift.

Frie inntekter

Prognose for frie inntekter i perioden 2025-2028 er basert på KS prognosemodell², hvor det er lagt inn anslag for skattevekst, innbyggertall, demografiske forhold og lignende. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er en skatte-svak kommune, og får kompensert for lave skatteinntekter gjennom inntekstutjevningen. Dette er hensyntatt ved at skatteveksten er nedjustert i forhold til prognosemodellen. Økonomiplan for 2025-2028 er basert på en forutsetning om samme innbyggertall og samme aldersfordeling som pr 01.07.2024. Inntektssystemet priser ulike aldersgrupper ulikt, men i gjennomsnitt vil en innbygger gi kommunen kroner 78 000 i rammetilskudd.

For å illustrere effekten av endring i folketall, er det beregnet hva effekten i rammetilskuddet vil være dersom folketallet økes med 10 årlig, eller reduseres med 10 innbyggere hvert år fra 2025.

² Prognosemodell utarbeidet av KS for beregning av kommunenes frie inntekter. Modell for kommunene er oppdatert 11.10.2024.

Det er forutsatt at 2 barnefamilier med 3 barn i aldersgruppen 1 år, 1-5 år og 6-12 år enten flytter til kommunen årlig, eller flytter fra kommunen hvert år.

Effekten av befolkningsendring vil slå ut som følger i rammetilskuddet:

(tall i hele kroner)	2025	2026	2027	2028	Totalt
Endring frie inntekter – økning 10 innbyggere årlig	0	556 000	1 200 000	1 845 000	3 602 000
Endring frie inntekter - reduksjon 10 innbyggere årlig	0	-734 000	-1 379 000	-2 024 000	-4 136 000

Effekten viser ikke endring i skatteinntekter, da det er en mer komplisert beregning.

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter (på alminnelig inntekt og formue). Anslaget for oppgavekorrigeret vekst i frie inntekter for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommuner er kr 13,58 millioner. Det er etter korreksjon for oppgaveendringer, regelendringer og innlemming av øremerkede tilskudd.

- Nominell vekst for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er 4,8 %, noe lavere enn veksten nasjonalt (5,8%) og lavere enn for kommunene i Finnmark (6,3 %).
- For Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune betyr det en realvekst på 0,7 % etter at pris- og lønnsvekst (4,1%) er hensyntatt.³

I hovedsak forklares endringen med utvikling og endringer i befolkningen, endring i skjønnstilskudd og andre endringer i inntektssystemet. Regjeringen viser til at handlingsrommet vil kunne økes gjennom bedre organisering av tjenestene samt omstilling og effektivisering i kommunen.

Inntektssystemet for kommunen er nytt, og rammetilskudd for perioden 2025-2025 er beregnet etter kriteriene i det nye inntektssystemet. Forslag til nytt inntektssystem for kommunene ble lagt fram av regjeringen i mai 2024, og godkjent av Stortinget, med virkning fra 2025. De foreslåtte endringene går blant annet ut på at inntektsutjevningen økes slik at alle kommuner får minst 95% av gjennomsnittlig skatteinntekt. Utgiftsutjevningen oppdateres med nye og endrede kostnadsnøkler. Regionalpolitiske tilskudd videreføres med distriktstilskudd. Ny distriktsindeks legges til grunn. Det foreslås endringer i ordningen for ressurskrevende tjenester, med innføring av to egenandeler for utgifter over innslagspunktet. Det vil si en lik egenandel per innbygger, og deretter en egenandel på ti prosent av gjenværende utgifter. Ny kostnadsnøkkel for "PU-kriteriet"⁴ gir endringer i utgiftsutjevningen fordi verdien på PU-kriteriet foreslås redusert. PU-verdien blir fratrukket før tilskuddet til ressurskrevende tjenester beregnes.

Oppsummert vil effektene av kommuneproposisjonen og nytt inntektssystem 2025 for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune gi en reduksjon i utgiftsutjevningen på 5,5 millioner kroner. Imidlertid vil det innføres overgangs- og kompensasjonsordninger som gir kommunen tid til å tilpasse seg endringene i nytt inntektssystem. Blant annet blir det gitt økt kompensasjon gjennom inntektsgarantiordning INGAR, for å begrense den årlige nedgangen i rammetilskuddet. Denne kompensasjonen vil reduseres relativt raskt. For 2025 er kompensasjon beregnet til 4,2 millioner. I 2026 reduseres den til 3,1 million, og i 2028 vil den kun være på 538 000 kroner.

³ Jfr. Grønt Hefte 2025, side 8

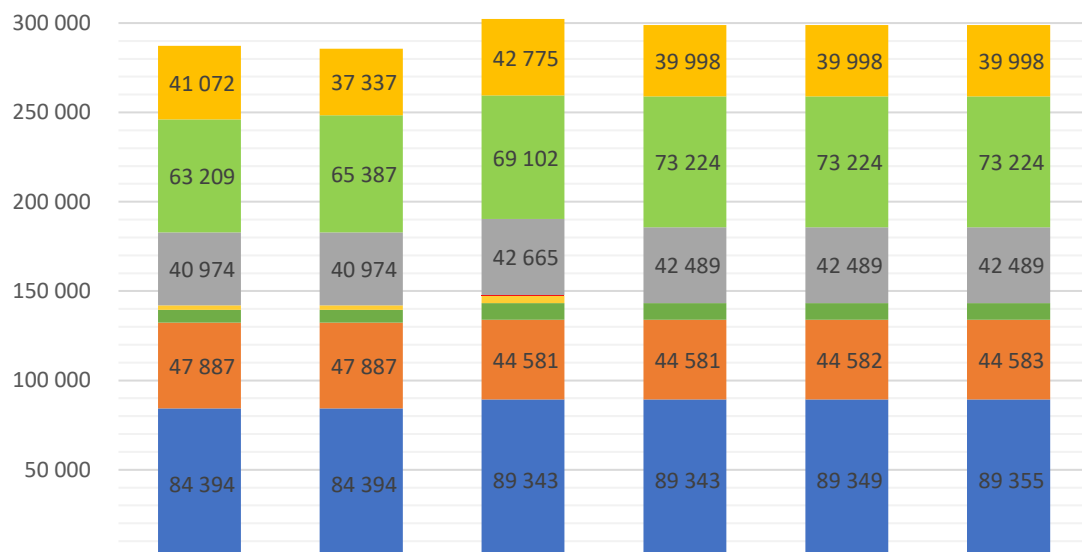
⁴ Kostnadsnøkkel for å dekke utgifter til antall personer med psykisk utviklingshemming

Av større endringer i Statsbudsjett 2025 med betydning for kommunen nevnes blant annet:

- Kompensasjon for gratis barnehage i tiltakssonen i Troms og Finnmark videreføres i 2025. Kommunen får kompensert inntektstapet med 4,1 millioner kroner gjennom rammetilskuddet
- Barnevernsreformen fra 2022 ga kommunene økt faglig og økonomisk ansvar. Fra og med 2025 faller denne kompensasjon bort.
- Det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjeneste inkludert jordmortjeneste videreføres i hele økonomiplanperioden. Tilskuddet øker fra 568 000 kroner i 2024 til 592 000 kroner i 2025.
- I 2022 ble det vedtatt et nytt element i rammetilskudd, hvor kommunene får et tilskudd pr grunnskole. Den er en del av kommunens frie inntekter. Tilskuddet videreføres, og kommunen får et tilskudd på kroner 1 127 000 for 2025.
- Endringer i kostnadsnøkler slår ut negativt for kommunen. Blant annet nedvektes PU-kriteriet og kommunen får mindre midler gjennom utgiftsutjevning i rammetilskuddet. For å dekke inntektstapet endringen medfører, får kommunen kompensert 2,1 millioner, som er halvparten av reduksjonen, i rammetilskuddet for 2025.

Justeringer som skyldes oppgaveendringer økes i rammetilskuddet gjennom delkostnadsnøkler som tildeles gjennom utgiftsutjevningen.

Rammetilskudd og skatteinntekter 2024-2028

	2024	REV2024	2025	2026	2027	2028
Inntektsutjevning	41 072	37 337	42 775	39 998	39 998	39 998
Skatteinntekter	63 209	65 387	69 102	73 224	73 224	73 224
Distriktstilskudd	40 974	40 974	42 665	42 489	42 489	42 489
Skjønnsmidler	-	-	190	-	-	-
Inntektsgarantiordningen	2 379	2 379	4 271	-	-	-
Tilskudd til særskilt fordeling	7 285	7 285	9 299	9 299	9 299	9 299
Omfordeling	47 887	47 887	44 581	44 581	44 582	44 583
Innbyggertilskudd	84 394	84 394	89 343	89 343	89 349	89 355

Innbyggertilskudd

Innbyggertilskuddet blir i utgangspunktet fordelt mellom kommunene med ett likt beløp per innbygger. Deretter skjer det en omfordeling mellom kommunene gjennom utgiftsutjevningen på grunnlag av ulikheter i behovene i den enkelte kommune, korreksjonsordning for elever i statlige og private skoler, inndelingstilskudd og inntektsgarantertilskudd. Innbyggertilskuddet for 2025 beregnes med utgangspunkt i innbyggertall per 1. juli 2024.

(tall i hele kroner)	2024	2025	Endring
Innbyggere 01.07	2 830	2 839	9
Sats pr innbygger	29 832	31 470	1 638
Innbyggertilskudd	84 394 000	89 343 330	4 949 330

For årene 2025-2028 er det lagt inn forventninger om innbyggertallet vil være det samme som i 2024. Det gir følgende innbyggertilskuddet:

(tall i hele tusen)	2025	2026	2027	2028
Innbyggertilskudd uendret folketall	89 343	89 217	89 223	89 229

Utgiftsutjevning

Det er store kostnadsforskjeller kommunene imellom når det gjelder produksjon av tjenestetilbud. Vår indeks for 2025 forteller at kommunen har et beregnet utgiftsbehov som ligger 16,18 % over landsgjennomsnittet, en reduksjon fra 2024 hvor den lå på 20,93%. Selv om driften fortsatt er dyrere enn landsgjennomsnittet, er det blitt en billigere kommune å drive. Det betyr også at kommunen har ufrivillige kostnadsforskjeller vi selv ikke kan påvirke.

Kommunene får kompensasjon for ufrivillige kostnadsforskjeller gjennom utgiftsutjevningen. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel, som sørger for at andelen av det totale rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. For 2025 kompenseres kommunen med 35,282 millioner kroner for å dekke det objektive utgiftsbehovet. I kommuner med god økonomisk bærekraft er ressursbruk i størst mulig grad tilpasset utgiftsbehovet.

For årene 2025-2028 er det lagt inn forventninger om et uendret innbyggertall. Det gir følgende utgiftsutjevning:

(tall i tusen)	2024	2025	2026	2027	2028
Utgiftsutjevning	40 602	35 282	35 282	35 283	35 284

Utgiftsbehovet kommer til uttrykk i utgiftsberegningen, og er det inntektssystemet beregner at hver innbygger koster kommunen. Utgiftsbehovet beregnes i forhold til alderssammensetning til innbyggerne. Demografiendringer slår direkte ut i utgiftsutjevningen. Dersom innbyggertallet i aldersgruppen 0-5 år går ned, får kommunen mindre gjennom utgiftsutjevningen. Befolkningsframskrivingene viser at andelen innbyggere over 67 år vil øke i fremtiden, en endring som slår ut i fremtidig utgiftsutjevning ved at pleie- og omsorgsbehovet øker. I økonomiplanperioden vil utgiftsutjevningen økes med kr. 1,6 millioner dersom befolkningsframskrivingene slår til.

Anslag på årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i tusen kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer for perioden 2025-2034:

Endring utgiftsbehov per 1.1	Kommune						Sum
	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	helse	Barnevern	
2025	2 756	-1 636	-2 987	-171	67	-185	-2 157
2026	531	-1 454	302	-133	39	-200	-916
2027	3 959	0	-623	-200	0	-104	3 032
2028	3 892	-2 182	466	-191	29	-158	1 857
2029	2 328	-2 000	1 010	-102	-19	-148	1 069
2030	5 475	-182	-2 099	-287	93	-151	2 850
2031	2 236	-1 091	-544	-78	36	-125	435
2032	1 369	-3 091	79	-114	-15	-212	-1 985
2033	1 758	-1 636	351	-111	-5	-122	235
2034	-787	-1 818	351	-149	43	-77	-2 437
Sum	23 516	-15 089	-3 695	-1 536	269	-1 484	1 981

Distriktstilskudd Nord-Norge

Distriktstilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel som skal bidra til et bedre tjenestetilbud og en høyere kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturavhengig næringsliv. Distriktstilskuddet er todelt. En del av tilskuddsberegning er innbyggerbasert, mens den andre delen er en fast sats per kommune. Den innbyggerbaserte delen for 2025 beregnes på grunnlag av en sats per innbygger 01.01.2024. For kommuner med innbyggertall under 3200 gis det i tillegg et småkommunetilskudd som beregnes med utgangspunkt i kommunens distriktsindeks. Gjennom distriktsindeksen blir en kommune kompensert for graden av distriktsutfordringer som sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, demografi, status for arbeidsmarked, inntektsnivå og levekår.

	2024	2025	Endring
Innbyggere per 01.01	2 847	2 848	1
Sats pr innbygger	9 427	9 814	387
Distriktstilskudd innbyggerbasert	26 839 000	27 950 272	1 111 272
Distriktsindeks	17	45	
Småkommunetillegg	14 135 000	14 715 000	580 000
Totalt	40 974 000	42 665 273	1 691 272

For årene 2026-2028 er det lagt inn forventninger om uendret folketall. Det gir følgende distriktstilskudd:

(tall i tusen)	2024	2025	2026	2027	2028
Distriktstilskudd	40 974	42 665	42 489	42 489	42 489

Skjønnsmidler

Skjønnsstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Kommunal- og distriktsdepartementet fastsetter de fylkesvise rammene, mens statsforvalteren foretar fordelingen til den enkelte kommune. I tillegg er

det satt av fylkesvise rammer for skjønnstilskudd til fordeling gjennom året, tilbakeholdte skjønnsmidler for forvaltes av statsforvalteren.

I modellen for fordeling av skjønnsmidler er basisdelen som fordeles direkte på kommunene i statsbudsjettet redusert til fordel for økt andel tilbakeholdte skjønnsmidler. Statsforvalteren har understreket at kommunene i sin økonomiplanlegging ikke kan basere seg på at skjønnstildelingen til den enkelte kommunene skal være uforandret fra forrige år. For 2025 er det fordelt kroner 190 000 i basisdelen til Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune. I økonomiplanen lagt til grunn at det ikke vil bli overført skjønnsmidler gjennom basisdelen for perioden 2026-2028. Kommunen bør i større grad søke om prosjektskjønnsmidler der det er mulig.

Anslag skatteinntekter og inntektsutjevning

Skatteinntekter

Skatteinntekter omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak. Endringer i inntektssystemet gjør at skatt på utbytter og halvparten av formuesskatt tas ut av grunnlaget for inntektsskatten til kommunene fra 2025. Kommunene erstattes imidlertid ved at andel inntektsskatt for kommunene økes. Kommunens skatteøre øker til 12,75% i 2025, en økning fra 10,95% i 2024.

Størrelsen på skatteinntekter og inntektsutjevningen for den enkelte kommune fastsettes ikke gjennom statsbudsjettet. For å beregne kommunens skatteinntekter benyttes prognosemodell for skatt og rammetilskudd utarbeidet av KS (Kommunesektorens organisasjon). Det modellgenererte anslaget ⁵bygger på gjennomsnittsnivået for skatt de 3 siste skatteår per innbygger i kommunen. Det er forventet en nedjustering av det høye skattenivået som har vært i perioden 2021-2023. For å tilpasse skatteinntektene til lokale forhold, er det modellgenererte skatteanslaget nedjustert.

Beregnete skatteinntekter for 2025 er anslått til kroner 69,102 millioner. Det er en økning i forhold til inntektsnivået i 2024. Det er mindre enn det modellgenererte anslaget, men Guovdageaidnu - Kautokeino er en skatte-svak kommune sammenlignet med andre kommuner, og får dermed sin andel av den nasjonale skatteveksten gjennom inntektsutjevningen. Kommunen vil gjennom økt skatteøre kunne øke sine skatteinntekter. Skatteanslagene bygger også på et uendret folketall.

Inntektsutjevning

Gjennom inntektsutjevningen foretas det en delvis utjevning av forskjeller i skatteinntekter mellom skattesvake og skattesterke kommuner. Etter hvert som skattetallene foreligger omfordeles skatteinntekter gjennom inntektsutjevning mellom kommunene for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Nivået på disse inntektene vil variere i takt med skatteinngangen i kommunen og landet for øvrig. Svikter skatteinntektene vil det nøytraliseres gjennom inntektsutjevningen. Enkelt forklart skal en svikt i skatteinntektene slå ut i økt inntektsutjevning. De endelige skatteinntektene for 2025 ikke vil være klar før i januar 2026.

Det presiseres at anslagene på skatteinntekter og inntektsutjevning er høyst usikre, i og med at det er størrelsen og sammensetningen av skatteinntektene i kommunen i 2025 som vil avgjøre hvordan endringene i inntektssystemet vil slå ut for den enkelte kommune.

⁵ Jfr. KS prognosemodell av 11.10.2024

Andre inntekstposter

Brukerbetalinger og andre salgs- og leieinntekter

Utover det som følger av generell lønns- og prisvekst, er det i liten grad innarbeidet økninger i brukerbetalinger og gebyrer. Brukerbetalinger knyttet til sykehjemsopphold, oppholdsbetaling i barnehager m.m. reguleres i henhold til de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og statsbudsjett. Gebyrnivået for 2025 er fastsatt av kommunestyret i egen sak.

Brukerbetalinger

Ordningen med gratis barnehage videreføres, og brukerbetalningene reduseres med 3,171 millioner kroner i forhold til 2024. Kommunen får kompensert inntektstapet med kroner 4,1 million. Brukerbetalingene for helse- og omsorgstjenester er oppjustert i forhold til 2024. Økte brukerbetalinger skyldes generell prisvekst og innføring av tiltak som skal øke inntektsnivået, som blant annet økt fokus på å forbedre grunnlaget for refusjoner fra Helfo.⁶

Salgs- og leieinntekter

Den største inntekten på denne budsjettposten er kommunale gebyrer, og da spesielt gebyrer knyttet til selvkostområdene. Selvkostområdene omfatter vann, avløp, renovasjon, slam og feiing, og innebærer at kommunens kostnader til disse tjenestene skal dekkes gjennom gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Føringer for nivået på gebyrer er gitt i forskrift om beregning av selvkost. Overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2020 i sin helhet være disponert innen 2025. Tilsvarende vil underskudd måtte dekkes av økte gebyrer eller bruk av et eventuelt selvkostfond.

Gebyrnivået påvirkes av flere faktorer som størrelsen på selvkostfondene, resultatet på selvkostområdet, rentenivå og planlagte aktiviteter. De ulike faktorene vil påvirke hverandre. Nye investeringer vil øke gebyrnivået. For å ta høyde for nye investeringer må det regnes med en årlig økning i gebyrene på 5-7% utover ordinær prisstigning i årene fremover. Et fortsatt høyt rentenivå vil ikke gi reduserte gebyrgrunnlag, men innsparinger i driften vil derimot senke gebyrnivået. Ved fastsettelse av gebyrnivå benyttes ikke den faktiske renten kommunen har på sine lån, men en kalkylerente. Kalkylerenten er anslått til 4,00% i 2025.

Budsjetterte gebyrer på selvkostområdene er anslått etter vedtatt gebyrsatser, utarbeidet med bakgrunn i modellen Momentum Selvkost kommune⁷. Det legges opp til økte gebyrinntekter på alle selvkostområder utenom feiing. På områdene vann og avløp forventes det underskudd i årene 2025-2028. På områdene slam og renovasjon budsjetteres det med overskudd i årene fremover. På feiing vil utgiftsnivået være lavt, og det legges opp til et lavt gebyrnivå.

I økonomiplanperioden er det budsjettert med følgende resultat på selvkostområdet:

(tall i 1 000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostresultat vann	-321	-268	-14	-1	-1	0
Selvkostresultat avløp	-310	-1340	-119	-138	-54	-1
Selvkostresultat renovasjon	-1209	-224	233	278	277	276
Selvkostresultat slamtømming	224	320	41	47	47	1
Selvkostresultat feiing	-476	730	-148	-180	-179	-170
Sum selvkostresultat	-2 092	-782	-7	6	90	106

⁶ [Helfo](#) = opprinnelig Helseøkonomiforvaltning, nå Helsedirektoratets ytre ettat

⁷ Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

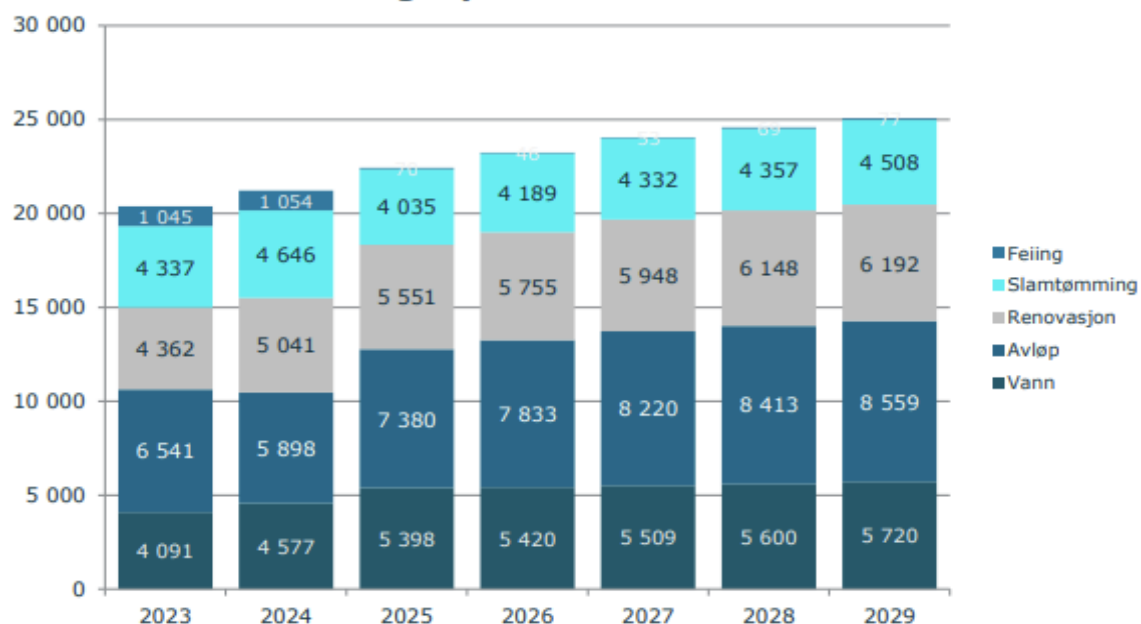
Negative tall er underskudd, det vil si gebyrinntekter er mindre enn utgiftene.

Det er foreslått redusert merverdiavgiftssats i gebyrer for vann og avløp. Det tas sikte på at den reduserte satsen fra 25 til 15 prosent vil gjelde fra 1. mai 2025. Gebyrene i økonomiplanperioden er presentert uten merverdiavgift. Endringer i merverdiavgiftssats vil komme brukerne til gode, men vil ikke påvirke kommunens inntekter fra kommunale gebyr.

Til grunn for resultatene ligger følgende forutsetninger om endring av årsgebyrer:

Gebyrendring fra året før	2025	2026	2027	2028	2029
Vann	17,9 %	0,4 %	1,6 %	1,7 %	2,1 %
Avløp	25,1 %	6,1 %	4,9 %	2,4 %	1,7 %
Renovasjon	10,1 %	3,7 %	3,4 %	3,4 %	0,7 %
Slamtømming	-13,2 %	3,8 %	3,4 %	0,6 %	3,5 %
Feiing	-93,4 %	-34,3 %	15,2 %	30,2 %	11,6 %
Samlet endring	5,7 %	3,6 %	3,5 %	2,2 %	1,9 %

Årsgebyr ekskl. mva.

Selvkostfondene er bundne midler som tilhører abonnentene og brukerne. Kommunen har et 5 års vindu for å tilbakeføre midlene enten i form av lavere gebyr eller planlagte underskudd i 5 års perioden.

Oversikt over størrelsen på selvkostfond:

(tall i 1 000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond vann	-321	-268	-14	-1	-1	0
selvkostfond avløp	-310	-1340	-119	-138	-54	-1
Selvkostfond renovasjon	-1209	-224	233	278	277	276
Selvkostfond slamtømming	224	320	41	47	47	1
Selvkostfond feiing	-476	730	-148	-180	-179	-170
Selvkostfond 31.12	-2 092	-782	-7	6	90	106

Leieinntekter

Nivået på leieinntektene på 2,6 million kroner videreføres frem til november 2025, og nedjusteres deretter med 1 million kroner i året fra og med 2026.

Konsesjonskraft

Eiere av større vannkraftverk har plikt til å levere en andel av kraften som produseres til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen, såkalt konsesjonskraft. Formålet med konsesjonskraften er å sikre vertskommunene en andel av verdiskapningen som vannkraftutbyggingen gir opphav til. Vertskommunene bidrar gjennom avståelse av verdifulle naturressurser til denne verdiskapningen. Plikten til å avstå konsesjonskraft er lovbestemt, og kraften skal leveres til den prisen som loven foreskriver.

Fra produksjonen i kraftanlegget i Alta får Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune 8 289 MWh av kraften. Denne kraften kan kommunen velge å bruke i egne bygg og anlegg, selge kraften til kommunens innbyggere eller selge kraften på markedet. Kommunen har valgt å selge kraften på markedet og benytter Ishavskraft AS som forvalter. Kraftmarkedet kan svinge kraftig og anslagene for inntekt for årene 2025-2028 vil være usikre. Utviklingen i kraftmarkedet og resultat av forvaltningen vil være avgjørende for inntektsnivået.

Estimert årlig inntekt for økonomiplanperioden:

	2024	2025	2026	2027	2028
Salg konsesjonskraft	1 000 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000

Overføringer og tilskudd fra staten

Midler fra Sametinget til å dekke kommunens utgifter med å være en tospråklig kommune fastsettes årlig av Sametinget. Tilskuddsmidlene er todelt. Den første delen er et basistilskudd, hvor det ikke ligger føringer på hva midlene kan benyttes til. Den andre delen er et utviklingstilskudd, som kommunen må søke om hvert år. Midlene til gitt til spesifikke utviklingstiltak. Basistilskuddet i økonomiplanperioden estimeres til kroner 9 947 000 årlig. Det er en videreføring av nivået fra 2024. I budsjettet for 2024 var basistilskuddet klassifisert som overføringer og tilskudd fra andre.

Kommunen får kompensert renter for investeringer i som er gjort i skoler, omsorgsboliger og sykehjem. Ordningen forvaltes av Husbanken. Årlig rentekompensasjon utbetales i desember. Kompensasjon beregnes etter rentesatser fastsatt av Husbanken. Rentesatsene endres normalt 4-6 ganger i året, og endrer seg i takt med den generelle renteutvikling. Det forutsettes av rentekompensasjon reduseres i takt med renteforventningen.

Deler av mottatt rentekompensasjon utbetales videre til Kautokeino Boligselskap AS (KBS). KBS mottar rentekompensasjon for omsorgsboligene. I budsjettet er det forutsatt at 50% av kompensasjonen utbetales videre til KBS. Det er gjort av enkelthets hensyn, og den reelle overføringen vil avhenge av mottatt rentekompensasjon, og hvor mye omsorgsboligenes del av rentekompensasjon utgjør. Overføring til KBS budsjetteres under posten Overføringer og tilskudd til andre.

	2024	2025	2026	2027	2028
Rentekompensasjon	-699 000	-800 000	-780 000	-760 000	-740 000
Videre utbetaling til KBS	396 000	400 000	390 000	380 000	370 000
Netto inntekt	-303 000	-400 000	-390 000	-380 000	-370 000

Overføringer og tilskudd fra andre

Budsjettposten inneholder refusjoner fra NAV, tilskudd og andre ulike refusjonsordninger. De fleste av budsjettpostene er anslått ut ifra behovs- og kostnadsbilde som eksisterer ved utarbeidelse av budsjettet.

Den største enkeltposten er refusjon for ressurskrevende tjenester. Refusjonen estimeres med utgangspunkt i eksisterende brukerbehov og ressursituasjon. Det er ikke unormalt at brukerbehovet og kostnadsbilde endrer seg og budsjettavvik oppstår. Refusjonens størrelse er avhengig av utgiftsnivået og vil derfor ikke kunne tallfestes eksakt. Når refusjonsordningen i tillegg er endret, vanskeliggjør det estimatet ytterligere. I budsjettet for 2025 er det beregnet en lavere refusjon som følge av redusert brukerbehov. Budsjettert refusjon i 2025 er beregnet til 9,5 millioner kroner.

NAV kontorene i Guovdageaidnu - Kautokeino og Karasjok er slått sammen til NAV Ávjovárri, hvor Guovdageaidnu - Kautokeino er vertskommune. Det betyr at alle utgifter relatert til NAV Ávjovárri føres i regnskapet til Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune. Karasjok dekker sin andel av utgiftene. Refusjonen fra Karasjok budsjetteres som overføring og tilskudd fra andre. I budsjettet for 2025 er refusjonen beregnet til 6,2 millioner kroner.

Refusjoner for sykefravær budsjetteres normalt med forsiktighet. I økonomiplanen er det lagt inn forventninger om en nedjustering av budsjettnivået i 2024. Hvorvidt dette estimatet holder, avhenger av utviklingen i sykefraværet. Totalt er det budsjettert med 6,66 millioner kroner i refusjon i 2025.

Tilskudd innarbeides i budsjettet i den grad de er kjente, og der inntekten kan estimeres med stor sikkerhet. Av større tilskudd på området for 2025 nevnes følgende:

- Refusjon for bosetting av flyktninger kr. 2 004 072
- Tilskudd fra Finnmark Fylkeskommune til omstilling (Ovddos AS) kr. 5 500 000
- Refusjoner for fjernundervisningstjenester kr. 6 000 000
- Ulike tilskudd knyttet til grunnskolen, som språkopplæring kr. 6 301 909

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er en frivillig skatt som den enkelte kommune selv fatter vedtak om. I 2023 hadde 322 kommuner eiendomsskatt. Eiendomsskatt skal minst være 2 promille og maksimalt 4 promille for boliger og fritidseiendommer, og maksimalt 7 promille på næringseiendommer/verker og bruk. Budsjett 2025 bygger på en skattesats på 3 promille og uten bunnfradrag for bolig- og fritidseiendommer. Det er en økning fra tidligere år, hvor skattesatsen var 2 promille og bunnfradraget på kroner 350 000. Budsjett for 2026 bygger på ytterlige økning av skattesatsen til 4 promille, og fremdeles uten bunnfradrag. For Næringseiendommer er basert på verditakst og vil variere for hvert år. Estimerte inntekter av eiendomsskatt for næring for økonomiplanperioden bygger på videreføring av satser for 2024.

De estimerte årlige inntektene i økonomiplanperioden utgjør:

	2024	2025	2026	2027	2028
Eiendomsskatt næring	2 279 000	3 030 000	3 030 000	3 030 000	3 030 000
Eiendomsskatt vannkraftanlegg	0	123 000	123 000	123 000	123 000
Eiendomsskatt private	1 352 000	3 900 000	5 230 000	5 230 000	5 230 000
SUM	3 631 400	7 053 000	8 383 000	8 383 000	8 383 000

Eiendomsskatt er unntatt fra skatteutjevningen, noe som betyr at skatten som betales i Kautokeino kommune tilfaller kommunen i sin helhet. Nivået for eiendomsskatt for 2025 fastsettes av kommunestyret i egen sak.

Andre skatteinntekter

Naturressursskatt

Naturressursskatt betales av vannkraftverk til vertskommunen. Skatten utgjør 1,1 øre/kWh til kommunen og 0,2 øre/kWh til fylket og fastsettes på grunnlag av det enkelte kraftverks gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Naturressursskatten inngår i inntektsutjevningen for kommunene. Dette medfører at store deler av denne skatten går til kommunefellesskapet, og ikke til vannkraftkommunene. Kommuner som har skatteinntekter per innbygger før naturressursskatt som er lavere enn 90 prosent av landsgjennomsnittet vil få beholde et sted mellom 5 og 40 prosent av naturressursskatten avhengig av hvor man ender opp når naturressursskatten regnes med. Resterende går til kommunefellesskapet ved at det blir billigere for resten av kommunene å finansiere utjevningsmekanismene for disse kommunene.

For planperioden er naturressursskatt budsjettert med følgende beløp:

	2024	2025	2026	2027	2028
Naturressursskatt	1 644 000	1 690 000	1 736 000	1 736 000	1 736 000

Konsesjonsavgift

Ved konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven, eller industrikonsesjonsloven, plikter kraftverkseierne å betale en årlig avgift til staten og til de berørte kommunene. Avgiften skal gi kommunene kompensasjon for generelle skader og ulemper som ikke blir kompensert på annen måte. NVE beregner mengde konsesjonsavgift og fordeling mellom de berørte kommunene. Avgiftssatsen indeks justeres hvert femte år av NVE. Siste gang beløpet ble indeksjustert var i 2023. Da ble avgiftssatsen satt til kr 722 342. NVE utbetaler konsesjonsavgift til kommunen i desember hvert år. Konsesjonsavgifter kan ikke disponeres helt fritt av kommunen, men skal fortrinnsvis anvendes næringslivet i distriktet. Den årlige konsesjonsavgiften avsettes til næringsfondet.

Det er ikke forventet noen endringer i inntekt fra konsesjonskraften i perioden 2025-2028, og i økonomiplanen er det lagt til grunn en uendret inntekt fra konsesjonskraft på kr 722 000. Inntekt fra konsesjonsavgift skal gå til kraftfondet og derfor er det budsjettert en avsetning til kraftfondet på tilsvarende beløp.

Pensjonskostnader

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har pensjonsordninger for ansatte i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) og SPK (Statens Pensjonskasse).

Hvert år beregner pensjonsselskapene en premie som skal dekke årets opptjening av pensjonsrettigheter basert på lønns- og stillingsdata. Premieanslaget tar utgangspunkt i kommunens pensjonsgrunnlag, som fremskrives i forhold til anslått lønnsvekst. Prognosene er å betrakte som foreløpige. Endelig premie og pensjonskostnad avhenger både av lønnsoppgjør og selskapenes avkastning i finansmarkedet og beløpene for 2024 blir ikke fastsatt før i januar 2025.

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjon:

	KLP		SPK	
	2024	2025	2024	2025
Årlig avkastning	4,50%	4,50%	4,00%	4,00%
Årlig lønnsvekst	2,97%	2,97%	2,97%	2,97%
Diskonteringsrente	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%

Følgende satser er lagt til grunn i økonomiplan ved beregning av pensjonskostnader (inkludert arbeidstakers andel på 2%):

	KLP fellesordning	KLP sykepleiere	SPK
Sats pensjonspremie 2024	22,68%	22,32%	10,11%
Sats pensjonspremie 2024 revidert budsjett	22,69%	22,93%	11,47%
Sats pensjonspremie 2025	24,94%	24,10%	10,50%

Premieavvik

Pensjonspremie og pensjonskostnad i kommunal sammenheng beregnes etter to ulike regelsett, ett regelsett for mye kommunen skal betale i premie og et annet regelsett for hva som skal føres som driftskostnad i regnskapet.

De beregnede pensjonskostnadene som kommunen fører i sitt regnskap, har i mange år vært gjennomgående lavere enn pensjonspremien som er betalt til pensjonsleverandørene. Avvikene kalles premieavvik og betyr i realiteten at kommunen utsetter kostnadsføringen til senere år. Ordningen ble i sin tid innført for å unngå at store økninger i pensjonspremien påvirket kommunenes økonomi og for å gjøre pensjonsutgiftene mer forutsigbare i budsjettssammenheng. I realiteten har pensjonselementet i budsjettet blitt uforutsigbart, og premieavvikene varierer mye fra år til år. Beløpet påvirkes i stor grad av lønnsvekst, men også faktorer som rentenivå, avkastning, levealder og pensjoneringsmønster spiller inn.

Prognosene for 2025 viser at kommunen må betale mer i premie enn beregnet pensjonskostnad og får dermed et positivt premieavvik. Premieavviket for 2025 er anslått til 26 millioner kroner, og er en inntektspost i 2025. Dette beløpet skal så fordeles og kostnadsføres årlig over de neste 7 år, også kalt amortisering. Deler av det akkumulerte premieavviket som er oppstått i årene før, skal kostnadsføres i 2025, også kalt amortisert premieavvik. Amortisert premieavvik i 2025 er anslått til kroner 15,453 millioner. Netto blir det et premieavvik i 2025 på kroner 10,457 millioner, som er en inntektspost.

De årlige premieavvikene har bygget seg opp til et akkumulert premieavvik som ved utgangen av 2023 utgjorde kr 62,9 millioner. Beløpet er en fordring i kommunens balanse og forteller at dette er et beløp som på et senere tidspunkt vil komme som utgift i driftsbudsjettet. Til tross for at amortiseringstiden på akkumulert premieavvik, tiden premieavviket skal tilbakeføres på, ble trappet ned til 7 år fra 2014, viser tallene at premieavviket bare har steget de siste årene. Med andre ord bygger den utsatte pensjonskostnaden seg opp, og vil gi en stadig større kostnadsbelastning på driften i fremtiden.

Premiefond

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har premiefond i KLP. Premiefond er fond til dekning av fremtidige premier for pensjonsforsikringer, og består i hovedsak av tilbakeførte premier og overskudd. Midler på premiefond kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Innestående på premiefondet er sikret en minimumsavkastning tilsvarende den garanterte renten. Hensikten er at forsikringstakeren skal kunne avsette ekstra beløp i «gode år» for å ha et fond å ta av til betaling av premier. I tillegg til å hjelpe på den likviditetsmessige situasjonen, vil fondsbruk også redusere det akkumulerte premieavviket. En slik reduksjon betyr at den utsatte pensjonskostnaden ikke øker mer enn det den har gjort hittil.

Saldo på og bruk av premiefond i KLP lagt til grunn i økonomiplan:

Saldo premiefond	Fellesordning	Sykepleiere
Saldo pr 01.01.2024	46 624 547	5 739 520

Beregnet bruk av premiefond	-8 140 083	-2 793 871
Anslag andre endringer	14 111 569	2 301 912
Beregnet premiefond pr 31.12.2024	52 596 033	5 247 561

Det planlegges bruk av premiefond i økonomiplanperioden som tilsvarer størrelsen på den årlige tilbakeførte avkastning. Estimert for bruk av premiefond i 2024 er 10,9 millioner kroner. Bruk av premiefond reduserer det positive premieavviket samme år fondsmidler benyttes. Et positivt premieavvik er en inntektspost i driftsregnskapet. Dermed blir inntektene mindre det aktuelle året, samtidig som beløpet som skal utgiftføres over 7 etterfølgende år, også blir lavere. Enkelt forklart reduseres den utsatte pensjonskostnaden ved å benytte premiefond. Riktignok vil det være et renteelement som slår inn, ved at avkastning av innestående på premiefond vil bli lavere, slik at netto effekt i driftsbudsjettet blir lavere enn selve bruken av premiefond.

Finansposter

Lån, renter og avdrag

Den økonomiske situasjonen for Kautokeino kommune er at alle investeringer i realiteten krever nye låneopptak. Kommunen har ubundne investeringsmidler, men nivået på disse vil ikke tillate store investeringer. Høy gjeld legger beslag på midler i driftsbudsjettet og reduserer kommunens handlingsrom. I tillegg vil kommunen være sårbar for renteendringer. Konsekvensen av et ambisiøst investeringsprogram i økonomiplanperioden er at gjelden vokser.

Låneportefølje

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har lån i Kommunalbanken, KLP og Husbanken. Lånene i Husbanken er i hovedsak knyttet til startlån, som kommunen har lånt ut videre. Samlet lånegjeld ved utgangen av 2023 utgjorde 540,711 millioner kroner. Estimert lånegjeld ved utgangen av 2024 er 540,8 millioner kroner.

Tabellene nedenfor viser restgjeld, renter og avdrag kommunens eksisterende lån. Det er ikke lagt til nye lån til egne investeringer i planperioden. Tabellen forutsetter nye startlånopptak i 2025 på kroner 30 millioner og 20 millioner kroner årlig i perioden 2026-2028. Det er lagt til grunn en flytende rente med 30 års avdragstid på nye lån. En mer nøyaktig beregning av renter og avdrag vil ikke være mulig før endelig låneopptak foreligger. Avdragene for 2025-2028 er beregnet etter beregnet nedbetalingsplan fra långivere. Kommunen har mulighet til å nedbetale lån etter kommunelovens regler om minimumsavdrag. Rentene er estimert utfra forventninger per 14.11.2024 om renteutvikling de kommende år.

Lån til egne investeringer

Totalt	2024	2025	2026	2027	2028
Renter **)	21 137 000	19 142 000	17 653 000	16 498 000	15 651 000
Avdrag **)	22 474 000	21 195 000	20 610 000	19 375 000	17 222 000
Restgjeld **)	449 538 218	427 726 692	407 116 655	387 741 667	370 519 500
Rente*) øvrige lån	4,567%	4,348%	4,2101%	4,135%	4,112%

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende pr 14.11.2024. Oversikten inneholder ikke lån vedtatt i sak 2/24 (pumpestasjoner kr 8,5 million)

**) estimerte renter, avdrag og restgjeld er beregnet utfra eksisterende gjeld pr 14.11.2024. Vedtatte, ikke gjennomførte låneopptak i sak 2/24 er ikke tatt med.

Lån til videre utlån (Startlån)

Totalt	2024	2025	2026	2027	2028
Renter	4 084 000	5 631 000	5 874 000	6 416 000	6 877 000
Avdrag	3 421 000	4 362 000	5 043 000	5 777 000	6 530 000
Restgjeld	85 984 467	117 567 940	132 524 583	146 746 713	160 215 880
Rente*) startlån	4,7461 %	4,650%	3,827%	3,746%	3,717%

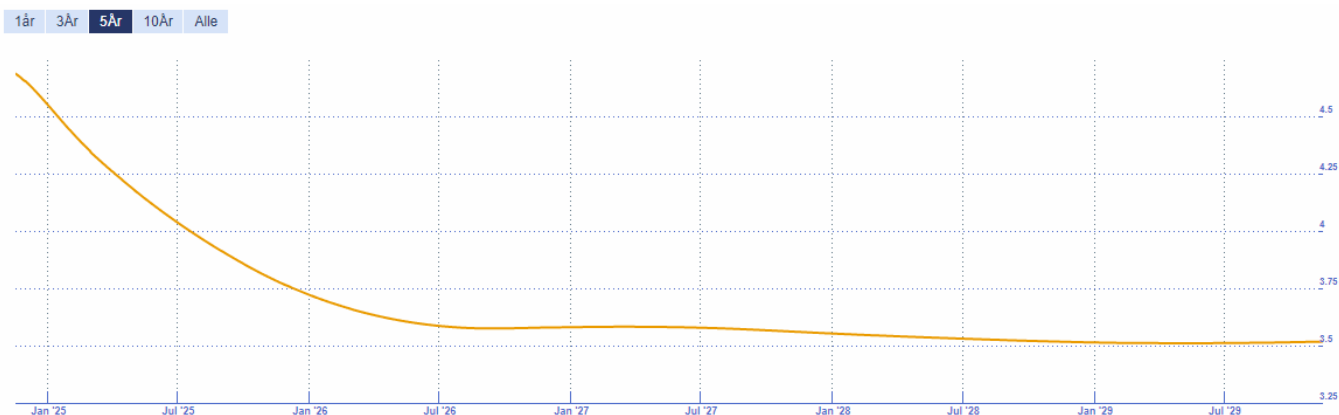
*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende lån pr 14.11.2024. For nye lån er det forutsatt flytende rente

**) Estimerte renter, avdrag og restgjeld er beregnet utfra eksisterende gjeld og foreslåtte nye startlånsoptak på 30 millioner kroner i 2025 og 20 millioner kroner årlig i perioden 2026-2028.

Rentenivå

Økonomiplanen bygger på markedets renteforventninger fram i tid, slik de var vurderes pr 25.10.2024. Markedsrenta bygger på 3 mnd. nibor, hvor det legges til en margin på 0,60%. Rentebildet de siste årene har vært preget av stor uro. Det er fremdeles stor usikkerhet hvordan rentenivået vil utvikle seg fremover. Markedet tror vi har nådd rentetoppen. Norges Bank⁸ indikerer en mulig nedgang i styringsrente fra første kvartal 2025. En fremtidig rentenedgang vil avhenge av den økonomiske utvikling. Vurdering fra Norges Bank er at det fortsatt er behov for en innstrammende pengepolitikk for å få prisveksten ned til målet på 2%. Styringsrenten pr 07.11.2024 er 4,5%.

Følgende bilde illustrerer renteutviklingen markedet⁹ forventer i 3 måneders nibor rente de neste 5 år. Markedet forventer at rentene vil reduseres gradvis fra 4,68% pr 16.11.2024 til 3,72% ved utgangen av 2025. Deretter vil rentenivået reduseres til 3,51% ved utgangen av 2028.

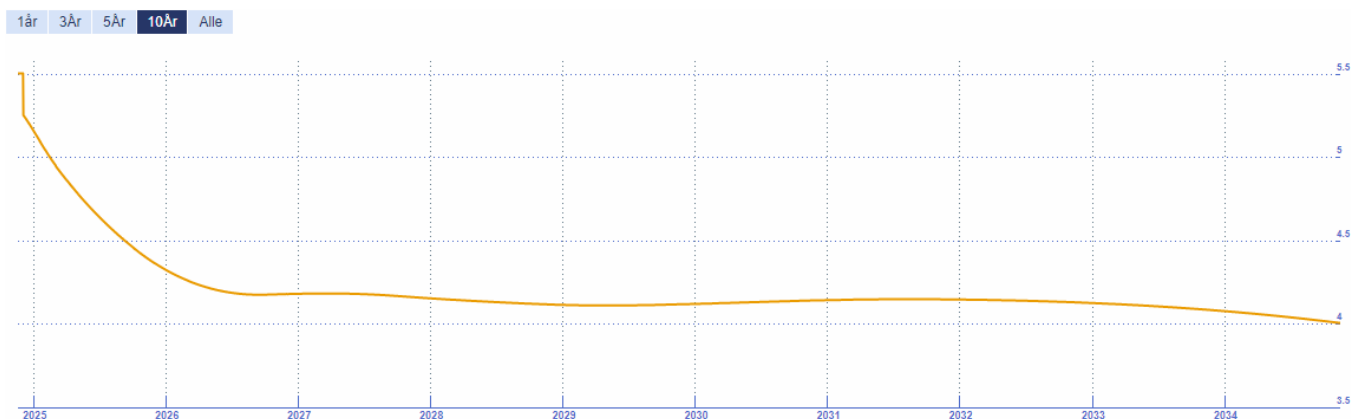

Følgende bilde viser at i et 10 års perspektiv forventer markedet at flytende rente reduseres til 4,11% innen utgangen av 2028. Deretter vil den holde seg ganske jevn i perioden 2029-2034. Kommunen må belage seg på en flytende rente på over 4%, utfra forventninger i november 2024.

⁸ [Norges Banks rentebeslutning november 2024](#)

⁹ Renteinformasjon fra KBN Finans pr 16.11.2024

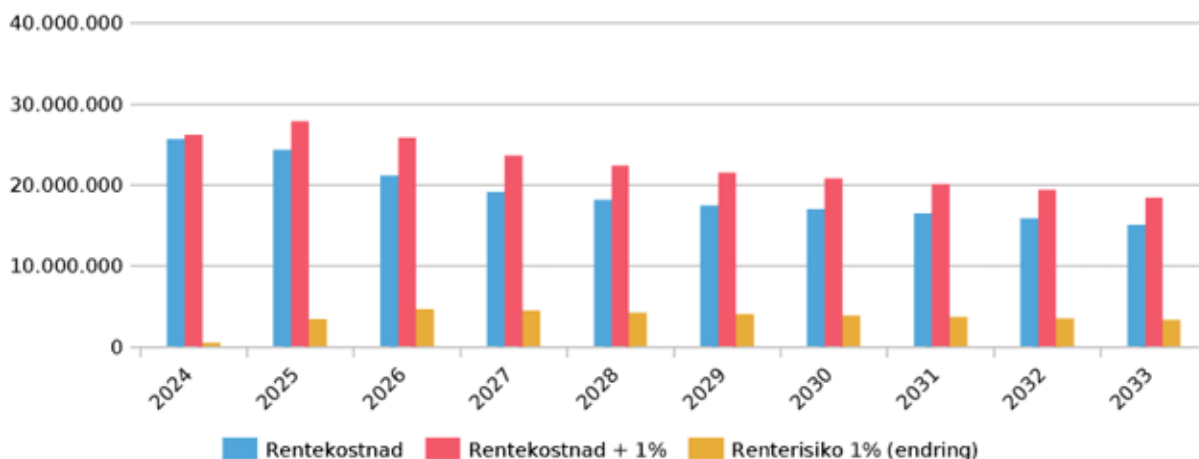
Som de siste årene har vist, er renteutviklingen vanskelig å beregne og påvirkes i stor grad av globale hendelser, som krig, pandemi og geopolitikk.

Renterisiko

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har en høy gjeldsbelastning i planperioden. Den høye lånebelastningen legger stort press på kommunens økonomiske handlingsrom allerede med dagens rentenivå. Dersom rentenivået stiger ytterligere, vil det gi store økonomiske konsekvenser. En renteøkning på 1% utover det markedet tror i dag¹⁰ vil gi kroner 3,11 millioner mer i rentekostnad for 2025 og samlet for perioden 2025-2028 en merkostnad på kroner 17,6 millioner. I løpet av en 10-års periode vil økte rentekostnader utgjøre 38,48 millioner kroner for kommunen.

Følgende illustrasjonen gir et bilde av kommunens renterisiko:

Finansinntekter

Finansinntekter består blant annet av renter på kommunens bankinnskudd, renter på videreutlånte startlånsmidler og næringslån, samt utbytte. Det høye rentenivået ved inngangen til økonomiplanperioden vil reduseres i takt med det generelle rentebildet. Renteinntektene er budsjettert etter forventet rentenivå i 2024, men er nedjustert årlig i planperioden for å ta høyde for

¹⁰ Renteinformasjon fra KBN Finans pr 14.11.2024

bruk av lånemidler og et forventet redusert rentenivå. Bankbeholdningene har vært høy på grunn av ubrukte lånemidler, men det er forventet bruk og dermed blir grunnlaget for renteinntektene lavere.

Totalt	2024	2025	2026	2027	2028
Renteinntekter bank	4 700 000	3 900 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har gjennom eierskapet i Ymber AS rett på utbytte. I økonomiplanperioden er det budsjettet med et utbytte på 2 millioner kroner årlig, en videreføring av nivået for 2024.

Investeringer

Investeringsbehov

Fokuset fremover blir å ferdigstille vedtatte og igangsatte investeringsprosjekt. I perioden 2017-2024 er det vedtatt flere store investeringer, hvorav skoleprosjektet har krevd mye tid og ressurser. Investeringsaktiviteten i øvrige prosjekt har ikke vært tilsvarende høy, og progresjonen har ikke vært som opprinnelig planlagt. Derfor planlegges få nye investeringsprosjekter i 2025, kun videreføring av pågående investeringsprosjekter. Samtidig må det vurderes om ikke-påbegynte investeringsprosjekt faktisk skal startes opp.

Igangsatte og vedtatte investeringsprosjekter legges normalt inn i økonomiplanen det året de forventes gjennomført, men det er naturlig at progresjonen må justeres underveis og budsjettet reguleres løpende i takt med framdriften av investeringsaktiviteten. Endelige investeringsbudsjett for 2025 kan ikke fastsettes før investeringsregnskap for 2024 er avsluttet.

Større planlagte investeringer som er vedtatt, og skal gjennomføres i perioden 2025-2028:

- ENØK 2020 kroner 4,28 million kroner
- Forprosjekt ny barnehagestruktur 3,173 million kroner
- Kjøkken helsesenter 1,047 million kroner
- Oppvekstsenter Máze 3,679 million kroner

Resultat av de igangsatte forprosjektene gir store investeringskostnader. I økonomiplanen er det kun tatt inn investeringer som er vedtatt. I tillegg er det tatt inn planlagte nye opptak av startlån. Kommunelovens regler om minimumsavdrag innebærer at lånegjelden stadig legger større beslag på de frie midlene enn tidligere.

Alle nye investeringer på selvkostområdene, som blant annet vann og avgift, vil være investeringer som over tid betales av innbyggerne gjennom kommunale avgifter. Slike investeringer vil over tid være selvfinansierende for kommunen.

Planlagte investeringer på selvkostområdene i perioden 2025-2028:

• Sikring vannverk (KST 2/23)	kr 361 280
• Driftskontroll og overvåking (KST 2/23)	kr 375 000
• Renovering kommunal infiltrasjon	kr 324 060
• Boaronjárga pumpestasjon (KST 2/23)	kr 2 817 625

Egenkapitalinnskudd KLP og startlån

Utenom investeringer føres også ordningen med startlån og egenkapitalinnskuddet til KLP over investeringsbudsjettet. Selv om egenkapitalinnskuddet til KLP føres over investeringsbudsjettet, må det finansieres med driftsmidler. KLP har signalisert at de forventer at egenkapitalinnskuddet for 2025 blir på kroner 999 000. I økonomiplanen er det budsjettet at egenkapitalinnskuddet til KLP utgjør kroner 999 000 årlig.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har aktivt brukt startlån til hjelp i boligpolitikken. Startlån er en ordning som finansieres av Husbanken, hvor målet er å hjelpe de som har hatt langvarige problemer med å få lån i vanlig bank til å komme seg inn på boligmarkedet. Husbanken gir startlån til kommunene. Kommunen forvalter lånemidlene og deler til ut videre til enkeltpersoner som søker om startlån. Ordningen har vært styrket i det siste og flere har benyttet seg av tiltaket. I 2024 økte behovet for nye startlån til 25 millioner kroner. Lånebehovet ser ut til å være vedvarende.

I økonomiplanen er det lagt til grunn nytt startlånsopptak på 30 millioner kroner i 2025, og deretter 20 million kroner årlig for årene 2026-2028.

Låntakere som har fått utbetalt startlånsmidler betaler renter og avdrag til kommunen. Kommunen tar utgangspunkt i Husbanken rentetilbud, og legger til et påslag på 0,25 prosentpoeng for å dekke kommunens utgifter til forvaltning av ordningen. Estimatenes i økonomiplanen bygger på at alle nye startlånsinntakere har fast rente de 10 første år. Videre er det forutsatt at alle tilgjengelige startlånsmidler lånes ut videre samme år. Anslagene er usikre og vil endre seg etter hvert som nye lån inngås.

Renter kommunen betaler på startlån og mottatte renter på startlån fra kunder vises i driftsbudsjettet. Inntektsnivået varierer i forhold til generelt rentenivå, individuelle valg startlånskunder gjør i forhold til rentevilkår og hvor mye som er utlånt til enhver tid. Kommunen har flytende rente på startlån, mens startlånsinntakere har enten fast eller flytende rente. Dermed vil kommunen enkelte år betale mer i rente, enn det startlånsinntakere betaler inn i renteinntekter. Andre ganger vil situasjonen være motsatt, avhengig av hvilke rentevilkår som velges.

Både kommunens avdrag til Husbanken og avdrag kommunen mottar på utlånte startlånsmidler skal vises i investeringsbudsjettet. Med årlige nye startlån er det forventet en økning i både mottatte renteinntekter og mottatte avdrag på startlån. Avdragene er beregnet med utgangspunkt i eksisterende lån og nye planlagte startlånsoptak. I tillegg er det forutsatt at det årlig i perioden 2025-2027 innbetales kroner 1,5- 2 million årlig i ekstra avdrag fra startlånsinntakere. Beløpene er estimert utfra erfaringstall de siste år.

Som med rentene, kan det også for avdrag oppstå situasjoner hvor kommunen betaler mer til Husbanken enn man mottar i avdrag fra låntakere. Ofte vil kommunens låneopptak skje lenge før lånene videreutlånes. Dermed vil det ikke være samsvar mellom kommunens avdrag til Husbanken, og mottatte avdrag fra startlånsinntaker for det enkelte år. I slike tilfeller vil mellomlegget finansieres av egne fondsmidler. Midlene på fondet har sitt opphav i tidligere års innbetalte avdrag, avdragsinnbetalinger som har oversteget avdrag kommunen har betalt til Husbanken det aktuelle året. Fondsmidlene er bundne investeringsmidler som kun kan benyttes til startlånordningen. Fondets størrelse pr 17.11.2024 er kroner 5 836 457.

Oversikt startlån	2024	2025	2026	2027	2028
Kommunens renteutgifter	4 084 000	5 631 000	5 874 000	6 416 000	6 877 000
Mottatte renteinntekter	-1 454 000	-3 695 000	-5 319 000	-6 972 000	-8 601 000
Mottatte avdrag startlån	-1 233 000	-3 239 000	-4 119 000	-5 120 000	-5 975 000
Kommunens avdragsutgifter	3 421 000	4 362 000	5 043 000	5 777 000	6 530 000
Bruk av bundet inv.fond	-2 188 000	-1 123 000	-924 000	-657 000	-555 000
Saldo på bundet inv.fond	3 648 457	2 525 457	1 601 457	944 457	389 457
Gjennomsnittlig rente nye utlån*)	4,7461%	3,947%	3,947%	3,947%	3,947%
Gjennomsnittlig rente utlån **)	2,261%				
Gjennomsnittlig rente innlån***)		4,65%	3,827%	3,746%	3,717%

*) Gjennomsnittlig rente på nye planlagte startlån. Rentevilkår fast rente 10 år med månedlig forfall, og avdragstid 30 år.

***) Gjennomsnittlig rente på eksisterende startlån beregnet 17.11.2024

**) Gjennomsnittlig rente til Husbanken på eksisterende startlån pr 14.11.2024 og estimerte renter på planlagte, ikke- vedtatte nye startlån. Rentevilkår flytende rente med halvårlige forfall, og avdragstid 30 år.

Finansieringsbehov

Vedtatte investeringstiltak er hittil blitt finansiert med nye låneopptak. Konsekvensen av kommunens innmeldelse i ROBEG-registeret, er at nye låneopptak må godkjennes av statsforvalter. Statsforvalter godkjente ikke nye låneopptak i 2024, og begrunnet det med mye ubrukte lånemidler. Kommunen har ubundne investeringsfond som kan benyttes til å finansiere mindre investeringer. Planlagte investeringer i økonomiplan vil i hovedsak bli finansiert med bruk av lånemidler.

Egenfinansiering av investeringer

Historisk sett har investeringer i stor grad vært lånefinansiert. Enkelte investeringer har i tillegg blitt finansiert med tilskuddsmidler. De siste årene har utviklingen vært at stort sett alle investeringer lånefinansieres fullt ut. Det må allikevel være et mål å øke egenfinansieringsgrad for investeringer og samtidig unngå at anleggsmidler med kort levetid (som f.eks. IKT-investeringer) lånefinansieres med lang avdragstid. De siste år er lånene samlet etter levetiden på driftsmidlene. I kombinasjon med endrede regler om minsteavdrag bidrar det til bedre samsvar mellom driftsmiddelets levetid og lånets avdragstid. Foreløpig har egenfinansieringsgraden vært lav og det er kun mindre investeringer som er finansiert med egne midler.

Finansielle nøkkeltall

Likviditet og arbeidskapital

For å sikre en god likviditetsstyring må kommunen ved budsjetteringen sørge for at det til enhver tid er tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende utgifter. Dersom kommunen har likviditetsproblemer, må budsjetteringen legges opp med sikte på å bøte på dette. Tidsforskjellen mellom inn- og utbetalinger gjør det nødvendig for kommuner å ha en beholdning med midler, en arbeidskapital, for ikke å komme i betalingsvansker. En negativ arbeidskapital vil bety at bedriften har problemer med å betjene den kortsiktige gjelden og finansiere den daglige driften.

Analyse av nøkkeltall viser at Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune ikke har problemer med likviditeten, noe som blant annet skyldes stor beholdning av både ubrukte lånemidler og ubrukte avsetninger til fond. En situasjon som er midlertidig på grunn av utsatte investeringer og prosjektaktiviteter. Korrigert for fond og ubrukte midler er likviditetsgrad 2 under normtallet, mens likviditetsgrad er rett på måltallet. Likviditeten til Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er under stadig press, og er avhengig av at det til enhver tid er tilgjengelige ubrukte fondsmidler eller ubrukte lånemidler for å ha tilstrekkelig likviditet for å dekke løpende forpliktelser.

Likviditetsgrad korrigert for fond og ubrukte lånemidler 01.01.2024:

Arbeidskapital (i 1000 kr)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omløpsmidler	125 047	155 150	194 095	277 391	299 775	235 219
- bundne midler	- 32 340	- 34 219	- 45 751	- 45 729	- 38 234	- 33 932
- bundne kapitalfond	- 10 021	- 10 021	- 9 711	- 10 864	- 12 977	- 9 341
- ubrukte lånemidler	- 6 072	6 670	- 29 317	- 63 180	- 98 879	- 71 396
= korr omløpsmidler	76 614	117 580	109 316	157 618	149 685	120 550
- kortsiktig gjeld	-48 501	-48 034	-55 195	-82 045	-58 886	-60 403
Arbeidskapital	28 113	69 546	54 121	75 573	90 799	60 147

	Norm	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Likviditetsgrad 1	2	1,58	2,45	1,98	1,92	2,54	2,00
Likviditetsgrad 2	1	0,04	0,32	0,55	0,49	0,71	-0,36

Likviditetsgrad 1 viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og bør være 2,0 eller høyere. Det betyr at man minst må ha like mye betalingsmidler som kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, og her bør nøkkeltallet være større enn 1. De mest likvide omløpsmidlene er kasse, bank og markedsbaserte plasseringer som er klassifisert som omløpsmidler, og som raskt kan omgjøres i kontanter.

Egenkapital og disposisjonsfond

Differansen mellom eiendeler og gjeld utgjør egenkapitalen. Egenkapitalen i kommuneregnskapet består av:

- Disposisjonsfond
- Bundne fond
- Ubundne fond
- Kapitalkonto

Disposisjonsfond er oppsparte midler som stammer fra tidligere års mindreforbruk som kommunestyret ikke har disponert. Dette er frie midler som kommunestyret kan disponere til ulike formål. For å få et riktig bilde av reelle frie midler må positivt premieavvik trekkes ifra. Premieavvik er kun en papirgevinst som er lagt til disposisjonsfondet. Premieavviket er innbetalte pensjonspremier som ikke vil komme som utgift før senere år. Den utsatte utgiften er tilført disposisjonsfondet, og skal gå til dekning av senere års pensjonsutgifter.

Kommunen har et positivt premieavvik på 62,9 millioner kroner pr 01.01.2024. Det vil si at kommunen i realiteten ikke har noen frie midler hvis premieavviket hensyntas. I tillegg til disposisjonsfond er kulturfondet også frie midler til kommunestyres disposisjon. Både disposisjonsfond og kulturfond er utsatt for strykninger dersom regnskapet viser merforbruk.

Ubundne driftsfond, som disposisjonsfond og ubundne investeringsfond er midler som kommunestyret kan disponere fritt. Midlene er ofte et resultat av tidligere overskudd fra drift eller investering. Bundne fond er midler som er bestemt til lov- eller avtalebestemte formål, midler kommunestyret ikke kan disponere fritt. Dette er fond som selvkostfond, viltfond, kraftfond og ulike ubenyttede tilskuddsmidler.

Saldo på kapitalkonto viser størrelsen på den delen av anleggsmidlene som er finansiert med egenkapital. Kapitalkontoen i kommuneregnskapet benyttes til å utligne virkninger av transaksjoner i bevilgningsregnskapet som ikke påvirker egenkapitalen, det vil si endringer i anleggsmidler og gjeld. Kapitalkonto representerer ikke frie midler som kan disponeres, men er mer en verdi av regnskapsteknisk art.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune hadde pr 31.12.2023 avsatt 340,287 millioner som egenkapital/fond, som var fordelt på følgende måte:

Egenkapital (i 1000 kr)	2021	Andel	2022	Andel	2023	Andel
Disposisjonsfond	-73 061	29 %	-88 361	28 %	-58 736	17 %
Bundne driftsfond	-45 729	18 %	-38 234	12 %	-33 932	10 %
Ubundne investeringsfond	-3 716	1 %	-3 716	1 %	-2 716	1 %
Bundne investeringsfond	-10 864	4 %	-12 977	4 %	-9 341	3 %
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	1 870	-1 %	1 870	-1 %	1 870	-1 %
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Regnskapsmessig merforbruk	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Udekket i investeringsregnskapet	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Likviditetsreserve	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Kapitalkonto	-121 114	48 %	-170 810	55 %	-237 432	70 %
Sum egenkapital	-252 614	100 %	-312 228	100 %	-340 287	100 %

Regnskapsmessig mindreforbruk i 2023 ble overført disposisjonsfondet. Samtidig ble det i 2023 brukt kroner 29,7 millioner av disposisjonsfondet for å dekke netto negativt driftsresultat

Økonomiske handlingsregler

Kommunestyret har vedtatt økonomiske handlingsregler for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune. Handlings- og økonomiplaner innrettes med sikte på reell styring etter følgende økonomiske måltall:

1. Disposisjonsfond skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6 % av brutto driftsinntekter
2. Netto driftsresultat skal økte og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1,75 % av kommunens brutto driftsinntekter.
3. Lånegjeld, unntatt lån tatt opp til videre utlån, skal innen utgangen av økonomiplanperioden ikke ligge over 65% i prosent av brutto driftsinntekter.

Formålet med finansielle måltall/handlingsregler er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan -og budsjettprosessen. Kommuner med sunn økonomi og et godt økonomisk handlingsrom vil kunne møte innstramminger eller uforutsette hendelser ved å redusere driftsresultatet eller bruke av reserver, uten at det får direkte konsekvens for tjenestetilbudet.

Nøkkeltallene signaliserer en negativ utvikling i økonomisk handlefrihet i kommunen. Selv om kommunen ved inngangen til 2024 har et stort disposisjonsfond, vil budsjettene måtte salderes med bruk av disposisjonsfond i økonomiplanperioden. Nøkkeltall for netto driftsresultat og gjeldsgrad signaliserer også om en drift i kraftig ubalanse. I realiteten betyr det at kommunen ikke klarer å finansiere de løpende driftsutgiftene med løpende driftsinntekter, en utvikling som ikke vil være økonomisk bærekraftig på sikt.

Handlingsregel 1 - disposisjonsfond

Disposisjonsfondet pr 31.12.2023 utgjorde 58,236 millioner kroner. Kommunestyret har pr 12.11.2024 vedtatt å bruke netto kroner 17,544 millioner fra disposisjonsfondet i 2024. Det udisponerte disposisjonsfondet utgjør da kroner 40,691 million. I tillegg vil det i budsjettregulering i desember 2024 bli foreslått å bruke ytterligere av disposisjonsfondet. Den endelige størrelsen på disposisjonsfondet i 2024 vil ikke vært klart før regnskapet for 2024 avsluttes.

Handlingsregel 1

Disposisjonsfond skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6% av brutto driftsinntekter.

	2024	2025	2026	2027	2028
Brutto driftsinntekter	384 677	409 791	412 981	414 300	415 646
Disposisjonsfond 31.12	40 992	35 650	22 440	14 256	10 773
<i>Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>10,7 %</i>	<i>8,7 %</i>	<i>5,4 %</i>	<i>3,4 %</i>	<i>2,6 %</i>
<i>Måltall</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>

Økonomiplanperioden må salderes med bruk av disposisjonsfond for å gå i balanse. Vedtak etter forpliktende plan er innarbeidet i økonomiplanen. Dermed vil det kun gjenstå 10,773 millioner kroner igjen av disposisjonsfondet.

For å få et reelt bilde av kommunens frie midler er det viktig å ta hensyn til premieavviket. Deler av disposisjonsfondet stammer fra akkumulerte positive premieavvik, og ikke fra reelle innbetalinger. Premieavvik er kun en regnskapsteknisk inntektsføring knyttet til pensjon, og er en utsatt utgift som vil belastes driftsbudsjettet i årene fremover. Kommunen har et positivt premieavvik på 62,9 millioner kroner pr 01.01.2024. Det vil si at kommunen i realiteten ikke har noen frie midler hvis premieavviket hensyntas.

Handlingsregel 2 – Netto driftsresultat

Nøkkeltallet viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til netto finansutgifter, det vil si netto renter, netto avdrag samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak, og er i tillegg korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gis resultateffekt. Netto driftsresultat er et uttrykk for hva kommunen kan bruke til finansiering av investeringer eller avsetning til senere bruk. Det viser også om kommunen klarer å finansiere løpende utgifter med løpende inntekter og uttrykker om kommunens drift er økonomisk bærekraftig.

Handlingsregel 2

Netto driftsresultat skal trappes opp og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1,75% av brutto driftsinntekter årlig.

	2024	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat (negativt tall er merforbru -	19 134 -	9 267 -	16 339 -	11 313 -	6 612
Brutto driftsinntekter	384 677	409 791	412 981	414 300	415 646
<i>Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntek</i>	<i>-5,0 %</i>	<i>-2,3 %</i>	<i>-4,0 %</i>	<i>-2,7 %</i>	<i>-1,6 %</i>
<i>Måltall</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>

Økonomiplan viser at kommunen ikke klarer å oppnå handlingsregel 2, og må finansiere driften med tidligere avsetninger.

Handlingsregel 3 – gjeldsgrad

Gjeldsgrad viser forholdet mellom brutto lånegjeld og brutto driftsinntekter eksklusive finansinntekter, og er et nøkkeltall for kommunens handlefrihet. I nøkkeltallet rentebærende gjeld er lån knyttet til startlån og selvkostområdene tatt ut. For sammenligningens skyld er driftsinntekter fra selvkostområdene tatt ut og brutto driftsinntekter viser alle driftsinntekter utenom inntekter fra selvkostområdene.

Kommunen vil i økonomiplanperioden ha en gjeldsgrad som strider med vedtatt handlingsregel. Samtidig må det understrekes at handlingsregelen stammer fra en periode hvor kommunen ikke hadde tatt opp lån til ny skole. Låneopptaket økte gjeldsbelastningen betraktelig.

Handlingsregel 3 :

Lånegjeld, fratrukket videreutlån, skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre maksimalt 65% av brutto driftsinntekter.

	2024	2025	2026	2027	2028
Lånegjeld	535 522	520 282	505 286	481 460	481 460
Brutto driftsinntekter	384 677	409 791	412 981	414 300	415 646
<i>Lånegjeld i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>139,2 %</i>	<i>127,0 %</i>	<i>122,4 %</i>	<i>116,2 %</i>	<i>115,8 %</i>
Måltall	65,0 %	65,0 %	65,0 %	65,0 %	65,0 %

	2024	2025	2026	2027	2028
Rentebærende gjeld	421 238	401 226	381 684	363 319	364 403
Brutto driftsinntekter eks. selvkost	363 040	387 479	390 669	391 988	393 334
<i>Rentebærende gjeld i % av brutto driftsinntek</i>	<i>116,0 %</i>	<i>103,5 %</i>	<i>97,7 %</i>	<i>92,7 %</i>	<i>92,6 %</i>
Måltall	65 %	65 %	65 %	65 %	65 %

Kommuneorganisasjonen

Intern kontroll

Kommunedirektørens internkontroll er et dokument som beskriver hvordan internkontroll skal fungere på alle nivå i kommuneorganisasjonen. Det er en håndbok som skal sikre at internkontroll gjennomføres i samsvar med lover og forskrifter.

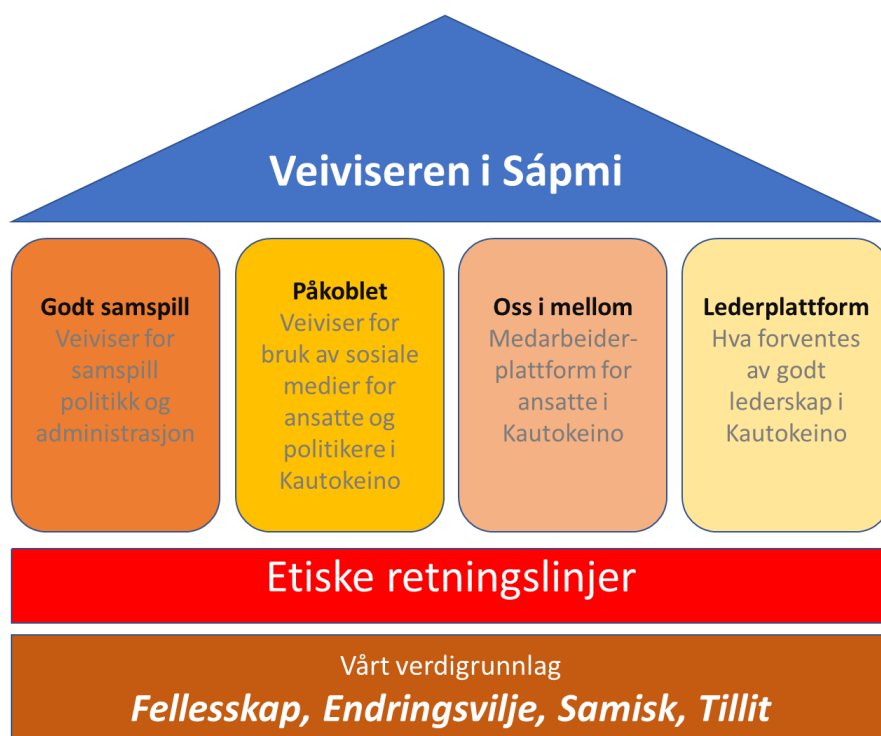
Kommunestyret har vedtatt kvalitetssystemet Ofelaš. Ofelaš er en kvalitetshåndbok og en del av kommunedirektørens internkontroll.

Ofelaš består av:

- Verktøyet COMPILO som er kommunens «virtuelle arkivrom» der vi samler nødvendige lover og forskrifter, styringsdokumenter, prosedyrer, rutiner, retningslinjer og avvik. Systemet skal bidra til å forbygge svikt og uønskede hendelser, og bidra til at kommunen lærer av feil som blir begått for å unngå gjentakelse.
- En beskrevet forvaltningspraksis (arbeidsprosesser, systemer og møter) som gjennom faste strukturer arbeider med kvalitetsutvikling og kontinuerlig forbedring.
- Gode og oppdaterte fagsystemer som sikrer at våre tjenester leveres med god kvalitet og gode dokumentasjonsrutiner.
- Godt lederskap og medarbeiderskap som sikrer at disse blir gjennomført og fulgt opp i daglig praksis.
- Kvalitetshåndboken som beskriver alle elementene i Ofelaš slik at dette er lett å gjøre seg kjent med for alle i organisasjonen.

Etisk standard

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har den senere tid jobbet med å ferdigstille et etisk hus, det gjenstår kun å innføre medarbeiderskap i virksomheten.

Kommunens etiske hus består av en grunnmur med verdigrunnlaget fra arbeidsgiverpolitikken. I 2023 har kommunestyret vedtatt oppdatering av etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte, som også er en del av grunnmuren. Selve huset består av en veiviser for samspill mellom politikk og administrasjon: «Godt samspill», en veiviser for bruk av sosiale medier for medarbeidere og politikere: «Påkoblet», en medarbeiderplattform og en lederplattform.

Taket på kommunens etiske hus er vår visjon; Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi.

Kommunen har en eierskapsmelding som er vedtatt politisk i forrige valgperiode, den vil bli lagt frem for oppdatering i 2025. Eierskapsmeldingen gir oversikt over hvilke eierinteresser kommunen har i kommunale foretak og selskaper, samt hvordan disse bør forvaltes. Politikere velges til deltakelse i de forskjellige styrer, og i eierskapsmeldingen gis det råd om hvordan de bør forholde seg og hvordan de bør rapportere til kommunestyret.

Kommunestyret har valgt ut 8 av FN's bærekraftsmål som prioriterte mål for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune. Bærekraftsmålene er viktige veivisere for kommunen på sin vei mot en langsiktig og samfunnsforsvarlig drift.

Sikring av høy etisk standard

For å sikre en høy etisk standard må medarbeidere og politikere opptre slik at tillit bygges. Medarbeidere og politikere har ansvar for å fremme rettferdighet og ivareta fellesskapets beste. Det er derfor viktig å følge gjeldende lover og regler, samt å ivareta de verdier som fremgår i kommunens etiske hus.

Etiske retningslinjer er et hjelpemiddel for medarbeidere og politikere til å ha en høy etisk stand i sitt virke. Retningslinjene legger opp til forebygging av korrupsjon og uetisk atferd, habilitet skal være avklart både ved forberedelse av saker og deltakelse i selve vedtaket.

Kommunen har retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold. Disse er i samsvar med arbeidsmiljølovens bestemmelser i kapittel 2A, og gir medarbeiderne mulighet og ansvar for å varsle om kritikkverdige forhold.

Tiltak som er iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- Kommunen har fått på plass et etisk hus, som kun mangler medarbeiderskapet
- Alle enheter skal årlig ha de etiske retningslinjene som tema på personalmøter for å sikre at reglene er kjent for medarbeiderne
- Retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold skal være tema på personalmøter
- Saksbehandlere skal vurdere sin habilitet i all saksbehandling. Vurderingen fremgår i saksfremlegget
- Kommunestyret har valgt ut aktuelle bærekraftsmål som skal inn i neste planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel
- Medarbeidere skal i henhold til varslingsrutinene melde ifra om korrupsjon

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- Medarbeiderskap i etisk hus utarbeides og innføres i løpet av 2025
- Opplæring av medarbeidere og politikere

Bemanning og kompetanse

En av Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes største utfordringer fremover vil være å sikre at våre medarbeidere har rett kompetanse i forhold til de tjenestene vi skal produsere.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er det som i NOU 2023:9 omtales som en generalistkommune med få innbyggere og tilsvarende lavt antall medarbeidere i kommuneorganisasjonen. Likevel skal vi levere de samme tjenestene til våre innbyggere som Oslo kommune, samtidig som vi skal oppfylle kravene til kvalitet som fremgår av lover og forskrifter. For at vi skal kunne oppfylle forpliktelser til våre innbyggere forutsetter det at våre medarbeidere må beherske flere fagområder, i motsetning til i større kommuner hvor en i langt større grad kan la medarbeiderne spesialisere seg innenfor ett fagfelt.

I hele kommune-Norge er tilgangen på kvalifisert personell lavere enn etterspørselen, og forskning viser at dette rammer distriktskommuner med få innbyggere hardest. Samtidig ser man at det blir færre og færre ungdommer som kommer tilbake til hjemkommunen etter endt utdanning, og bildet forsterkes gjennom den demografiske utviklingen i Norge. Kampen om arbeidskraften gjør at vi må tilby høyere lønn og andre goder for å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft. Videre må vi, lagt større grad enn tidligere, legge til rette for kompetanseutvikling blant våre medarbeidere.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er den største samisktalende kommunen i Norge, hvor ca. 95% av befolkningen har samisk som førstespråk. I samsvar med kommunens visjon skal all tjenesteproduksjon til våre innbyggere gis på samisk og norsk, noe som forutsetter at våre medarbeidere er tospråklige. Samtidig er det langt færre samisktalende, enn norsktalende i Norge, noe som bidrar til at konkurransen om de få samisktalende fagpersonellressursene blir større.

Kommunestyret har bestemt at Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune skal ha en egen rekruttere og beholdestrategi. Denne skal legges frem for politisk behandling i begynnelsen av 2025.

Digitalisering, effektivisering og kvalitetssikring av tjenestene

Fundamentet for alt digitaliseringsarbeid i kommunen er datasikkerhet og personvern. Vi skal ha klare regelverk for medarbeidere og leverandører som bruker og/eller leverer programvare og IT-tjenester/utstyr til organisasjonen. I digitaliseringsarbeidet følger vi statlige krav, nasjonale løsninger og ulike initiativ som kommer fra KS, Helse Norge m.fl. På grunn av kompleksiteten i arbeidet er samarbeid med andre avgjørende for å lykkes.

Regjeringen har satt som mål at 80% av all offentlig virksomhet skal ha tatt i bruk kunstig intelligens (KI) innen 2025, og 100% innen 2030. De mener at offentlig sektor har et stort potensial for å bruke KI til nye måter å jobbe på og til å utvikle bedre og mer brukertilpassede tjenester for innbyggerne.

KI er også et verktøy i effektivisering av tjenestene, ved at oppgaver som i dag må løses ved hjelp av menneskelige ressurser i større grad kan løses av KI. For at Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune skal bli en digital kommune, må vi endre måten vi tilnærmer oss og løser våre oppgaver på. Medarbeiderne på økonomi vil for eksempel måtte bruke mer tid på analysering og kvalitetssikring, enn på manuell innlegging av tall i økonomisystemet.

For å kunne utnytte de mulighetene som ligger i KI kreves det utstrakt opplæring av våre medarbeidere. Med opplæring her siktes det både til måten en jobber på og hvordan man utnytter KI-verktøy. For Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er avhengig av å henge med i den teknologiske utviklingen for å kunne levere tjenester med riktig kvalitet fremover.

Selv om KI-teknologien er kommet langt, holder den dessverre foreløpig ikke mål i forhold til samisk språk og kultur. P.t. er det bare to personer ved Universitetet i Tromsø som jobber med KI innenfor nordsamisk, og kun i ca. 20% stilling hver. Kommunedirektøren har i sitt innspill til Stortingsmelding om samisk språk, kultur og samfunnsliv i 2025 gitt tilbakemelding på at det vil trenge en betydelig økt satsning fra staten for å få den samiske delen av teknologien på samme nivå som den norske. Vi må unngå av KI hindrer utvikling av samisk språk og kultur.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune vil fremover måtte både vedlikeholde, øke kapasitet og investere i digital infrastruktur og i digitale verktøy.

Sykefravær

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune hadde i 2023 et samlet sykefravær på 14,52%. Vårt sykefravær er betydelig høyere enn i kommune-Norge for øvrig hvor gjennomsnittlig sykefravær i 2023 endte på 6,7%. Går en nærmere inn i tallene ser en at variasjonen mellom sektorene (administrasjon, kultur og oppvekst, helse og omsorg og teknisk) er den samme hos oss som i resten av landet. Sykefraværet er høyest innenfor helse og omsorg og oppvekst. Dette tilsier at selv om vi har hatt store utfordringer med å rekruttere kvalifisert personell til helse og omsorg, så kan ikke dette forklare hvorfor vårt sykefravær ligger så mye høyere enn de andre kommunene.

KS lagde i 2022 en modell for beregning av årlige kostnader ved sykefravær. Sykefraværet i 2023 kostet Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune kr. 14,3 millioner i 2022-kroner. I tallet 14,3 millioner inngår:

- forsinkelser i- og tap av produksjon. Dvs. at oppgaver enten må utsettes eller ikke blir utført fordi det ikke er noen i organisasjonen som har kompetanse til å løse dem, at oppgavene ikke kan kjøpes i markedet, at det ikke finnes kapasitet i organisasjonen til å gjøre dem eller at andre oppgaver må utgå til fordel for oppgaver som haster mer
- merbelastning/større slitasje på de som er igjen. Dvs. at de som er på jobb får en større arbeidsbelastning, og at denne over tid kan bidra til høyere sykefravær
- vikarutgifter

Enhver reduksjon i sykefraværet vil være positivt for organisasjonen som en helhet. Forskning viser at organisasjoner som har lavt sykefravær jobber kontinuerlig og systematisk med forebygging og oppfølging av sykefravær.

Med tanke på at Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har hatt høyt sykefravær over tid er det urealistisk å tro at vårt sykefravær skal komme ned mot gjennomsnittlig sykefravær i kommune-Norge i løpet av kommende økonomiplanperiode. Et mål om et samlet sykefravær på 8% innen utgangen av 2028 bør kunne være oppnåelig, samtidig som det er noe å strekke seg etter.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap vil i større grad måtte fokusere på klima, miljø og geopolitiske situasjoner enn tidligere, noe som understrekes fra både nasjonalt og regionalt hold. Dette vil få konsekvenser for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes drift i årene som kommer, og vi må ta høyde for endringene som i det aller meste av kommunale planer som utarbeides/revideres fremover.

Forhold som klima, miljø og geopolitikk har lite fokus i gjeldende overordnet ROS-analyse, dette er forhold vi vil måtte endre på ved neste revisjon. Kommunen har flomkart utarbeidet av NVE og det er gjort noen forebyggende tiltak både i Kautokeino og i Máze, men om dette er tilstrekkelig må vurderes nærmere. Samtidig ser vi at når det først oppstår en uønsket hendelse så får dette følger for flere områder, noe som stiller store krav til kommunens beredskapsarbeid generelt og minst i

forhold til tilgang på personellressurser under hendelsen. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er i beredskapssammenheng en liten virksomhet, selv om vi er en «stor» arbeidsgiver i lokalsamfunnet, noe som kan gjøre det krevende å få løst alle oppgaver under en uønsket hendelse. Et annet moment her er vår geografiske plassering, som tilsier at det vil ta tid før vi eventuelt vil kunne få assistanse fra andre beredskapsaktører og kommuner. Avstander innad i kommunen kan i seg selv utgjøre en risiko ved uønskede hendelser. Behovet for øvelser antas å måtte øke i årene som kommer.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har behov for å etablere et lokalt beredskap for å sikre koordinering og tilgang til ressurser ved en større uønsket hendelse.

Generelle endringer i samfunnet får også følger for sikkerhets- og beredskapsarbeidet. Det blir færre og færre innbyggere som er selvforsynt, og dermed vil langt flere kunne trenge bistand fra storsamfunnet under uønskede hendelser enn tidligere. Nasjonale myndigheter har besluttet at alle innbyggere skal måtte greie seg selv i inntil sju dager under en uønsket hendelse, noe som også medfører at kommunen selv må ivareta pasienter/brukere i institusjon i like lang tid. Selv om Finland nå er blitt medlem av Nato, betyr ikke dette at vår rolle i totalforsvaret av Norge og Nato har blitt mindre ved hendelser i nordområdet.

Kommunesamarbeid

Ávjovárri IPR – et interkommunalt politisk råd for Kárášjoga gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune – er formelt opprettet og vedtekter for rådet foreligger. IPRets oppgave er å fremme politisk samarbeid mellom kommunene og opp mot regionale og nasjonale myndigheter. Det skal ikke yte tjenester til innbyggerne, det skal som nå ivaretas av den enkelte kommune.

Kommuneadministrasjonene i Kárášjoga gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune ønsker å se nærmere på om de to organisasjonene kan samarbeide nærmere på flere områder for å styrke tjenestetilbudet til innbyggerne, samtidig som en reduserer sårbarheten i den enkelte kommune. Begge kommunene er blant Finnmarks mest sårbare generalistkommuner, både som tjenesteprodusenter og som tilrettelegger for verdiskapning og sysselsetting. I tillegg har begge kommunene i en særstilling når det gjelder ivaretagelse og utvikling samisk språk og kultur nå og i fremtiden.

Videre har både Kárášjoga gielda – Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune en særlig sårbar lokal og regional infrastruktur. Avstanden til statlig og fylkeskommunal forvaltning kan oppleves som lang, sentralisert og bygd på andre verdier enn de samiske. I begge kommunene finner en regionale funksjoner som en med fordel kunne ha utviklet og styrket samarbeidet med til fordel for begge kommunene.

Næringsutvikling

Næringsvennlig kommune

Kommunestyret har vedtatt et næringsvennlig kommuneprosjekt som et ledd i at vi er en omstillingskommune. I etterkant har Ovddos AS gjennomført en forstudie, og kommunestyret ba i sak nr. 4/24 at de seks forprosjektplanene skulle sees på hver for seg for på den måten å finne ut hvilken av forprosjektplanene som skulle prioriteres. Ovddos, har sammen med kommunen satt opp en plan for hvilke og hvordan disse prosjektene skal gjennomføres uten for store kostnader.

Næringsvennlig kommune er et Innovasjon Norge program for utvikling av kommunenes arbeid med nærings saker. Det skal være et verktøy for kommuner som vil styrke kommunens funksjon som tilrettelegger for og samarbeidspartner med lokalt næringsliv. Verktøyet omfatter både kartlegging, planlegging og iverksetting av forbedringsarbeid, inkludert måling av effekt av tiltak.

Formålet med prosjektet er å løfte de kommunale tjenestene som tilbys til næringslivet. Dette innebærer at kommunen skal bli en bedre tilrettelegger og samarbeidspartner for lokalt næringsliv, både for enkeltbedrifter og nettverkssamarbeid. På lengre sikt skal dette bidra til å skape flere arbeidsplasser, økt lønnsomhet i bedriftene og styrke utviklingsevnen til næringslivet. Næringsvennlig kommune følger Prosjekt Lederprosessen (PLP) hvor man først gjennomfører en forstudie for deretter å gå videre med forprosjekt og hovedprosjekt.

Ovddos AS

Ovddos er Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes omstillingsorganisasjon. De har fått i oppgave å lede omstillingsarbeidet gjennom å bidra til støtte og igangsette prosjekter. Ovddos sitt arbeid finansieres av Finnmark fylkeskommune og Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune. Fylkeskommunen ønsker at omstillingsprogrammet skal fortsette i 2025, og de har i den forbindelse søkt departementet om fortsatt finansiering. Fortsatt finansiering forutsetter at Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune også går inn med en egenandel på kr. 1.870.000,- i 2025. Ovddos er sikret drift i ett år etter at fylkeskommunens støtte opphører siden de har midler på fond, så gjenstår det å se om det blir i 2025 eller i 2026.

Ovddos har påtatt seg å utarbeide strategisk næringsplan for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune før omstillingsprosjektet er over.

Omdømme

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har både som samfunn og som organisasjon behov for å bygge et positivt omdømme. Et positivt omdømme vil være viktig både for å tiltrekke oss nye innbyggere og nye medarbeidere. Det bidrar til attraktivitet og derigjennom bo- og billyst.

Større tettsteder og byer har kanskje mange kultur, fritidstilbud, kafeer og butikker – men der er også tidspress, køer, du er alene selv om det er fullt av folk rundt deg. Hvem ønsker innerst inne å bo i et kaldere samfunn hvor ingen vet hvem du er, hva du står for og om du har det bra? I Guovdageainnu – Kautokeino er naturen utenfor stuedøra og naboene bryr seg om deg.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er i en unik posisjon i Norge og i verden for øvrig. Hos oss er det samiske språket og den samiske kulturen høyst levende – her trenger man ikke oppsøke museum for å lære mer. Vi har med andre ord de beste forutsetningene for å skape de beste barnehager, skoler, helse og omsorgstjenester, kultur og forvaltningstjenester til våre innbyggere bygd på samisk språk og kulturforståelse.

Alle kan bidra til å bygge et positivt omdømme, gjennom å fortelle andre om alt det positive som skjer i kommunen. Snakk om det som fungerer, og ikke snakk om det som ikke fungerer optimalt, for i alle samfunn finnes det utfordringer. Så la oss sammen markedsføre det unike og det positive. Ikke vent på at noen andre gjør det, da taper vi alle.

Forpliktende plan

Statsforvalteren i Finnmark meldte Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune inn i ROBEK (Registrering om betinget godkjenning og kontroll) til Kommunal- og distrikts departementet (KDD). I brev av 20.02.2024 orienterer Statsforvalteren kommunen om dette:

«I henhold til kommuneloven § 14-3 andre ledd skal kommunenes årsregnskap og årsberetning vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Årsregnskapet til Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune ble vedtatt av kommunestyret etter fristen, noe som gir grunnlag for innmelding i ROBEK.

I henhold til kommuneloven § 28-1 første ledd bokstav f, er Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune meldt inn i ROBEK.»

Kommunen skal i planen redegjøre for hvorledes økonomisk balanse skal oppnås, med konkrete tiltak som er målbare og fremdrift mulig å rapportere i planperioden.

Statsforvalteren skal godkjenne den forpliktende planen og følge opp kommunen så lenge den er i ROBEK.

I juni 2024 vedtok kommunestyret en forpliktende plan som det vises til i det videre arbeidet. Som utgangspunkt må kommunens årlige driftskostnader reduseres med 50 mill. kroner, alternativt må inntektene øke med tilsvarende.

Følgende tiltak anbefales gjennomført i planperioden, forutsetter kommunestyrets vedtak: (tall i parentes i 2024 er gjennomført)

	Tiltak	2024	2025	2026	2027	KST vedtak	Status pr okt 2024:
1	Administrative tiltak: Stillinger i staben Diverse HO Kutt i datalisenser Stillinger på teknisk Diverse KO (detaljert oversikt lengre ned i dokumentet. Her er også status kommentert av kommunallederne)	3 176 000 (2 786 000)	15 974 400 18 449 000	16 919 400 21 949 000	18 653 400 24 949 000	KST tillegg: Ber kommunedirektøren belyse for kommunestyret hvilke enheter og konkrete funksjoner som planlegges kuttet, og hvordan det påvirker tjenestene til innbyggerne til Kautokeino kommune.	Se tabell som viser de enkelte administrative tiltak nederst i dokumentet.
2	Redusere politiker-godtgjørelse	160 000	200 000	200 000	200 000	Forslag støttes	Kommunestyret har vedtatt at ordfører sin godtgjørelse skal være 85% av stortingsgodtgjørelsen, det er en nedgang fra 95%. Dette gjaldt fra 01.08.2024 og

							påvirker alle godtgjørelser til ledere av utvalg. Ordfører har også sagt opp alle avisabonnement og holder egne private abonnement.
3	Endre politisk organisering		20 000	20 000	20 000	KST endring: Støtter sammenslåing av eldrerådet og Råd for personer med nedsatt funksjon. Støtter ikke reversering av hovedutvalgene.	Kommunestyret opprettholdt hovedutvalgsmøllen men vedtok at eldrerådet og rådet for personer med nedsatt funksjon skal slås sammen til et utvalg fra 01.01.2025. Begge utvalgene har dette som sak i oktober 2024 for å fastsette sammensetningen av medlemmer i det nye rådet.
4	Flytte Máze barnehage til skolen					Beregning pågår, innsparing usikker	Teknisk: Det er gjort en midlertidig beregning og et vedtak i kommunestyret om at et nybygg skal utredes.
5	Øke kapasiteten ved MBSS		320 000*	320 000*	320 000*	Dette er kun økt leieinntekt for helse, beregning og gjennomføring vil medføre utgifter. Denne endringen vil kunne føre til utsetting av bygging av bemannet omsorgsbolig noen år, og det vil også gi en besparelse.	Helse og teknisk Det er utført en kostnadsanalyse, den konkluderte med at ombyggingen vil koste omtrent 3.9 millioner. Det skal sjekkes om det er mulig å få utført endringene rimeligere med bakgrunn i flere detaljer når tilbud innhentes. Det er ikke klargjort for politisk behandling.
6	Felles bygg for ambulans, fysioterapi og leiligheter for helsevikarer			1 200 000*	1 200 000*	Usikker, redusert husleie som betales i dag for tjenestene. Besparelsen er kun den husleie helse i dag betaler for fysioterapi sitt lokale og	Helse og teknisk: Her må man få på plass en intensjonsavtale og kostnadsberegne prosjektet. Det har vært avholdt møte med Finnmarks-

						leiligheter til vikarer. Prosjektet vil gi økte låne- og renteutgifter, hvis ikke Finnmarks-sykehuset betaler husleie tilsvarende avdrag og renter.	sykehuset, og vil bli flere møter.
1 0	Redusere antall flaggstenger utenfor off. bygg til 1 ved helsesenteret og 1 ved MBSS	10 000	50 000	50 000	50 000	Gjelder fra høsten hvis vedtas	Teknisk: Gjennomført. Flagg heises nå kun utenfor helsesenteret i tettstedet og utenfor Máze bo- og servicesenter i Máze, for der har vi beboere og ansatte som kan utføre flaggingen uten ekstra utrykning.
1 1	Nedklassifisering kommunal vei – Čunovuohppi fjellstue		80 000	80 000	80 000	Behandlet av kst i juni 2024	Teknisk: Vedtatt av kommunestyret. Gjennomføres.
1 2	Øke gebyrer - plan- og bygningslov					Vedtast eventuelt i gebyrheftet årlig. KST: Tas ikke stilling til. Kommunestyret ber om konsekvensutredning.	Teknisk: Gebyret ble økt med 25% i KST i oktober 2025. Målet med en evt. Ytterligere økning av gebyrene må være å komme i selvkost. Selve inntekten er usikker da den er avhengig av antall saker og at vedtak fattes inne frister. Delegasjonsreglementet må tilpasses effektiv saksbehandling
1 5	Kulturfonds-avsetning		300 000	300 000	300 000	Ikke lovpålagt. KST: Reduseres til 200000	Kultur og oppvekst: Vil med stor sannsynlighet bli tatt helt ut og legges som et tiltak som kan velges politisk hvis det skal være kulturfond fremover.
1 8	Endre barnehagestrukturen				5 000 000* *	Planarbeid pågår. KST: ber om at ved nedleggelse,	Kultur og oppvekst:

						omstrukturering og fornyelse ivaretar geografiske hensyn for plassering av barnehage samt at innspill fra tillitsvalgte og foreldrerepresentanter vektlegges. Ber om at prosessen fremskyves om mulig, slik at sparing oppnås tidligere.	Arbeidet pågår. WSP engasjert. Sak til kommunestyret i desember, men lite trolig at besparelsen vil være 5 mill. fordi kommunen allerede har gjennomført mange reduksjoner. Renovering eller nybygg vil koste. Fremgår i saksfremlegget om barnehagestruktur.
2 5	Redusere vikarutgifter ved redusert sykefravær blant annet		3 000 000	4 000 000	5 000 000	Forutsetter at vikarbehovet reduseres. KST: Snarlig iverksette plan for å rekruttere og beholde ansatte innenfor helse- og omsorgssektoren . Det er behov for å prioritere arbeidet med tiltak for å redusere sykefraværet i kommunen, med mål om å komme ned på nasjonalt gjennomsnitt, det medfører at sykefraværet må halveres fra dagens nivå.	Alle enheter: Urealistisk besparelse egentlig. Sykefraværet vil alltid gå opp og ned. Administrasjonen vil ha fokus på dette og noen år vil det gi lite utgifter til vikarer andre år vil det gi mye utgifter. Dette er egentlig ikke et reelt sparetiltak, men et signal om at lederne må ha mer fokus på sykefraværet.
	Sum vedtak unntatt pkt 1 = politiske tiltak	170 000	3 970 000	6 170 000	12 170 000		
	Sum KST vedtak juni 24	3 346 000	19 944 400	23 089 400	30 823 400		
	Sum sparetiltak etter justering av juni-vedtaket	2 956 000	22 419 000	28 119 000	32 119 000		

*MBSS vil kunne få en inntektsøkning ved ombygging, men kostnadene ved ombygging er ikke med i dette regnestykket.

**Barnehagedriften er redusert gjennom forskjellige tiltak de siste årene. En endring av struktur vil gi besparelse på en til to stillinger (1.5 mill) og på vedlikehold av dagens bygninger. Vedlikeholdsbehovet er så stort at den kostnaden vil bli høyere enn kostnader ved opptak av lån til ett nybygg. Dette er vanskelig å beregne, men arbeidet pågår, det er mange usikkerhetsmomenter i beregning av vedlikehold.

Korrigert oversikt over de **administrative** tiltakene i punkt 1 – og eventuelle nye tiltak, iverksettes av kommunedirektøren:

	Innhold i pkt i tabell for forpliktende plan	2024	Status okt.24	2025	2026	2027
1	Stillinger i kommunedirektørens stab	646 000	Gjennomført	646 000	1 566 000 646 000	2 300 000 646 000
2	Fleksible plasser etter behov, helse	40 000	Gebyrhefte er redigert med satser for trygghetsplasser. Det er ledig kapasitet ved Omsorgssentret pr. Dags dato. Dette er gjennomført.	100 000	100 000	100 000
3	Frisklivssentralen, helse	0	Det er ansatt friklivskordinator som planlegger oppstart av frisklivssentralen.	2 000 000	2 000 000	2 000 000
4	Gruppebasert behandling, helse	200 000	Dette arbeidet er ikke kommet ordentlig i gang, man vil ikke få en besparelse på kr 200 000,- i 2024.	400 000	400 000	400 000
5	Fakturering, økt inntekter, helse	50 000	Ikke kommet i gang med dette da innføring av nytt økonomisystem har tatt lenger tid enn planlagt.	83 000	83 000	83 000
6	Øke inntjening på legetjenesten, helse	200 000	Det er arrangert takstekurs for ansatte, det er forventet at HELFO refusjoner vil øke som planlagt.	500 000	500 000	500 000
7	Familienshus, øker kvalitet, bedrer kanskje ikke økonomi. Planen er besparelse av minst ett årsverk	0	Arbeidet med omorganisering er i gang, arbeidsgruppe opprettet	500 000	1 000 000	1 000 000
8	Øke grunnbemanning sykehjem, helse	0	Utlyst stillinger, det er pågående ansettelsesprosesser. Årsturnus/heltidsturnus er under utarbeidelse, igangsettes etter årsskiftet.	5 500 000	5 500 000	5 500 000
9	Sykepleiertakst på legevakt	30 000	22. Oktober er det møte med CGM hvor det presenteres to mulige løsninger for kommunen. Løsning er ikke på plass før tidligst i desember. Man vil ikke få økt inntekt i år på kr	48 000	48 000	48 000

			30 000,-, det vil bli vesentlig lavere inntekt for 2024.			
10	Fakturere Finnmarks-sykehuset, helse	30 000	Dette har ikke vært aktuelt den siste tiden. Har ikke vært pasienter som har vært over ti døgn på sykestueplasser. Det har vært samarbeidsmøter mellom kommunen og Finnmarksykehuset.	50 000	50 000	50 000
11	Ledsager til spesialist helsetjenesten, helse	80 000	Tre av brukerne som hadde ledsager er gått bort, så besparelsen uteblir, men også kostnaden.	100 000	100 000	100 000
12	Storkjøkkenavtale og leverandør avtale reinkjøtt, helse	100 000	Gjennomført utenom reinkjøtt. Besparelsen på kr 100 000,- er oppnådd.	150 000 300 000	150 000 300 000	150 000 300 000
13	Flytte dagtilbudet for demente, psykiatri- kafe og rustilbud	0	Flytting av dagtilbudet pågår, barnehagen har frigjort bygget til helse. Besparelsen vil komme når leiligheter tildeles og leie utgifter dekkes av leietaker.	422 000	422 000	422 000
14	Si opp lisenser på data-program som blir lite bruk brukt, KD's stab	0	Oppsigelser gjennomført, og oppfølging vil pågå med oppsigelse av alle program som ikke tas i bruk ved innkjøp. Oppsigelsestid medfører at innsparing starter som regel året etter at programmet er sagt opp.	500 000	500 000	500 000
14	Redusere bemanning på drift, teknisk	0	Pågår. Stillinger vil bli trukket inn ved vakanse.	600 000	1 100 000	1 600 000
16	Redusere bemanning forvaltning, teknisk	0	Gjennomført. Det jobbes med å finne alternative måter å få utført de lovpålagte oppgavene. Kjøp av tjenester prøves ut.	700 000	700 000	700 000
17	Program for dispensasjoner fra motorferdselloven, teknisk	0	Vil bli sagt opp.	100 000	100 000	100 000

18	Redusere stilling, Kultur og oppvekst	0	Ikke aktuell i 2024	305 000 1 500 000	300 000 1 500 000	300 000 1 500 000
19	Økte inntekter, Fjernundervisning	1 800 000	Antall elever som får tilbud om fjernundervisning ved Máze skole øker	3 000 000	3 000 000 5 500 000	3 000 000 8 000 000
20	Ikke utbetale barnehagetilskudd til private barnehager i juli, kultur og oppvekst	0	Regelverket må sjekkes, om dette er mulig.	450 000	450 000	450 000
21	Komprimere svømmeundervisningen. Bassenget stenger i 5 måneder i skoleåret. Svømmeundervisning i 5 mnd av vinterhalvåret.			500 000***	500 000***	500 000***
22	Redusere avdelingsledere på Kautokeino skole til 2 avdelingsledere			1 000 000	1 000 000	1 000 000
	Total besparelse, Ihht vedtak i juni 24	3 176 000		15 974 400	16 919 400	18 653 400
	Antatt besparelse i 2024	2 786 000				
	Ikke gjennomført i henhold til plan	390 000	Begrunnelse – se bak hvert punkt i oversikten.			
	Sparetiltak etter justeringer av junivedtaket			18 449 000	21 949 000	24 949 000

NYE FORSLAG TIL SPARETILTAK I ØKONOMIPLAN 2025 – 2028:

	Tiltak	2025	2026	2027	2028	Kommentarer
1	Brøytetilskudd	200 000	200 000	200 000	200 000	Ikke lovpålagt å gi tilskudd til brøyting av private veier
2	Stikke scooterløyper		500 000	500 000	500 000	Ikke lovpålagt at stikking av scooterløyper skal ikke ut på nytt anbud. Besparelsen forutsetter at det stikkes på dugnad og at kommunen står for stikkene.

3	Landbruksfond	150 000	150 000	150 000	150 000	Ikke lovpålagt å tildele landbruks-tilskudd
4	Kulturfond	200 000	200 000	200 000	200 000	Ikke lovpålagt å ha et kulturfond og tildele tilskudd
5	Intensjonsavtale med samisk musikkfestival, avtale går ut 31.12.24.	150 000	150 000	150 000	150 000	Ikke lovpålagt å tildele tilskudd til samisk musikk-festival. Men uten tilskudd fra kommunen mister de mulighet til andre tilskudd. Reduksjon er også mulig.
6	Redusere kulturskolelærer til 50%	500 000	500 000	500 000	500 000	Tilbudet fra kulturskolen vil bli redusert. Størrelsen på stilling i kultur-skolen er ikke lov-festet
7	Økte satser kulturskole	30 000	30 000	30 000	30 000	Dagens satser er så lave at det ikke er mulig å kjøpe inn utstyr til drift av aktiviteter på kulturskolen
8	Finnmarksløpet, avtale går ut 31.12.24.	35 000	35 000	35 000	35 000	Kommunen gir en del hjelp/tilskudd i form av oppgaver, både før, under og etter løpet. Vi tror ikke tilskuddet vil endre noe for løpet.
9	Sápmi næringshage tilskudd, avtale går ut 31.12.24.	300 000	300 000	300 000	300 000	Utfører et viktig arbeid for næringslivet som kommunen ikke ville klare å utføre for tilskuddssummen, men tilskuddet er ikke lovpålagt.
10	Tilskudd til GLR for overføring av kommunestyremøter	50 000	50 000	50 000	50 000	Kommunestyremøtene vil ikke lenger bli overført direkte på GLR. Anbefaling om åpenhet i forbindelse med kommunestyre-møtene vil kunne kreve en løsning som kanskje kan bli dyrere? Men overføring er ikke lovpålagt, men godt tilbud til innbyggerne.
11	Øke eiendomsskatt	2 486 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	Dagens satser er 2 promille og bunnfradrag på 350 000,-. Kan økes til maks 4 promille og 0 i bunnfradrag. I 2025 foreslås satsen økt til 3 promille og fra 2026 til 4

						promille – begge uten bunnfradrag Næringseiendommer har 7 promille. Kan gi forskjellig inntekstmuligheter avhengig av satser. Egen sak.
12	Fjerne seniordager	800 000	800000	800000	800000	Dette er ikke lenger et satsingsområde slik det var når seniortiltakene ble vedtatt. Det skal fremdeles være seniortiltak, men ikke i form av fridager da dette er en veldig kostbar ordning som kun omfatter noen få, spesielt der det må tas inn vikarer.
13	Gjennomgang av kommunale veier – nedklassifisere?					Det må lages nye kriterier som kommunestyret skal vedta. Så vil det være mulig å se om det er veier som kan nedklassifiseres.
14	Gjennomgang av avtaler med Stealli.					Kommunen har flere avtaler med Stealli. Disse bør gjennomgås for å se om noe kan endres.
15	Salg av kommunale eiendommer? Gjennomgang av avtale med KBS, spesielt i forhold til «leie til eie».					Saksforberedelse pågår enda. Dette er en omfattende og utfordrende oppgave. Arbeidet pågår i samarbeid med KBS og NAV. Spørs om den vil gi store inntekter.
16	Redusere arealbruken pr medarbeider					Arbeidet pågår kontinuerlig og det vil fortsette fremover. Ved korsveier vil det alltid bli gjort en vurdering av arealbehovet. Er en tidkrevende prosess.
17	Tilskudd RDM – drift av Guovdageainnu Gilišillju	282 000	282 000	282 000	282 000	Vil medføre stenging av museet. Kommunen har ikke økonomi til å ansette 2 medarbeidere for å drifte museet. Ikke lovpålagt med museumsdrift, men en god ordning for drift av vårt museum.

18	Beverting på politiske møter		150 000	150 000	150 000	I budsjett 2025 er det kun lagt inn kr. 10.000,- til kaffe til alle politiske møter + brødmat/kjeks til kommunestyret. Det er ikke lovpålagt med servering under møter, og forutsetter at tiltaket ikke erstattes av diettgodtgjørelse under møtene.
	Sum nye forslag	5 183 000	7 847 000	7 847 000	7 847 000	

Kommunestyrets valgte tiltak vil fremgå i deres vedtak og oversikt over forpliktende plan vil oppdateres i henhold til vedtaket.

Enhet for kommunedirektørens stab og politisk nivå

Dagens virksomhet

Kommunedirektørens stab inkl. kommunedirektøren (heretter kalt staben) består av 22,3 årsverk fordelt på 24 medarbeidere. Stabens ansvars- og arbeidsområder er:

- Daglig ledelse og overordnet styring av kommunen
- Utarbeidelse av overordnede dokumenter, reglement, rutiner for hele organisasjonen
- Servicetorget: arkiv-, post og sentralbord, publikumsmottak, innbyggjerservice, kommunens hjemmeside, utvalgssekretariat, samisk språktjeneste (oversetting og tolking) og lese- og skrivehjelp for eldre
- Økonomi: budsjett- og regnskap, fakturering, rapportering, innkreving, offentlig anskaffelser, bistand/støtte til avdelingene/enhetene i økonomisaker og budsjettarbeid, samt bistand til Kirkelig fellesråd innen økonomi og utbetaling av lønn
- Lønn og personal: personalforvaltning, bistand til avdelingene/enhetene i ansettelses- og personalsaker og utbetaling av lønn og andre godtgjørelser
- IT og digitalisering: drift av it-systemer, telefoni og strategisk digitalisering
- Næringsutvikling
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Utfordringer og strategi

Kommunedirektørens stab generelt

Kommunedirektørens stab (heretter kalt staben) består av mange ulike støttefunksjoner for avdelingene/enhetene med få personer innenfor hvert tjenesteområde. Dermed er stabens tjenester svært sårbar ved fravær. Hvis staben ikke har tilstrekkelig med ressurser til å ivareta grunnleggende støttefunksjoner, så fører dette til et høyere press på avdelingene/enhetene noe som igjen går utover deres tjenesteproduksjon. Et annet moment er at en økning i aktiviteten i avdelingene/enhetene i form av investeringsprosjekter eller driftsprosjekter med ekstern finansiering fører til økt press på ulike støttefunksjoner i staben. Dette tilsier at staben må fortsette å arbeide med optimalisering av tjenesteproduksjonen og redusert sårbarhet i enheten.

Stab hadde i 2023 et samlet sykefravær på 9,45%. Administrative arbeidsplasser har i gjennomsnitt et betydelig lavere sykefravær enn tallene for staben viser. Når en i tillegg ser at sykefraværet i arbeidsgiverperioden er på 5,41%, så tilsier dette at fokuset på forebygging og oppfølging av sykefravær i staben må løftes. Korttidsfraværet bør gjennomsnitt ligge rundt +/- 2%, og samlet sykefravær bør ligge under 5% selv om årsakene til langtidsfravær kan være langt mer utfordrende å få gjort noe med.

Behovet for kompetanseheving i staben er stor siden dette har vært nedprioritert de siste årene. Uten kompetanseheving i form av etter- og videreutdanning, i tillegg til opplæring på arbeidsplassen, vil ikke staben verken være i stand til å effektivisere driften eller å kunne påta seg oppgaver innenfor andre deler av eget arbeidsområde/andres arbeidsområder, som et ledd i å redusere sårbarhet. Budsjettposten for opplæring vil derfor måtte økes i økonomiplanperioden.

Terskelen for å ta i bruk KI er lav innenfor administrative stillinger, da IT-systemer over år har lagt til rette for mer og mer automatiserte oppgaver. Vi ser allerede nå at innføringen av ERP kommune vil redusere behovet for manuelle operasjoner. Ved å bruke KI i saksbehandling, vil en kunne øke effektiviteten betydelig. Implementering av KI fordrer opplæring og at det settes av tid til å trene for å bli god, i tillegg til at bruk av KI endrer selve oppgaven og måten en tilnærmer seg oppgavene på. Vi må jobbe smartere.

Tiltak som planlegges i økonomiplanperioden

- Effektivisere og rasjonalisere tjenesten gjennom digitalisering og smartere måter å arbeide på
- Organisere driften på en slik måte at våre medarbeidere kan gjennomføre nødvendig kompetanseutvikling både for å redusere sårbarhet og for å møte fremtidens behov for kompetanse.
- Styrke bruk av samisk språk skriftlig og muntlig på alle nivå i organisasjonen.

Servicetorget

Servicetorget har i dag ansvaret for kommunens sentralbord, samtidig som alle besøkende skal henvende seg til dem for å få bistand. Dette er ressurskrevende tjenester, da det fordrer at staben har minimum to personer på jobb mellom kl. 09:00 og 15:00 hver dag. Staben må som tidligere nevnt effektivisere og digitalisere driften, og i den forbindelse vil en utrede muligheten for å kutte sentralbordtjenesten og publikumsmottakstjenesten. Dette er tiltak som mange andre kommuner har innført uten at dette har gått på bekostning av service til befolkningen.

På servicetorget har to personer fått innvilget permisjon uten lønn til henholdsvis juli og november 2025. Det tas ikke inn vikarer for disse to, selv om dette får konsekvenser for stabens tjenester. Sårbarheten øker, det vil bli lengre saksbehandlingstid, noen arbeidsoppgaver vil ikke bli utført og det vil kunne bli dårligere service både internt i kommuneorganisasjonen og til publikum.

IT

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har inngått et samarbeid med Alta kommune på drift av nettverk og servere som et ledd i å øke vår digitale sikkerhet, samtidig som behovet for IT ressurser reduseres. IT skal involveres i alt innkjøp av IT-utstyr og programvare. På den måten sparer vi kostnader, sikrer at systemene i størst mulig grad snakker med hverandre og reduserer behovet for investeringer. Fremover vil det måtte jobbes med å øke redundans på nettverk for å redusere sårbarhet ved en uønsket hendelse, fortsette arbeidet med å øke IT sikkerheten og investeringer i utstyr for å kunne møte kravet til økt digitalisering i samfunnet.

Følgende tiltak planlegges i økonomiplanperioden:

- Utarbeid en digitaliseringsstrategi for kommunen
- Fokuserer på sikkerhet og effektivisering av driften
- Utrede kostnader og besparelser i forbindelse med bruk av KI i organisasjonen

Lønn og personal

Innenfor lønn og personalområdet har det de senere år vært lite tid til overordnet personalarbeid som utarbeidelse av overordnet kompetanseplan, revidering av reglement, oppfølging og opplæring i enheten m.m. I 2024 ble bemanningen styrket med en 80% stilling etter en intern omstillingsprosess, noe som tilsier at produksjonen vil øke.

Følgende tiltak planlegges i økonomiplanperioden:

Sykefravær:

- Fokus på arbeid med psykososialt arbeidsmiljø. Dette er et tiltak for å forebygge og redusere sykefravær, men også et tiltak for å støtte medarbeiderne i tiden som kommer med store krav til omstilling og utvikling, jf. at driften skal reduseres i størrelsesorden 50 millioner kroner. Som arbeidsgiver bør vi derfor satse på å jobbe med det psykososialt arbeidsmiljø fremover, som et av flere tiltak. Mulig innhold i satsningen er arbeid internt i enhetene, felles foredrag for alle medarbeidere for å styrke VI-følelse, forståelse- og motivasjon for

endringene som skjer, samt lederutvikling. Det kreves kontinuerlig arbeid over tid, og satsningen bør derfor ha en tidsramme på ca. 2,5 år. Kommunen vil søke om OU-midler fra KS til delvis dekning av kostnadene til lederutvikling.

- Utarbeide og iverksette modulen medarbeiderskap i etisk hus. Å utøve godt medarbeiderskap er å ta ansvar for oppgaver, kollegaer og arbeidsgiver (Velten m.fl., 2016)
- Gjennomføre medarbeiderundersøkelser blant alle medarbeidere – to ganger i løpet av planperioden. En mulig undersøkelse er KS sin 10-faktor, et annet alternativ er medarbeiderundersøkelsen på www.bedrekommune.no
- Implementere Plan for økt nærvær i hele organisasjonen i 2025, og i tilknytning til dette dokumenter som viser hva som forventes av den som er sykemeldt/står i fare for å bli sykemeldt og hva som forventes av ledere med personalansvar
- Kontinuerlig jobbe med helse-, miljø og sikkerhet i hele organisasjonen

Kompetanse:

- Utarbeide en overordnet kompetanseplan som viser hva vi vil ha behov for av kompetanse i årene som kommer.
- Digital kompetanseheving

Næringsutvikling og beredskapsarbeid

Staben har et årsverk som jobber både med næringsutvikling og samfunnssikkerhet og beredskap. Innenfor næringsutvikling vil hovedarbeidsområde i økonomiplanperioden fortsatt være veiledning av potensielle og etablerte næringsaktører, i tillegg til å behandle søknader om støtte. I 2025 skal overordnet ROS-analyse for kommunen revideres, og siden dette er et stort arbeid kan en ikke forvente at det vil skje andre utviklingsoppgaver innenfor beredskapsområdet. Året etter vil hovedoppgaven være å utarbeide et utkast til revidert overordnet beredskapsplan for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune.

Tiltak som planlegges gjennomført i økonomiplanperioden:

- Revidere overordnet ROS-analyse
- Revidere overordnet beredskapsplan
- Øke antall beredskapsøvelser

Økonomi

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes økonomiske situasjon er ikke bærekraftig, og det stilles derfor krav til økonomisk og strukturell omstilling på alle nivå i organisasjonen. Dette krever at støttefunksjonene må digitaliseres og effektiviseres på lik linje med alle andre tjenester i kommunen. Samtidig ser vi at det er behov for å styrke økonomifunksjonen med en controller, som et ledd i:

- å styrke økonomikompetansen i avdelingene/enhetene,
- kvalitetssikring av regnskapet og regnskapsavslutningen
- rapportering

I budsjettet for 2025 er det lagt inn at det ikke tas inn vikar for de to medarbeiderne som er innvilget permisjon. Bakgrunnen for dette er to-delt. For det første antas sannsynligheten for å finne vikarer med riktig kompetanse som svært lav. For det andre tilsier kommunens økonomiske situasjon at staben må holde stillingene vakant for å komme nærmest mulig tildelt budsjettramme. Årsaken til at stabens tildelte rammer ikke holder har sammenheng med følgende:

- overgangen til nytt økonomisystem ERP kommune mer enn dobler kommunens kostnader
- staben belastes for mye av felleskostnadene på f.eks. IT

Fra 2026 er det budsjettert med full bemanning i alle stillinger. Skulle det oppstå ledighet i stilling vil vi aktivt søke etter alternativer for å unngå ansettelse uten at dette får uheldige konsekvenser for medarbeidere og tjenesteproduksjonen.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes visjon er å være veiviseren i Sápmi, hvor all tjenesteproduksjon leveres på samisk og norsk. NTNU Samfunnsforskningsrapport nr. 2/24 - Merkostnader til ivaretagelse av tospråklighet i forvaltningsområdet for samisk språk avdekkes det blant annet følgende:

- "Forvaltningskommunene i gjennomsnitt har høyere kostnader innen grunnskole og administrasjon enn ellers i landet.
- Tospråklighetstilskuddene fra Sametinget er avgjørende i arbeidet med å bevare samisk språk og kultur i kommunesektoren, men ordningen må forbedres.
- Det er utfordrende å evaluere balansen mellom finansiering og utgifter da kommunene bruker mange forskjellige finansieringsordninger, og det ikke finnes detaljerte tall på faktiske utgifter til tospråklighet.
- Mangel på samisk språkkompetanse medfører økte utgifter for kommunene." ([NTNU Samforsk | Nr. 2/24: Merkostnader til ivaretagelse av...](#)).

Tiltak som planlegges gjennomført i økonomiplanperioden:

- Innføre rulling av oppgaver med sikte på å redusere sårbarhet ved fravær, og samtidig øke kompetansen til medarbeiderne
- Styrke økonomifunksjonen med en controller
- Redusere antall årsverk i kommunedirektørens stab ved ledighet

Politisk nivå

I forbindelse med etableringen av Ávjovárri IPR ble det besluttet å ansette en prosjektleder i 100% stilling. Stillingen er delvis finansiert av prosjektskjønnsmidler i 2025, men kommunene får også en egenandel. Om Statsforvalteren vil bevilge prosjektskjønnsmidler til Ávjovárri IPR i årene 2026 – 2028 er ukjent, og kommunene må derfor ta høyde for at en fra 2026 må finansiere hele driften av Ávjovárri IPR.

I 2025 er det Stortings- og sametingsvalg og i 2027 er det Kommune- og fylkestingsvalg. Dette påvirker rammen til ansvar 1* Sentrale styringsorgan.

Temaplaner

- Arbeidsgiverpolitisk plan
- Overordnet beredskapsplan
- Eierskapsmelding
- Rekruttere og beholdestrategi

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Tabellen er en oversikt over hvilke tiltak enheten har planlagt for å følge opp prioriterte bærekraftsmål og satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel i kommende økonomiplanperiode.

Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
		2025	2026	2027	2028

FN 3	Arbeid med psykososialt arbeidsmiljø (gjelder alle avdelinger/enheter)	Kr. 1110000,- totalt	✓	✓	✓	☐
FN 3	Aktiviteter i staben for å styrke det sosiale fellesskapet	Kr. 5000,- pr. år	✓	✓	✓	✓
FN 4	Digital kompetanseheving (gjelder alle avdelinger/enheter)	Kr. 100000 pr. år	✓	✓	✓	✓
FN 4	Rullering av arbeidsoppgaver	Kr. 0,-	✓	✓	✓	✓
FN 4	Etter- og videreutdanning ihht. plan	Kr. 145000 pr. år	✓	✓	✓	✓
FN 8	Godt arbeidsmiljø som fremmer mestring og faglig og personlig utvikling	Kr. 0,-	✓	✓	✓	✓
FN 11	Skrive på samisk	Kr. 0,-	✓	✓	✓	✓
FN 11	Legge til rette for næringsutvikling	Kr. 450000,- netto pr. år	✓	✓	✓	✓
FN 13	Redusere bruk av papir gjennom mindre utskrift og økt bruk av elektronisk formidling av dokumenter	Kr. Besparelse	✓	✓	✓	✓
FN 17	Arbeide for å styrke VI-følelsen i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune. Må sees i sammenheng med psykososialt arbeidsmiljø.	Kr. 0,-	✓	✓	✓	✓
FN 17	Lederutvikling (gjelder alle ledere med personal- og økonomiansvar i organisasjonen)	Kr. 120000,- pr. år	✓	✓	✓	✓

Måleindikatorer og måltall

Måleindikatorer brukes for å vurdere måloppnåelse av de tiltak som er igangsatt eller planlegges å igangsettes. Det er en måte å følge med på om målene nås, eller om utviklingen går i riktig retning. Til hver måleindikator må det finnes et måltall. Måltall fungerer som indikator på om målene er oppnådd eller har gitt ønsket effekt. Måltallene må være spesifikke, målbare, oppnåelige, relevante og tidsbestemte.

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2025	2026	2027	2028
Redusert sykefravær fra 9,49% i 2023 til 5% innen utgangen av 2028	5%	✓	✓	✓	✓
Årsregnskap og årsrapport leveres til rett tid	KST før 30.06.	✓	✓	✓	✓
Bruk av digitalisering og KI i daglig drift i løpet av økonomiplanperioden	30%	☐	☐	✓	✓
		☐	☐	☐	☐

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på

Sentrale styringsorgan: I budsjettet forutsettes videreføring av budsjett 2025 i perioden, men med reduksjon for kostnader for valg i 2026 og 2027. Videre har en lagt inn at det ikke mottas finansiering av Ávjovárri IPR, og at kommunens kostnader derfor økes. Lykkes man med å få ekstern finansiering til prosjekter m.m. vil kommunens egenandel kunne reduseres tilsvarende. I kommunedirektørens utkast til forpliktende plan foreslås det et tiltak som vil redusere utgiftene hvis tiltaket vedtas.

Kommunedirektørens stab: I 2025 har staben holdt to stillinger vakant i deler av året, disse er lagt inn i budsjettet fra 2026 med full årslønneffekt. Dermed ligger det inne lønn til 22,3 årsverk i staben fra 2026. Videre forutsettes det at kommunens kostnader/inntekter holdes på samme nivå som 2025-budsjettet, inntil vi greier å ta ut en økonomisk gevinst av innføring av KI og smartere måter å jobbe på.

Endringer

I budsjettet for 2025 er det foreslått ulike driftstiltak som vil påvirke den økonomiske rammen for staben hvis de blir vedtatt.

Det er budsjettet med midler til Ovddos i 2025, men hvis Finnmark fylkeskommune ikke bevilger midler til videre finansiering i 2025 vil 2025 bli siste driftsår og skal da finansieres gjennom midler avsatt på fond. Hvis ikke blir 2026 siste driftsår for Ovddos.

Det forventes at det vil kunne skje besparelser i staben i løpet av økonomiplanperioden, dog tidligst i 2027, men en har ikke nok informasjon til å kunne estimere besparelsen allerede i november 2024.

Driftsbudsjett

Sentrale styringsorganer 1*

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter	-73 000	-1 105 286	-669 999	-669 999	-669 999
Utgifter	4 971 544	6 218 054	5 921 054	6 181 054	5 921 054
Netto ramme	4 898 544	5 112 768	5 251 055	5 511 055	5 251 055
Tildelt ramme		4 678 544			

Kommunedirektørens stab 2* og *3

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter	-12 117 000	-11 087 046	-11 087 046	-11 087 046	-11 087 046
Utgifter	39 172 545	38 703 993	39 767 743	39 767 743	39 767 743
Netto ramme	27 055 545	27 616 947	28 680 697	28 680 697	28 680 697
Tildelt ramme		25 500 686			

Investeringsbudsjett

Enhet Kommunedirektørens stab 3*	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter - lån	2 900 000				
Utgifter	2 900 000				
Netto ramme	0				

Enhet for kultur og oppvekst

Dagens virksomhet

Enheten for kultur og oppvekst har 1 kommunalleder og 4 virksomhetsledere, Kautokeino skole, Máze skole, språk og kultur og barnehager.

Utfordringer og strategi

Grunnskole

Elev og barnetallet

Demografien viser at barnetallet i kommunen går ned, men prognosen viser at elevtallet i grunnskolen de tre siste årene har vært stabil.

Skoleåret	Elevtall
2024-25	363
2023-24	364
2022-23	356

Kautokeino skole er dimensjonert for 100 færre elever (ca. 248 elever), det er en stor utfordring for skolens administrasjon med å tilrettelegge opplæring jfr. samiske læreplaner, fag og timefordeling i en skole som har små klasserom. Nedgang i barnetallet betyr i praksis at enhet for kultur og oppvekst må årlig kutte 2,5 millioner hvert år, til sammen 16 millioner innen 6 år.

Máze skole har etablert et nordsamisk fjernundervisningssenter og har pr. i dag litt i overkant av 70 elever, og målet er 300 fjernundervisningslever innen 4 år. Skolen har 6 lærere som arbeider i kombinerte lærerstillinger.

Kautokeino skole har hatt stor utfordring med høyt sykefravær, som igjen munner ut til at det har til tider vært svært vanskelig med å dekke opplæringen med kvalifisert personell.

Bemanning

Det er en stor utfordring for kommunen å rekruttere samiske fagfolk. Hele Norge lider av lærermangel, og for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune vil det være en ekstra stor utfordring, fordi at de som skal ansettes i grunnskolen må ha samisk kompetanse. 95% av elevene har opplæring i og på samisk. Det samme gjelder også rekruttering av samiske barnehagelærere som har samisk som hovedspråk, dette gjelder i alle kommunale barnehager.

Kommunen har stor utfordring med å rekruttere barnevernspedagoger/sosionomer pr. i dag er det 2 vakante stillinger i barneverntjenesten av 3 stillinger.

Midtskyss/5 dagers skole

Kostnader for fem dagers skole er ikke lagt inn i budsjettet. Kommunen har sendt midtskyss ut på anbud, og det er vanskelig å vite hva bussturene vil koste for kommunen før tilbud er mottatt og vurdert.

5 dagers skole er organisering for 1.-5. trinn, det betyr at alle klasser ikke kan starte samtidig på skolen om morgenen. Timeplanen skal passe med spesialrom som gymsal, svømmehall,

skolekjøkken, musikkrom og duodjirom, videre skal bruken av lærerressursene tilpasses (delingstimer). Erfaringer med en 5 dagers skole har også vært at flere barn har behov for skolefritidsordning, og dette innebærer økt bemanning på skolefritidsordning.

Temaplaner

Oppvekstplan

Anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Tabellen er en oversikt over hvilke tiltak enheten har planlagt for å følge opp prioriterte bærekraftsmål og satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel i kommende økonomiplanperiode.

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2025	2026	2027	2028
SO 1	<p>Mål: tilrettelegge for at alle barn får et godt barnehage, opplærings og kulturtilbud med god kvalitet (tidlig innsats)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolehelsetjeneste, barneverntjenesten og PPT ukentlig kontortid på Kautokeino skole • Tverrfaglig samarbeid: PPT, helse, barnevern, politiet og BUP • Tverrfagligteam veileder skoler og barnehager • Variert aktivitetstilbud kulturskole • Utlån av utstyr fra utstyrssentralen (folkebibliotek) • Ungdomskafe 		✓	✓	✓	✓
SO 1	<p>Mål: Nasjonale prøver på landsgjennomsnitt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensiv lese og skrivekurs for elever med lese og skrive vansker • Intensiv matematikk- kurs for elever som har matematikk vansker 		✓	✓	✓	✓
FN 11	<p>Bygge opp et nordsamisk fjernundervisningssenter ved Maze skole</p> <p>Mål: 300 elever på 4 år</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalifiserte samisk lærere 		✓	✓	✓	✓

	<ul style="list-style-type: none"> Hospitering på Máze skole, der opplæringen i tradisjonell kunnskap sentral 					
FN 11	Etablere nasjonalt kompetansesenter for samisk fjernundervisning	☐	✓	☐	☐	
SO 1	Mål: Sykefravær på 10% <ul style="list-style-type: none"> Ha fokus på et godt arbeidsmiljø: Følge opp ansatte månedlig. Hver måned kartlegges arbeidsmiljøet, ut i fra resultatene settes det tiltak 	✓	✓	✓	☐	
SO 1	Mål: Styrke samisk språk og tradisjonellkunnskap <ul style="list-style-type: none"> Giellagiisá arrangerer samisk språk og tradisjonellkunnskaps kurs ulike aldersgrupper 	✓	✓	✓	✓	

Måleindikatorer og måltall

Måleindikatorer brukes for å vurdere måloppnåelse av de tiltak som er igangsatt eller planlegges å igangsettes. Det er en måte å følge med på om målene nås, eller om utviklingen går i riktig retning. Til hver måleindikator må det finnes et måltall. Måltall fungerer som indikator på om målene er oppnådd eller har gitt ønsket effekt. Måltallene må være spesifikke, målbare, oppnåelige, relevante og tidsbestemte.

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2025	2026	2027	2028
Nasjonale prøver	landsgjennomsitt	✓	✓	✓	✓
Elevundersøkelse	0 mobbing	✓	✓	✓	✓
Eksamens resultater	landsgjennomsnitt	✓	✓	✓	✓
Sykefraværstatistikk (tall)	10%	✓	✓	✓	✓
Antall elever som får nordsamisk fjernundervisning	130 – 220 elever				
Antall kursdeltakere på språkkursene	70 deltakere				

Økonomiske rammer

Økonomiplanen bygger på stabilt elevtall, ikke gjort noen store endringer. Kautokeino skole har en høy kostand på individuelt rettelagt opplæring, 9 lærerstillinger. Dette er en lovpålagt oppgave jfr. opplæringsloven §11.

Tiltakene i planen er planlagt å gjennomføre innenfor enhetens budsjetttramme.

Endringer

Fjernundervisning gir økt inntekt på 3 millioner, mens det er mindre inntekt på barneverntjenesten og grunnskole.

I budsjettet 2025 ligger det kutt på 2,5 stillinger: 1 stilling barnehager, 1 stilling grunnskole og 50 % merkantil stilling barneverntjenesten.

Færre barn i fosterhjem er også en på ca. 700 000,- fra fjorårets budsjett.

Fra 2026 og til og 2028 økes inntektene (økning på 30 elever hvert skoleår) med oppbygging av nordsamisk fjernundervisnings tilbud på Máze skole.

Økonomiske rammer

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekt	-30 929 969	-30 608 029	-33 308 029	-35 918 029	-38 528 029
Utgifter	106 586 217	109 487 032	109 987 032	110 487 032	110 987 032
Netto ramme	75 656 248	78 879 003	76 679 003	74 569 003	72 459 003

Enhet for helse og omsorg

Dagens virksomhet

Enhet helse og omsorg består av:

Administrasjon helse og omsorg: Kommunalleder, virksomhetsleder helse, virksomhetsleder omsorgssenter, virksomhetsleder hjemmetjeneste, virksomhetsleder sykehjem, kommuneoverlege, sekretær, 2 saksbehandlere, e-Helse rådgiver og demenssykepleier.

Helse	Hjemmetjeneste	Omsorgssenter	Sykehjem	Oppdragstakere
Helsestasjon/jordmor	Hjemmesykepleie	Omsorgsboliger for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse	Langtidsplasser	BPA/KPA
Fysioterapi/ergoterapi	Bemannet omsorgsbolig	Avlastning	Korttidsplasser	Støttekontakter
Legetjenesten	Ambulerende vaktmestertjeneste	Ressurskrevende brukere	Sykestueplasser	Privat avlastning
Legevakt	Hjelpemidler		Kjøkken	Omsorgsstønad
Psykiskhelsetjeneste	Hjemmehjelp		Kreftomsorg	Ubemannet omsorgsbolig
Psykologtjenesten	Dagtilbud for hjemmeboende med demenssykdom		Legevakt	
	Avlastning			

Enhet helse og omsorgs visjon er å kvalitetssikre de helsetjenester som gis og påse at dette blir faglig dokumentert. Vi vil også kvalitetssikre at den pleie og omsorg som blir gitt, gis på individnivå, slik at vi har fokus på den enkelte tjenestemottaker og er basert på lokale forhold og samisk kultur.

Styrking av primærhelsetjenesten er et viktig satsingsområde for samhandlingsreformen. Primærhelsetjenesten har overtatt mye av spesialisthelsetjenestens oppgaver, og kommunen må møte disse utfordringene med nødvendig kompetanse. Enheten skal i gang med å utforme en helhetlig plan for Helse- og omsorg, hvor kompetanseplan er en naturlig del av dette.

Det er utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde helsepersonell. Rekrutterings- og stabiliseringstiltak for helsepersonell på alle nivå bør videreføres og iverksettes ut ifra administrasjonens forslag til stabiliserings- og rekrutteringspakke.

Enhet for helse- og omsorg har døgnkontinuerligdrift og vi er avhengig av støttefunksjoner fra andre enheter for å ha en optimal drift.

Reformen «Bo trygt hjemme», skal bidra til at eldre kan bo trygt hjemme og at behovet for helse- og omsorgstjenester blir utsatt gjennom bedre planlegging, styrket forebygging og mer målrettede tjenester. Gjennom bedre bruk av personell, plasser og de samlede ressursene, vil det bidra til at alle som trenger det får tilgang på gode og trygge tjenester.

Enhet for helse- og omsorg viderefører prosessen med heltidskultur. Heltidskultur tar utgangspunkt i hele stillinger, økt kvalitet og mer forutsigbarhet. En virksomhet som satser på heltidskultur har lettere for å trekke til seg kompetent arbeidskraft og beholde den. Heltid gjør det lettere å utvikle gode fagmiljøer og å tilby helhetlige tjenester av god kvalitet.

Det er knyttet en del usikkerhet rundt budsjettering og planlegging av helse og omsorgstjenester med tanke på hvilke tjenestebehov man har i befolkningen fremover. Det er en del ting man ikke kan kalkulere som for eksempel nye tilflyttere som har krav på helsetjenester, økt tjenestebehov hos eksisterende tjenestemottakere, og vederlag for langtidsplasser ved sykehjemmet er avhengig av pasientens inntekt. Uforutsette hendelser/ulykker kan forårsake store utgifter som følge av økt tjenestebehov.

Utfordringer og strategi

Økonomi

De siste årene har det vært store utfordringer for helse og omsorg å holde budsjett. Det har vært store kostnader til vikarer, overtid og innleie av sykepleiere og leger via vikarbyrå på grunn av vakante stillinger og høyt sykefravær.

Antall søknader av pleie og omsorgstjenester har doblet seg de siste årene. Antallet har tidligere vært stabilt på ca. 100 søknader pr. år. Nå er søknadsmengden økt til ca. 200 søknader pr. år. Ifølge SSB skulle økning av tjenestebehov først skje i år 2025/26. For Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune skjedde denne økningen flere år før estimert.

Helse og omsorg arbeider med å innføre års- og langturnus for å bli mer attraktiv som arbeidsgiver og skape en bedre arbeidshverdag til våre ansatte og pasienter. Dette er også et tiltak for å få ned sykefraværet.

Et tiltak som er vurdert for å redusere driftskostnader er nedleggelse av Máze bo- og servicesenter. Driftskostnadene for MBSS er på ca. kr. 5 000 000,-. Dersom man gjennomfører tiltaket vil det medføre store utfordringer med å gi plasser og dekke tjenestebehovet til disse tjenestemottakerne. Utbygningen av nye plasser vil måtte fremskyndes i Guovdageaidnu - Kautokeino. En annen konsekvens er at hjemmetjenesten i Guovdageaidnu - Kautokeino må dekke behovet i Máze noe som medfører at personell bruker mer tid til bilkjøring og økte transportkostnader. Det må også finnes en annen løsning for trygghetsalarmer i Máze, da det er MBSS som mottar disse i dag. Det er vanskelig å anslå hvor mye man vil spare med dette tiltaket da det avhenger av hvilke løsninger man iverksetter for å dekke tjenestebehovet for beboere ved MBSS og hjemmeboende i Máze. Etter en totalvurdering er dette et tiltak man ikke vil anbefale pr. dags dato.

Bemanning

For å imøtekomme dagens og fremtidens utfordringer har vi behov for høy og allsidig kompetanse.

Vi har store utfordringer med å fylle vakante stillinger. Vakante stillinger gir ringvirkninger som økt arbeidsbelastning på ansatte, som igjen kan medføre høyt sykefravær.

Vi har de siste årene satset på tiltak for å øke kompetansen hos eksisterende ansatte, noe vi ser gir stabilitet og forutsigbarhet. Gjennom kompetansetilskudd fra Statsforvalteren har vi utdannet Helsefagarbeidere, hatt rekrutteringsstillinger og gjennomført kompetansehevingstiltak og kurs i avdelingene.

Gjennom rekrutteringsstillinger sikrer vi fremtidig kompetanse ved å tilby faste stillinger og ansatte får permisjon for å gjennomføre relevante videreutdanninger.

Demografi og økt tjenestebehov

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har en aldrende befolkning, og andelen eldre i befolkningen vil øke i årene fremover. For å imøtekomme disse utfordringene vil det kreve en omstillingsprosess med et politisk og innbyggerforankret perspektiv.

Det er allerede iverksatt tiltak som utsetter prosessen med utbygging og økning av antall plasser. På grunn av at behovet øker ytterligere år for år, må planlegging av utbygging komme i gang i løpet av 2025. Målsettingen må være hvordan kommunen best kan møte disse utfordringene med hensyn til å sikre brukerne gode tjenester, utført av kompetent og samisktalende personale, til en kostnad som er bærekraftig.

Kapasitet

Det er behov for å øke antallet plasser innen hele helse- og omsorgssektoren. Dette innebærer flere bemannede omsorgsboliger, ubemannede omsorgsboliger, skjermet enhet, sykestueplasser, kort- og langtidsplasser.

Planleggingen av utbygging må komme i gang i løpet av 2025.

Temaplaner

Vi skal utarbeide en helhetlig helse- og omsorgsplan som skal ferdigstilles i løpet av 2025. Helhetlig helse- og omsorgsplan vil blant annet inneholde aktuelle planområder:

- Plan for demensomsorg
- Plan for kreftomsorg
- Plan for habilitering og rehabilitering
- Forebyggende helsearbeid

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Tabellen er en oversikt over hvilke tiltak enheten har planlagt for å følge opp prioriterte bærekraftsmål og satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel i kommende økonomiplanperiode.

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2025	2026	2027	2028
FN 3	Frisklivssentral med frisklivskoordinator		✓	✓	✓	✓
FN 3	Oadjebas Guovdageainnus		✓	✓	✓	✓
FN 10	Likeverdige tjenester for den samiske befolkningen innebærer muligheten for å snakke samisk med helse- og omsorgstjenesten		✓	✓	✓	✓
FN 10	Lavterskeltilbud om helsetjenester til reindrifstutøvere		✓	✓	✓	✓

SO 1	Oadjebas Guovdageainnus	✓	✓	✓	✓
SO 1	Frisklivssentral	✓	✓	✓	✓

Måleindikatorer og måltall

Måleindikatorer brukes for å vurdere måloppnåelse av de tiltak som er igangsatt eller planlegges å igangsettes. Det er en måte å følge med på om målene nås, eller om utviklingen går i riktig retning. Til hver måleindikator må det finnes et måltall. Måltall fungerer som indikator på om målene er oppnådd eller har gitt ønsket effekt. Måltallene må være spesifikke, målbare, oppnåelige, relevante og tidsbestemte.

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2025	2026	2027	2028
Antall personer over 67 år som benytter frisklivssentralen.	30 pr. uke	✓	✓	✓	✓
Tall fra ungdata.	Reduksjon	✓	✓	✓	✓
Samisktalende personell	80 %	✓	✓	✓	✓
		☐	☐	☐	☐

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på:

- 31 støttekontakter med totalt 556 timer pr. mnd.
- 11 BPA avdelinger med 15.59 årsverk.
- 12 tjenestemottakere får omsorgsstønad totalt kr 38 400,- pr. mnd.
- 7 tjenestemottakere får privat avlastning.
- 30 tjenestemottakere får hjemmehjelp.
- 83 tjenestemottakere av hjemmesykepleie.
- 21 tjenestemottaker som bor i bemannede omsorgsboliger.
- 9 tjenestemottakere bor i ubemannede omsorgsboliger.
- Det rapporteres inn 7 ressurskrevende tjenestemottakere pr. 31.12.24 og 14 stk som går på rammetilskudd.

Det er iverksatt tiltak for å redusere sykefravær, budsjett er estimert utifra forventet nedgang i sykefravær. Det er gjort et forsiktig estimat for sykepenge refusjon.

På grunn av økt behov for bemannede omsorgsboliger og avlastningsplasser vil det opprettes fleksible plasser i helse og omsorg. Ved ledige plasser på en avdeling, og behov/venteliste på en annen avdeling, skal vi være fleksible ved tildeling av plasser.

Endringer

Prisvekst og lønnsvekst er en stor årsak til endringer i budsjett innen helse- og omsorg.

Nye stillinger utgjør en betydelig endring i budsjettet, samtidig som det er forventet å redusere vikarbruk. Vikarbruk har tidligere ikke vært budsjettert, og har utgjort overforbruk i regnskap.

Det er økte inntekter gjennom basistilskudd til fastleger, driftstilskudd fysioterapeut, refusjon fra Finnmarkssykehuset for jordmor (følgetjeneste), tilskudd for allmennleger i spesialisering, tilskudd for turnusleger (LIS1), tilskudd for D-fact (Distriktpsikiatrisk tiltak for behandling og oppfølging av mennesker med alvorlig psykisk lidelse/ruslidelse, som ikke nyttiggjør seg av eksisterende tjenester).

Det er endring på rammetilskudd for personer med psykisk utviklingshemming. Denne har tidligere vært utbetalt til kommunen via rammetilskuddet, men en del er nå øremerket.

Det er en reduksjon på særlig ressurskrevende brukere, som utgjør en stor endring i budsjettet. Reduksjon kommer av naturlige årsaker (flytting, dødsfall eller endring av tjenestebehov).

Det er en reduksjon på matverekostander etter at det er inngått storkjøkkenavtaler, og vi har hatt fokus på bestillingsrutiner og forhindring av matsvinn.

Privat BPA avtale er oppsagt, noe som gir en reduksjon i budsjettet.

Det er en økning i omsorgslønn og privat avlastning på grunn av økt tjenestebehov, og omsorgslønn/privat avlastning er i tillegg brukt som alternativ til feks institusjonsplass eller andre tjenester på et høyere tjenestenivå.

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter	-32 081 000	-33 631 457	-33 631 457	-33 631 457	-33 631 457
Utgifter	141 598 171	153 095 895	153 095 895	153 095 895	153 095 895
Netto ramme	109 517 171	119 464 438	119 464 438	119 464 438	119 464 438

Enhet for NAV og sosialtjenester

Dagens virksomhet

Obligatoriske tjenester i Nav kontoret på kommunal side:

- Økonomisk stønad, sosialhjelp
- Opplysning råd og veiledning
- Midlertidig botilbud og boligsosialt arbeid
- Individuell plan
- Kvalifiseringsprogrammet (KVP)

Tjenester tillagt Nav kontoret:

- Boligservicekontoret
 - Behandling av startlån
 - Bostøtte
 - Råd og veiledning til vanskeligstilte på boligmarkedet
- Ruskonsulent
- Salgs og skjenkebevilgninger
- Gjeldsrådgivning

Utfordringer og strategi

Nav's samfunnsoppdrag er å skape sosial og økonomisk trygghet og fremme arbeid og aktivitet.

I det årlige kommunebrevet blir forventninger til kommunens forvaltning av de sosiale tjenestene beskrevet. Disse skal være med på å danne en del av grunnlaget for kommuneledelsens utforming av målsetninger for styring av de sosiale tjenestene.

Behovet for de sosiale tjenestene endrer seg i takt med utviklingen i samfunnet.

Samfunnet preges i dag av økte levekostnader, mange opplever den økonomiske situasjonen som utfordrende, og dette rammer ofte de som allerede har minst, hardest. Det er en økning over hele landet på de som opplever den økonomiske situasjonen som utfordrende, dette gjelder også Kautokeino. Det er flere som søker om økonomisk stønad, råd og veiledning, og også gjeldsrådgivning.

Det er en økning på antall barnefamilier som søker om hjelp, og Nav har ett høyt fokus på barn når foreldre søker om bistand. Barn i vedvarende lavinntektsfamilier har ett høyt fokus i Nav. Barn som vokser opp i vedvarende lavinntekt har større risiko for levekårsutfordringer enn andre barn. Blant annet så fullfører færre utdanning, og flere havner i utenforskap.

Guovdageaidnu - Kautokeino har tidligere opplevd høy grad av arbeidsledighet, selv om denne har gått noe ned, ligger vi fortsatt høyt sammenlignet med andre kommuner i Troms og Finnmark. Tall viser også en høy grad av utenforskap i kommunen, dette samtidig som vi vet at samfunnet vil trenge stadig flere i arbeid. Vi vet også at deltakelse i arbeidslivet har stor betydning for den enkeltes levekår, trivsel og helse.

Guovdageaidnu - Kautokeino har ett lavt utdanningsnivå, spesielt blant menn. Det er en altfor stor andel som ikke fullfører utdanning, eller er i aktivitet og/eller arbeid. De i utenforskap er også vanskelige å fange opp da de ikke er registrert i noen systemer. For å fange opp denne gruppen vil det være ekstra viktig å jobbe forebyggende for å forhindre utenforskap.

Nav jobber forebyggende og strategisk for å få flere til å fullføre utdanningen, og for å få flere i arbeid. Dette vil kunne skape store verdier for den enkelte og samfunnet.

Økonomisk råd og veiledning er en viktig tjeneste med de økonomiske utfordringene som mange opplever i dag. Tjenesten skal bidra til å forebygge og avhjelpe økonomiske problemer i befolkningen. Mange er i en vanskelig livssituasjon og opplever sammensatte utfordringer. Dette kan være ressurskrevende saker, og som krever tverrfaglig samarbeid. Det er viktig at tjenesten er rustet til å møte det økte behovet.

I 2023 innførte Nav ungdomsgarantien, formålet med denne er å sikre tett oppfølging av unge som trenger hjelp for å fullføre utdanning eller komme i arbeid. Garantien omfavner ungdom og unge voksne opptil 30 år. Målet er økt overgang til utdanning og arbeid, og redusere andelen unge som mottar helserelevante ytelser.

Nav består av statlige og kommunale oppgaver. Kontoret er nå organisert i tverrfaglige team på tvers av kommunale og statlige oppgaver for å best kunne sikre ett helhetlig og koordinert tjenestetilbud.

Sykefraværet øker på landsbasis, og Kautokeino kommune har ett høyt sykefravær. Nav følger opp sykemeldte, samtidig som vi yter bistand til arbeidsgivere. Nav igangsetter ett ledelsesprogram for kommunen, hvor målet er å øke kompetansen til kommunale ledere på oppfølging av sykemeldte og arbeidsmiljø. Nav er også inne med arbeidsgiverteam i ulike avdelinger i kommunen, og vil fortsette med dette arbeidet.

For å kunne møte utfordringene i samfunnet på en best mulig måte har Nav ett høyt fokus på kompetanseheving internt i kontoret, samtidig som kontoret er forsterket med økte ressurser på statlig side. Dersom økningen av antall søknader om bistand til Nav øker vil det kunne være behov for også å øke ressursene på kommunal side. Det at kommunen har inngått ett interkommunalt samarbeid om sosiale tjenester med Karasjok kommune kompenserer foreløpig for dette behovet. Det interkommunale samarbeidet har styrket kontoret, vi opplever mindre sårbarhet i tjenesten, økt kompetanse og mer tverrfaglig samarbeid.

Det er store utfordringer i kommunen på boligmarkedet, det er ingen eller få boliger til salgs til enhver tid, noe som også har bidratt til at boligprisene har økt. Dette skaper særskilte utfordringer for allerede vanskeligstilte på boligmarkedet.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har boligsosiale utfordringer knyttet til boligmangel, trangboddhet, det at mange barn og unge lever i lavinntektsfamilier og at mange eldre og personer med nedsatt funksjonsevne bor i uegnede boliger.

Kommunen har en viktig rolle i å legge til rette for et mer velfungerende boligmarked og bidra til å utvikle attraktive lokalsamfunn. Dette kan være med på å forhindre fraflytting og bidra til å rekruttere arbeidskraft. Det er mangel på personell i enkelte sektorer i kommunen, boligmangelen gjør det utfordrende for tilflyttere og potensiell arbeidskraft å velge å etablere seg i kommunen.

Kommunen bruker startlån som ett aktivt verktøy i arbeidet med boligsosiale utfordringer. Startlån til vanskeligstilte barnefamilier har høyest prioritet. Forskning viser at en trygg og stabil boligsituasjon er spesielt viktig for barns oppvekstmiljø. Å eie egen bolig gir også økonomisk trygghet, og denne økonomiske tryggheten går ofte i arv mellom generasjoner. Dette kan være med på å løfte folk ut av fattigdom jf. FNs bærekraftsmål 1.

Regjeringens mål er at alle skal bo trygt og godt. Det legges spesielt vekt på barn og unge og personer med nedsatt funksjonsevne. Mange eldre og personer med nedsatt funksjonsevne bor i

boliger som har behov for utbedring og tilpasning slik at de kan bli boende hjemme så lenge som mulig. Dette vil kunne bidra til at behovet for helse- og omsorgstjenester blir utsatt.

Kommunen har etablert ett boligservicekontor som ett 3-årig prosjekt som ledes av Nav. Prosjektet planlegger oppstart av «Leie til eie» i 2025. Nav har også etablert ett samarbeid med Husbanken i arbeidet med boligsosiale utfordringer i kommunen. Kommunen bør jobbe tverrsektorielt og strategisk for å møte utfordringene som bolig mangelen skaper.

Nav Ávjovárri har ett særskilt fokus på å være en samisk tjeneste, alle brukere som henvender seg til Nav skal få muligheten til å bruke eget morsmål i møte med Nav. Nav møter mange i ulike livskriser og sårbare situasjoner hvor bruk av språk har en stor betydning for å skape gode relasjoner. Nav Ávjovárri ble i 2024 ett nasjonalt samisk kontaktsenter, og besvarer henvendelser på samisk fra hele landet.

Nav jobber strategisk etter virksomhetsstrategien – Nav 2030, i tillegg til virksomhetsplanen. Nav 2030 har tre hovedambisjoner som beskriver den ønskede fremtidige situasjonen for brukerne, arbeidsgiverne og samfunnet i 2023. I tillegg er det besluttet en intern ambisjon for organisasjonen. Ambisjonene skal bidra til å løse de utfordringene som er identifisert og gi Nav retning de kommende årene.

Hovedambisjonene er:

- Vi mobiliserer arbeidskraft i et arbeidsliv i omstilling
- Alle får pengene de har krav på, enkelt og forutsigbart
- Sammen finner vi løsninger med dem som trenger det mest

Nav kontoret består som nevnt ovenfor av ett partnerskap mellom stat og kommune, kontoret utarbeider derfor virksomhetsplanen med grunnlag i partnerskapets samlede oppgaver.

Temaplaner

- Ruspolitisk handlingsplan
- Boligsosial handlingsplan
- Oadjebas Guovdageainnus

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Tabellen er en oversikt over hvilke tiltak enheten har planlagt for å følge opp prioriterte bærekraftsmål og satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel i kommende økonomiplanperiode.

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2025	2026	2027	2028
FN 3	Økonomisk råd og veiledning	Innenfor rammen	✓	✓	✓	✓
FN 3	Ruskonsulent	Innenfor rammen	✓	✓	✓	✓
FN 4			□	□	□	□
Velg et element.	Arbeidsrettet oppfølging	Innenfor rammen	✓	✓	✓	✓

FN 4	Ungdomsgarantien	Innenfor rammen	✓	✓	✓	✓
FN 8	Arbeidsrettet oppfølging	Innenfor rammen	✓	✓	✓	✓
FN 8	Ungdomsgarantien	Innenfor rammen	✓	✓	✓	✓
FN 8	Kvalifiseringsprogrammet	Innenfor rammen	✓	✓	✓	✓
FN 10	Økonomisk råd og veiledning	Innenfor rammen	✓	✓	✓	✓
FN 10	Kompetansesenteret for gjeldsrådgivning	26 000	✓	✓	✓	✓
FN 10	Sosialstønad	3 000 000	✓	✓	✓	✓
FN 10	Kvalifiseringsprogram	1 000 000	X	X	X	X
FN10	Startlån	30 000 000	X	X	X	X
FN10	Boligservicekontoret	500 000	X	X		
SO 1	Boligsosialt arbeid	Innenfor rammen	X	X	X	X
SO 1	Sosiale tjenester	Innenfor rammen	X	X	X	X
SO 3	Nasjonalt samisk kontaktsenter	Innenfor rammen	X	X	X	X
SO 3	Fortsatt profilering av samisk Nav	Innenfor rammen	X	X	X	x

Måleindikatorer og måltall

Måleindikatorer brukes for å vurdere måloppnåelse av de tiltak som er igangsatt eller planlegges å igangsettes. Det er en måte å følge med på om målene nås, eller om utviklingen går i riktig retning. Til hver måleindikator må det finnes et måltall. Måltall fungerer som indikator på om målene er oppnådd eller har gitt ønsket effekt. Måltallene må være spesifikke, målbare, oppnåelige, relevante og tidsbestemte.

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2025	2026	2027	2028
Antall som mottar sosial stønad	90	✓	✓	✓	✓
Antall som mottar økonomisk råd og veiledning	110	✓	✓	✓	✓
Antall som mottar kvp	4	✓	✓	✓	✓
Antall som får innvilget startlån	Kr 30 000 000	✓	✓	✓	✓
Antall som betjenes på samisk kontaktsenter	1500 henvendelser	V	V	V	V

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på

Nav har 3,5 kommunale stillinger, 0,5 stilling holdes vakant i 2025, derfor er lønnsbudsjettet redusert. Nav har ved flytting inn i nye lokaler fornyet it utstyret og regner ikke med å ha store kostnader på dette i 2025, derfor er innkjøp av it utstyr redusert.

Nav deler på driftskostnader med statlig del av Nav, der inngår husleie, strøm og andre driftskostnader, denne delen økes med kr.125 000 på grunn av prisstigninger.

Nav har hatt ett mindre forbruk på økonomisk sosialstønad de foregående år, men i 2024 er det en økning av utbetalinger og det vil være ett overforbruk på utbetalinger av sosial stønad, denne dekkes av ett mindre forbruk av kvalifiseringsprogrammet innenfor eget budsjett. Det er vanskelig å budsjettere bruk av sosial stønad, men på grunn av prisstigningen i samfunnet forventes det en økning i antall som mottar sosialhjelp, samtidig med høyere utbetalinger. Budsjett for sosial stønad økes derfor med kr.140 000,-.

Bruk av kvalifiseringsprogrammet varierer, men basert på bruken de siste år reduseres denne med kr. 100 000,-.

Kommunen betaler en kommunal egenandel til Stealli tiltak for 12 VTA plasser, kostnadene har økt som følge av prisstigningen. Derfor økes dette med kr. 100 000. kommunen betaler kr. 600 000 i egenandel årlig.

Nav har ett nedtrekk på kr. 261 930,- i rammen, noe som har medført ett behov for å justere budsjettet.

Endringer

2024 er første året Govdageidnu - Kautokeino fungerer som vertskommune for Karasjok kommune på sosiale tjenester. Det er behov for å justere budsjetteringen etter evaluering av det første året som vertskommune. For 2024 fremkom ikke vertskommune samarbeidet i budsjettet, men er lagt inn for 2025. Evalueringen vil vise om det er behov for å regulere budsjettet.

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter	-855 000	-6 829 181	-6 829 181	-6 829 181	-6 829 181
Utgifter	8 793 566	14 475 817	14 475 817	14 475 817	14 475 817
Netto ramme	7 908 566	7 646 636	7 646 636	7 646 636	7 646 636

Enhet for tekniske tjenester

Dagens virksomhet

Teknisk enhet består i hovedtrekk av fagområdene kommunalteknikk, byggesaksbehandling, arealplanlegging, kart, oppmåling, naturforvaltning, forurensningsmyndighet og bygg og eiendomsdrift, inklusive renholdere og bygg driftere. Enheten består 32 årsverk i 2025. Disse er fordelt med 5 årsverk på vann og avløp, 19 årsverk på bygg og eiendomsdrift og 8 på forvaltning, prosjekter og ledelse.

Hovedområder som er lagt til enheten er:

- Vann
- Avløp
- Slam
- Renovasjon
- Drift og vedlikehold av bygg og eiendommer
- Byggesaksbehandling
- Oppmålingstjeneste
- Matrikkelføring
- Kartverk/GIS
- Arealforvaltning (Kommuneplaner, reguleringsplaner og dispensasjonssaker)
- Kommunale veier og parkeringsplasser
- Trafikksikkerhet
- Forurensning
- Naturforvaltning inkl. sekretariat for dispensasjoner etter motorferdselloven
- Landbrukstjenesten inkl. veterinærtjeneste

Utfordringer og strategi

Enheten har i hovedsak en hektisk og kontrollert driftssituasjon. Produksjonen er god, men utfordrende. Innenfor Bygg og eiendomsdrift og overordnet ledelse er arbeidsbelastningen så stor at det har konsekvenser i dag og i år fremover. Det jobbes fortsatt godt med å utvikle enheten med mål om å få en mer effektiv drift for fremtiden, som tilbyr nødvendige og gode tjenester til befolkningen. Valg av driftseffektive løsninger og innkjøp er i fokus. Ytterligere effektivisering vil kunne gjøres, men dette vi gå utover internservicen i kommunen.

Enheten har de siste årene gjennomført en styrt omorganisering. jfr. notat behandlet av kommunestyret i juni 2018. Situasjonen i dag er vesentlig annerledes enn for noen år siden. Arbeidsmiljøet er betraktelig bedre og det er rekruttert kompetente medarbeider med tilhørighet til kommunen.

Fra 2023 er kommunene lovpålagt å ha autorisert landmåler. Pålagte nye krav medfører at kommunen vil ha behov for styrket bemanning på området oppmåling, geodata og arealplanlegging. Dette vil utløse et behov for kompetanseheving som vil påvirke driftsbudsjettet til enheten. Det er krevende å rekruttere kompetente medarbeidere og det er derfor nødvendig å vurdere om tjenester kan baseres på permanent kjøp.

Landbruksforvaltningen fungerer godt via kjøp av landbrukstjenester fra Tana kommune. Denne avtalen er nå oppe til reforhandling og enheten vil gå inn for at avtalen forlenges i samme form for de neste 3-5 årene.

Det var, frem til den gamle skolen ble revet, etablert en felles driftsbasis for byggdriftere og renholdere. Etableringen førte til reduksjoner i bemanning og færre deltidsstillinger. Alle stillinger i

enheten, foruten en, er i dag 100% stillinger. Dette fører til mindre bruk av vikarer og større fleksibilitet i oppgaveløsningen. Denne organiseringen kom under sterkt press da driftsbasis ble revet. Tidligere uttak av gevinster ved lavere bemanning er blitt reversert. Pr i dag har bygningsdrift ikke en lovlig eller hensiktsmessig driftsbasis som støtter opp under effektiv drift av grunnleggende driftsfunksjoner. Arbeidsmiljøet har forverret seg, ledelse har blitt mer krevende hvor de ansatte får mindre oppfølging og veiledning. Driftskostnadene har også økt utover det de burde ha vært.

Det er fortsatt utfordringer i forhold til drift og vedlikehold på områdene vann og avløp. I hovedplan for vann og avløp fremkommer et behov å ansette en driftsoperatør til for å kunne løse de oppgaver som ligger til vann og avløp. Dette er basert på lovpålagte HMS-krav og det at infrastrukturen på vann og avløp blir stadig eldre og krever mer ressurser. Kommunens hovedrenseanlegg blir stadig mer ressurskrevende å drifte og pr i dag krever den en hel stilling. Investeringene over flere år har vært for lave til å holde tritt med aldrende infrastruktur. Det er tatt hensyn til en bemanningsøkning i den økonomiske ramma som er lagt som forutsetning i hovedplanen. Hovedplanen for vann og avløp viser at det må forventes en årlig økning i gebyrer på 5,4% utover ordinær prisstigning i årene fremover. Dette vil i praksis si en årlig økning av gebyrene på rundt 8 til - 12%, avhengig av den årlige prisstigningen. Hovedplan for vann og avløp gir en nærmere beskrivelse av fremtidig behov for investeringer, driftsnivå og bemanning. Hovedplanen ble vedtatt av kommunestyret i juni 2022. For å kunne iverksette tiltakene i hovedplanen skal det i henhold til denne ansettes en prosjektleder. Prosjektlederen begynte i stillingen i november 2024.

Innenfor fagområdet arealplanlegging, plansaksbehandling, dispensasjoner etter pbl., delesaker, oppmåling og matrikkelføring har arbeidsmengden vært så stor at dette har gått ut over saksbehandlingstid, og ikke minst på bekostning av adresseprosjektet i kommunen. Manglende adresser kan gå ut over folks totale tjenestetilbud, slik som helsetjenester, vareleveranser og annet. Adresseprosjektet bør derfor prioriteres i 2025/27 og det må organiseres som et prosjekt med dedikerte ressurser.

Enheten vil fortsette arbeidet med et mer oversiktlige selvkostregnskap på områdene vann, avløp, renovasjon og slam. Underforbruk på drift skal settes på fond og merforbruk skal i fremtiden tas fra fondene. Enheten jobber for at områdene plan, byggesaksbehandling, oppmåling og matrikkelføring også får et fullverdig selvkostregnskap. Arbeidet med å oppdatere forskrifter på gebyrområdene pågår.

Det er stort etterslep på vedlikehold av bygningsmassen i kommunen. Det er utarbeidet en vedlikeholdsplan for alle kommunale formålsbygg. De 3 siste årene har drift- og vedlikeholdsoppgavene blitt nedprioritert til fordel for skoleprosjektet. Dette har hatt store negative konsekvenser for drift og vedlikehold av kommunale bygg, tilbud av tjenester og utviklingsarbeid med mål om effektivisering. Gjennom ny organisering av området vil området bli mer robust til å løse oppgavene.

På området vei er det gjort betydelige investeringer i flere år. Mange kommunale veger har blitt oppgradert med asfalt. Alle gatelys er nå skiftet til LED-lys, men det er fortsatt behov for vedlikehold av strømtilførselen til lysene. Vi må ha større fokus på trafikksikkerhet. Det er igangsatt flere byggeprosjekter, både bolighus og større bygninger. Dette genererer mer trafikk, noe som gjør at myke trafikanter må beskyttes i større grad. Flere gang- og sykkelveger, samt bevare og etablere gangstier/snarveier er tiltak som kan være aktuelle.

Grep som må gjøres for å takle fremtidige utfordringer er å holde fokus på kompetanseheving, digitalisering og gjennomføre investeringer som setter kommune i en posisjon for å effektivisere fremfor å kun «kutte flatt/ostehøvel» i budsjettene. Målet er kostnadsreduksjon ved å jobbe annerledes og smartere med ny teknologi og endrede arbeidsmetoder, kontra det å kun jobbe raskere uten endring av arbeidsmåte og tjenestenivå. Digitalisering krever gode grunnlagsdata og

det kreves ofte investeringer for å få dette til. Teknisk enhet erfarer at det er kompetanse og kapasitet hos våre ansatte som er den mest kritiske faktoren i endringsprosesser.

Enheten har utfordringer på kapasitet til å gjennomføre større drifts og investeringsprosjekter, i tillegg til å håndtere de daglige driftsoppgavene. Teknisk enhet er rigget for å ivareta driftsoppgaver og mindre investeringer. Større og omfattende investeringer krever tilførsel av ressurser. Dette er gjort ultimo 2024 og det regnes med å få effekt av grepet i 2025. Enheten trenger mer kapasitet for å kunne gjennomføre prosjektene på en forsvarlig måte innenfor gitte tids- og kostnadsrammer. Det er inngått flere rammeavtaler på flere områder som vil gi oss litt mer kapasitet, men ikke i nærheten av nok.

I 2025 planlegges få nye investeringsprosjekter, kun videreføring av pågående investeringsprosjekter. Driftsprosjekter som ikke slutføres i 2024 overføres til 2025 og årene etter dette. Fullstendig oversikt foreligger mot slutten av 2024. Her er de vi vet i dag:

562103	Kommunedelplan for Máze
562200	Digitalisere byggesaksarkiv
567018	Enøk 2020 (tidligst 2025 og i en revidert utgave)
567014	Maze Oppvekstsenter (avsluttes i 2024. Et nytt prosjekt erstatter dette)
567017	Forprosjekt ny barnehage (tidligst 2025)
562104	Reguleringsendring Hánnomaras industriområdet
562106	Reguleringsendring Loankodievva
563201	Sikring av vannverk
563212	Driftskontroll og overvåkning
564005	Pumpestasjon Boaronjarga
563204	Renovering av kommunalinfiltrasjon
91481	Kjøkken Helsesentret

Temaplaner

- Kommuneplanens arealdel
- Kommunedelplan for Máze
- Kommunedelplan for Márkan
- Hovedplan for Vann- og avløp
- Vedlikeholdsplan for kommunale bygg
- Vegvedlikeholdsplan

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Tabellen er en oversikt over hvilke tiltak enheten har planlagt for å følge opp prioriterte bærekraftsmål og satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel i kommende økonomiplanperiode.

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2025	2026	2027	2028
FN 11	Kommunedelplan for Máze	1 000 000	✓	✓	☐	☐
FN 8	Kommunedelplan for Máze		✓	✓	☐	☐
SO 3	Kommunedelplan for Máze		✓	✓	☐	☐

SO 3	Enøk 2020	11 000 000	✓	✓	✓	✓
FN 13	Enøk 2020		✓	✓	✓	✓
SO 3	Reguleringsendring Hånnomaras industriområdet og Loankodievva	600 000	✓	☐	☐	☐
FN 11	Reguleringsendring Hånnomaras industriområdet og Loankodievva		✓	☐	☐	☐
FN 11	Hovedplan for Vann- og avløp	100 000 000	✓	✓	✓	✓
SO 3	Hovedplan for Vann- og avløp		✓	✓	✓	✓
FN 11	Vedlikeholdsplan for kommunale bygg	40 000 000	✓	✓	✓	✓
FN 3	Vedlikeholdsplan for kommunale bygg		✓	✓	✓	✓
SO 1	Omorganisering av teknisk enhet		✓	☐	☐	☐
Velg et element.			☐	☐	☐	☐

Måleindikatorer og måltall

Måleindikatorer brukes for å vurdere måloppnåelse av de tiltak som er igangsatt eller planlegges å igangsettes. Det er en måte å følge med på om målene nås, eller om utviklingen går i riktig retning. Til hver måleindikator må det finnes et måltall. Måltall fungerer som indikator på om målene er oppnådd eller har gitt ønsket effekt. Måltallene må være spesifikke, målbare, oppnåelige, relevante og tidsbestemte.

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2025	2026	2027	2028
Redusert sykefravær ved omorganisering av enheten.	7%	☐	✓	✓	✓
Nedgang i antall dispensasjoner etter pbl. i forhold til 2024 nivå. Bedre planer fører til bedre etterlevelse	50% nedgang	☐	✓	✓	✓
Saksbehandlingstid på saker etter pbl innenfor lovkravene	100% gebyr På alle saker	✓	✓	✓	✓
Gatelys	Lys i 95% av lysene	✓	✓	✓	✓

Økonomiske rammer

Beskrivelse av de premisser økonomiplanen bygger på

Premissene i økonomiplanen baseres på en tilpasning og reduksjon av tjenestenivået slik at reduksjonen av 4 årsverk kan gjennomføres. Det er planlagt redusert følgende stillinger:

- 1 forvalter Premissene er kjøp av tjenester, delegasjonsreglement tuftet på effektiv saksbehandling, kjøp av spisskompetanse/konsulenttjenester og kompetansevedlikehold/kompetanseheving.
- 1 Byggdriftere Premissene er færre serviceoppgaver, færre kvadratmeter å drifte og bedre planlegging ved å flytte en utearbeider inn til driftsplanlegging og ledelse. Brukerne av formålsbyggene må gjøre mer av de enkle oppgavene slik som snørydding og strø sand foran inngangen, flytte møbler og utstyr, henge opp bilder, montering osv.
- 2 renholdere Premissene er færre kvadratmeter å vaske, automatisering, skofrie bygg og vask etter behov. Kildesortering og digitalisering.

Det forventes også bedre og mer støttetjenester til oppgaver som ikke er direkte enhetskonkrete oppgaver. Slik som felles oppgaver som gjelder alle enheter. Antall høringer som besvares reduseres til kun de mest relevante hvor kommune har interesser.

På inntektssiden vil utleieinntektene bli redusert med 1 million i året fra og med 1.11.2025. Produksjonsavhengige inntekter, de som faktureres på bakgrunn av utført arbeid etter plan og bygningsloven og matrikkelloven forventes å gå noe ned dersom Kautokeino får samme utvikling som resten av landet.

Budsjettet er i 2025 lagt inn med 1,5 vakant stilling. En renholdstilling holde vakant et år før det som er lagt inn i forpliktende plan og virksomhetsleder for bygg og eiendom er ikke forventet å bli besatt før juli 2025. Renholdsstillingen vil bli trukket inn fra 2026, mens virksomhetslederstillingen på bygg og eiendomsforvaltning vil bli tilsatt da denne stillingen er kritisk for å kunne levere de tjenestene som forventes og kunne fortsette effektiviseringen av området.

Budsjettet er basert på hva som trengs av bemanning for å kunne levere et minimum av lovpålagte tjenester. Det er allerede områder hvor kommunen ikke klarer å levere det loven krever.

Endringer

I økonomiplanperioden er budsjettet redusert med 4 årsverk, fjernet brøytefondet, fjernet landbruksfondet, ikke merking av scooterløyper, redusert flagging, nedklassifisering av veier.

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter	-26 157 250	-27 932 250	-26 932 250	-26 932 250	-26 932 250
Utgifter	55 175 390	57 707 795	57 207 795	57 207 795	57 207 795
Netto ramme	29 018 140	29 775 545	30 275 545	30 275 545	30 275 545

Investeringsbudsjett

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter	-33 140 294	-17 102 176	0	0	0
Utgifter	33 140 294	17 102 176	0	0	0
Netto ramme	0	0	0	0	0

Enhet for Brann og feiing

Dagens virksomhet

Brannvesenet består av en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling. Forebyggende avdeling driver med forebyggende brannvern, slik som feiing, tilsyn, kampanjer, holdningsskapende arbeid og annen forebyggende virksomhet. Beredskapsavdelingen består av utrykningspersonell som skal håndtere brann og andre uønskede hendelser når disse oppstår.

Brannvesenet er rimelig godt utstyrt på detaljnivå. Her er både riktig og til dels ganske nytt utstyr tilgjengelig. Brannvesenet disponerer en mannskapsbil og en tankbil i Guovdageaidnu - Kautokeino sentrum. Disse begynner imidlertid å bli gamle og har høyere og høyere vedlikeholdskostnader for hvert år som går. Bilene er modne for utskiftning og må fornyes innen kort tid. I Máze er det i 2019 anskaffet en helt ny bil, en s.k. fremskutt enhet. Denne er en fullverdig brannbil i mindre format og har økt effektiviteten i Máze-området betraktelig.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er med i en interkommunal sammenslutning mot akutt forurensning (IUA) sammen med 5 andre kommuner i Vest-Finnmark. Kommunene, ved brannvesenet, skal bistå hverandre ved større akutte forurensningshendelser. I Guovdageaidnu - Kautokeino har IUA utplassert ATV, båt m/motor og oljelenser. Dette er finansiert gjennom et spleiselag kommunene imellom. Nå er også kjemikalievern (CBRNE) implementert i denne tjenesten, noe som har medført en utgiftsøkning.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er også med på å drifte 110-sentralen i Finnmark økonomisk. Denne ble flyttet fra Hammerfest til Kirkenes i 2021. Både flyttinga og ny driftsform gjør drifta av denne mer kostbar. I tillegg er 110-sentralene pålagt av DSB å fornye oppdrags håndterings-verktøyet som benyttes. Disse tingene vil gjøre at det vil bli en utgiftsøkning for kommunene her også.

Utfordringer og strategi

Brannvesenet har de siste årene blitt mer oppmerksom på HMS. Beredskapsstyrken, samt utstyret som brukes, utsettes og eksponeres for farlige gasser og røyk. Det er en utfordring å håndtere kontaminert bekledning og utstyr etter en hendelse. Brannvesenet mangler ren og skitten sone på brannstasjonene, samt tilfredsstillende rutiner for håndtering av dette. Det er igangsatt et prosjekt for å bøte på dette. ROS for brannvesenet er ferdigstilt, og her er utfordringene synliggjort. ROS danner også grunnlaget for en HMS-plan. Det er videre utarbeidet en rapport som har sett på hvordan brannvesenet etterlever dagens HMS-lovgivning. Denne konkluderer med at eksisterende brannstasjoner i Guovdageaidnu - Kautokeino i dag ikke er utformet for å ivareta brannkonstablenes helse, miljø og sikkerhet på en forsvarlig måte, og at det i dag ikke er skille på ren- og skitten sone. Arbeidsforholdene ved brannstasjonene bryter dermed med relevante lover og forskrifter, blant annet Arbeidsplassforskriften og Arbeidstilsynets krav til fysisk arbeidsmiljø i brannstasjoner.

Kompetanseheving på mannskapene er godt i gang og vil fortsette de nærmeste årene. Kostnaden for dette er høy. Det tas derfor sikte på å utdanne 2 brannkonstabler hvert år. Det er innført ny utdanningsmodell for brannkonstabler som vil gjøre utdannelsen lengre og mer kostbar.

Kompetansen for å gjennomføre tilsyn i særskilte brannobjekter er på plass. Gjennomføring av tilsyn i særskilte brannobjekter vil dermed fortsette.

Det er vedtatt en ny forskrift gjeldende fra 01.03.2022 - Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nød meldesentralene (brann- og redningsvesen

forskriften). Denne ble tidligere kalt Dimensjoneringsforskriften. Med bakgrunn i denne nye forskriften må det utarbeides en ny brannordning for Kautokeino kommune. Det legges også opp til fra myndighetenes side at brannvesenet vil bli tillagt flere helseoppgaver. Brannvesenet er allerede tillagt oppgaver som skal avhjelpe politiet inntil de kommer til skadested. Nasjonalt er det brannvesenet som har best omdømme av utrykningsetatene. Dette bildet skal vi etterstrebe for å beholde.

Enheten vil fortsette arbeidet med et mer oversiktlig selvkostregnskap for feiing. Dette i samarbeid med teknisk enhet.

Tross flere utlysninger de siste årene etter feier står kommunen fortsatt uten egen feier. Denne situasjonen gjør at vi har kjøpt inn denne tjenesten. Vi er nå invitert til et feiersamarbeid med Karasjok kommune som er til vurdering.

Den største utfordringen de nærmeste årene er økonomi. Behovet for ny brannstasjon i Kautokeino og kanskje også i Máze, samt behov for å bytte ut en aldrende bilpark er de viktigste investeringer som må gjennomføres innen få år. I tillegg til dette må det påregnes investering av utstyr tilpasset dagens situasjon, og endringer i type oppdrag (skogbranner, redning på islagte vann/elver). Det mest alarmerende er likevel et lavt driftsbudsjett. Denne har vært skjært ned hvert eneste år, som gjør at vedtatte mål er utfordrende å nå. Brannvesenet har allerede et marginalt budsjett, som overskrides hvert eneste år. De neste årene vil bli tøffe økonomisk dersom denne trenden fortsetter. For 2024 fikk brannvesenet et lite økonomisk løft budsjettmessig – langt ifra nok, men likevel mer realistisk.

Temaplaner

- Ny dimensjonering av brannvesenet

Planlagte tiltak for å sikre måloppnåelse i økonomiplanperioden

Tabellen er en oversikt over hvilke tiltak enheten har planlagt for å følge opp prioriterte bærekraftsmål og satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel i kommende økonomiplanperiode.

Mål	Tiltak for å nå fastsatt mål	Budsjett	Gjennomføres i:			
			2025	2026	2027	2028
FN 4	Utdanne brannkonstabler	250 000	✓	✓	✓	✓
FN 11	Gjøre Kautokeino trygg mot brann		✓	✓	✓	✓
FN 17	Samarbeide med andre kommuner		✓	✓	✓	✓
SO 1	Ha beredskap mot uønskede hendelser		✓	✓	✓	✓

Måleindikatorer og måltall

Måleindikatorer brukes for å vurdere måloppnåelse av de tiltak som er igangsatt eller planlegges å igangsettes. Det er en måte å følge med på om målene nås, eller om utviklingen går i riktig retning. Til hver måleindikator må det finnes et måltall. Måltall fungerer som indikator på om målene er oppnådd eller har gitt ønsket effekt. Måltallene må være spesifikke, målbare, oppnåelige, relevante og tidsbestemte.

Måleindikator	Måltall	Måltall i:			
		2025	2026	2027	2028
Bidra til samfunnssikkerhet	Antall utrykninger	✓	✓	✓	✓
Fungerende feiertjeneste	Antall tilfredse innbyggere	✓	✓	✓	✓
Godt psykososialt arbeidsmiljø	Oppmøte på øvelser og utrykninger	✓	✓	✓	✓
Godt helsefremmende arbeidsmiljø	Helseundersøkelser Sykemeldinger	✓	✓	✓	✓
Bidra til likestilling	Kjønnsfordeling	v	v	v	v

Økonomiske rammer

Premissene i økonomiplanen innebærer å ha en tilfredsstillende branntjeneste både på beredskaps- og på forebyggende nivå innenfor de økonomiske rammene som eksisterer. Dette er en krevende øvelse fordi det er lite samsvar mellom utgiftsøkningene og rammene branntjenesten tildeles. Det er spesielt utgifter for brannøvelser og brannutrykninger som er høyere enn budsjettet. Dette fordi antall utrykninger er økende. Også tjenester vi kjøper gjennom samarbeid med andre kommuner er økende i forhold til budsjettet.

Endringer

Det er nylig foretatt justering av godtgjørelse/lønn til brannkonstablene som gjør at budsjettet må økes med ca. Kr. 600 000. I tillegg forventes en økning av utgiftene til samarbeid med andre kommuner.

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter	-1 726 522	-236 000	-236 000	-236 000	-236 000
Utgifter	5 873 947	5 021 828	5 021 828	5 021 828	5 021 828
Netto ramme	4 147 425	4 785 828	4 785 828	4 785 828	4 785 828

Investeringsbudsjett

Enhet	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Inntekter	-	-	-	-	-
Utgifter	-	-	-	-	-
Netto ramme	--	--	--	--	--

Klimabudsjett

Generelt

Klimatilpasning er nødvendig for å gjøre samfunnet mer robust, både for å kunne møte framtidige klimaendringer og for å kunne stå imot de stadig mer ustabile værforholdene. Hvis vi ikke er forberedt, vil klimaendringene få store konsekvenser for samfunnets sårbarhet og kritiske samfunnsfunksjoner. De klimatiske forholdene har endret seg, og værforholdene blir bare mer og mer ustabile. Klimaendringene påvirker allerede samfunnet, og det har konsekvenser for både mennesker, dyr og hele økosystemet. Målet for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er å redusere kommunens klimafotavtrykk og satse på gode klima- og miljøtiltak.

Klimarisiko

Rapporten Klimaprofil for Finnmark¹¹ oppsummerer klimarisiko og tilpasningsbehovene kommunene i Finnmark:

SANNSYNLIG ØKNING		MULIG SANNSYNLIG ØKNING	
 Ekstrem nedbør	Det forventes at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann	 Tørke	Til tross for mer sommernedbør, kan høyere temperaturer og økt fordampning gi økt fare for tørke om sommeren
 Regnflom	Det forventes flere og større regnflommer, og i små bratte vassdrag må man forvente en økning i flomvannføringen	 Isgang	Kortere isleggingssesong, noe mindre is i vårisgangene, vinterisganger i kystvassdrag
 Jord-, flom- og sørpeskred	Økt fare som følge av økte nedbørmengder	 Snøskred	Med varmere og våtere klima vil det oftere regne på snødekt underlag. Dette kan redusere faren for tørrsnøskred og øke faren for våtsnøskred i skredutsatte områder
 Stormflo	Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke	 Kvikkleireskred	Økt erosjon som følge av økt flom i elver og bekker, kan utløse flere kvikkleireskred
USIKKERT		SANNSYNLIG UENDRET ELLER MINDRE	
 Sterk vind	Trolig liten endring	 Snøsmelteflom	Snøsmelteflommene vil komme stadig tidligere på året og bli mindre mot slutten av århundret
 Steinsprang og steinskred	Hyppigere episoder med kraftig nedbør vil kunne øke hyppigheten av disse skredtypene, men hovedsaklig for mindre steinspranghendelser		
 Fjellskred	Det er ikke forventet at klimaendringene vil gi vesentlig økt fare for fjellskred		

Selv om alt ikke vil berøre Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunen direkte, vil endringer som skjer i andre nærliggende områder også indirekte påvirke innbyggere i Guovdageainnu suohkan

¹¹ [Klimaprofil Finnmark utarbeidet av Norsk Klimaservicesenter](#)

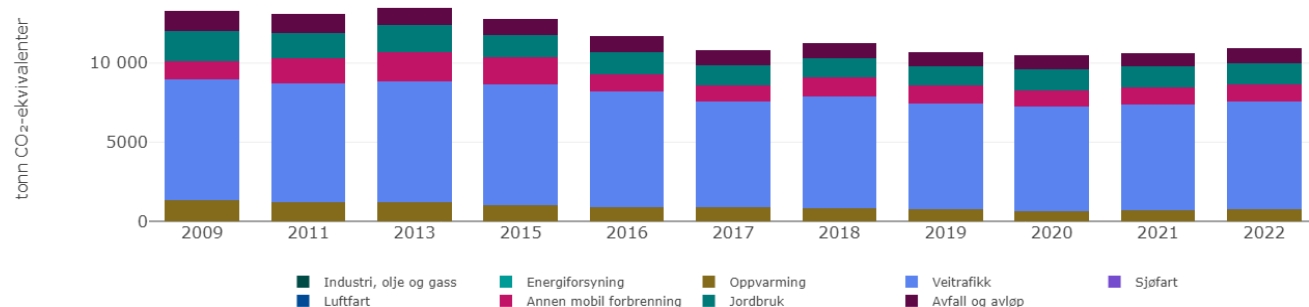
- Kautokeino kommune. For eksempel vil havstigningsnivå påvirke kommunens innbyggere som oppholder seg ved ute ved kysten om somrene.

Klimastatistikk

Siste oppdaterte statistikk over klimagassutslipp viser tall fra 2022. I 2022 utgjorde klimagassutslipp i kommunen 10 925,50 i tonn CO₂-ekvivalenter. En økning på 2,6% eller 280,5 tonn i forhold til 2021. Utslippene har enhet CO₂-ekvivalenter, som betyr at utslippene for hver gass vektet etter gassens globale oppvarmingspotensial (GWP).¹² Veitrafikk står for den største økningen med 133,5 tonn. Utslipp fra avfall og avløp øker med 125,6 tonn. Endring i øvrige sektorer er minimal.

Sektorfordelte utslipp per år Kautokeino - Guovdageaidnu

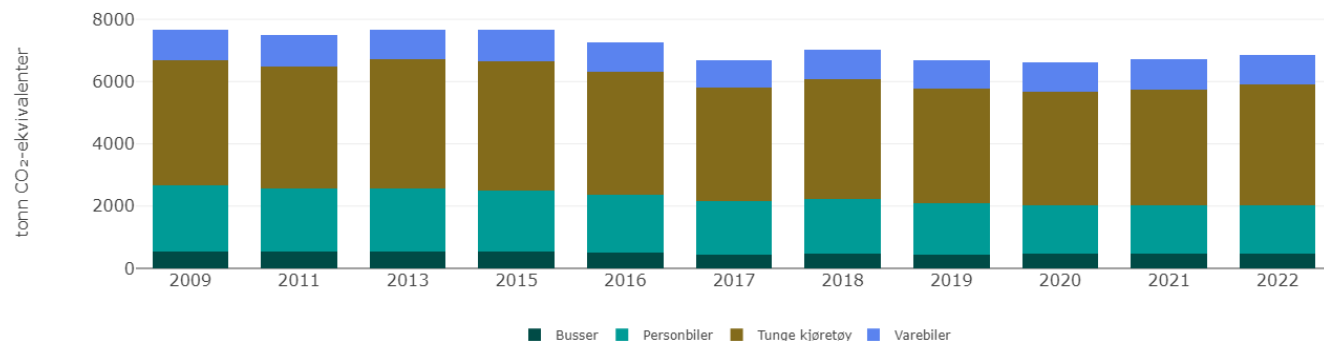
Kilde: Miljødirektoratet

Den største utslippskilden er veitrafikk, hvor tunge kjøretøy bidrar til utslipp på 3882,2 tonn i løpet av 2022. En økning 161,3 tonn i forhold til 2021. E45 går gjennom kommunen og er en stor transportkorridor for tungtransport til og fra Finnmark.

Utslipp fra veitrafikk Kautokeino - Guovdageaidnu

Kilde: Miljødirektoratet

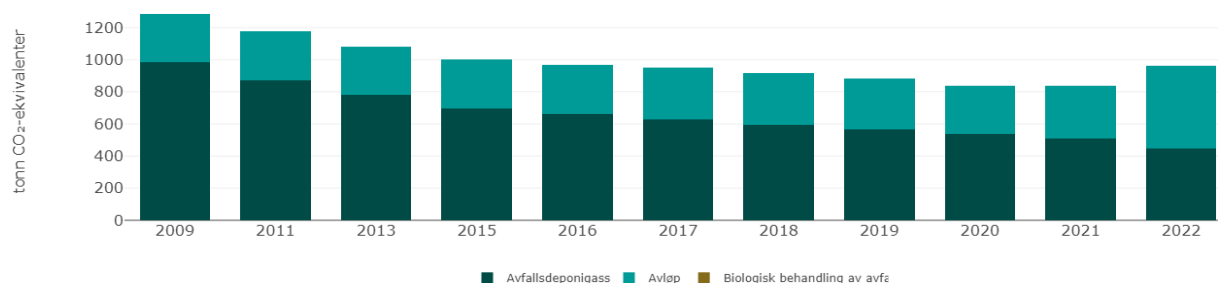

Utslipp fra avløp øker med 187,3 tonn i forhold til 2021. Utslipp av avfallsdeponigasser fortsetter utviklingen med årlig reduksjonen.

¹² [Miljødirektoratet – tabell for omregning til co2-ekvivalenter](#)

Utslipp fra avfall og avløp Kautokeino - Guovdageaidnu

Kilde: Miljødirektoratet

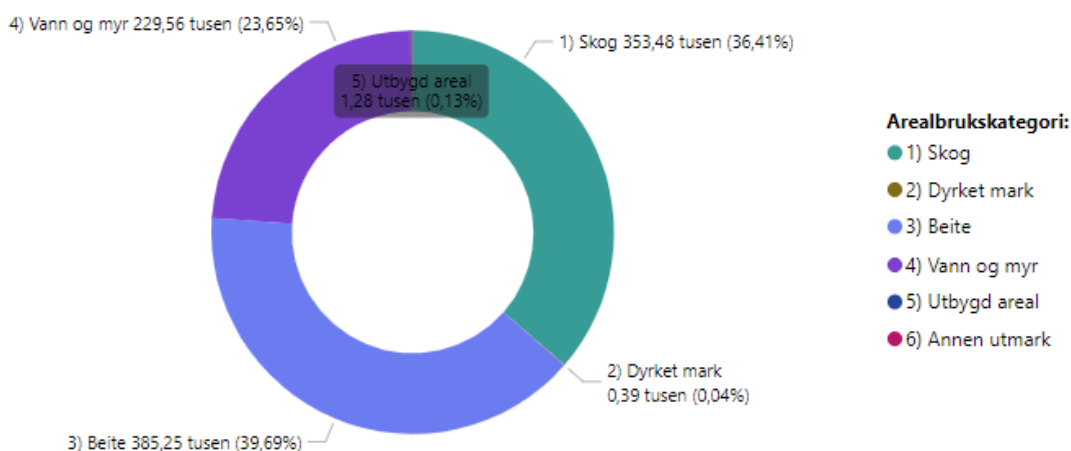
Klimagassopptak.

Guovdageaidnu - Kautokeino er en kommune med høye klimagassopptak. Som Norges største kommune i areal er det mye vann, myr og skog, som bidrar til opptak av klimagasser. Informasjon om opptak av klimagasser fra arealbruk og arealbruksendringer er oppdatert for perioden 2016-2020. Regnskapet for klimagassopptak er utviklet for 5-års perioder. Tall på klimagassopptak bygger på utslipp og opptak fra skog og arealbruk fra Miljødirektoratet. Modellen består av to hoveddeler, arealbruksregnskap og klimagassregnskap.

Arealbruksregnskap viser størrelsen for hver arealbrukskategori for hvert femte år. Areal i kommunen er fordelt på ulike kategorier, hvorav beite og skog utgjør de største arealene.

Areal i hektar (prosentfordeling)

Sum av areal fordelt på arealbrukskategorier i valgt år

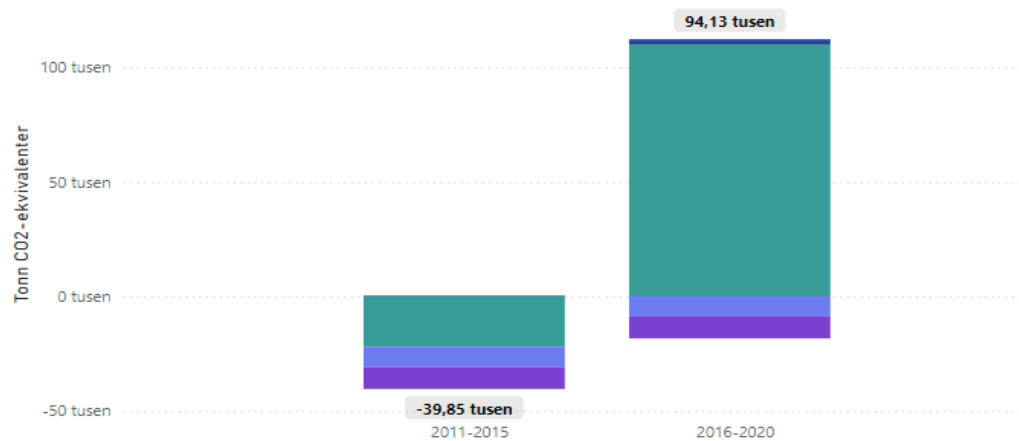
13

Klimagassregnskap viser utslipp og opptak av klimagasser fra arealbruk og bruksendringer mellom hver 5-års periode.

¹³ [Data fra Miljødirektoratet pr 10.11.2024 – Utslipp av klimagasser i kommuner og fylker](#)

Årlig utslipp og opptak av klimagasser

Arealbrukskategori: ● 1) Skog ● 2) Dyrket mark ● 3) Beite ● 4) Vann og myr ● 5) Utbygd areal

Periode	2011-2015		2016-2020	
	Tonn CO2-ekvivalenter per år	per hektar (gj.snitt)	Tonn CO2-ekvivalenter per år	per hektar (gj.snitt)
1) Skog	-22 023,95	-0,06	109 957,90	0,31
2) Dyrket mark	-7,85	-0,02	2,36	0,01
3) Beite	-8 678,45	-0,02	-8 677,69	-0,02
4) Vann og myr	-9 591,28	-0,04	-9 583,50	-0,04
5) Utbygd areal	447,43	0,37	2 432,39	1,91

Klimagassutslipp blir tatt opp igjen av skog, og bidrar til å dempe effektene av klimagassutslipp. Samtidig slipper skog og ut CO₂, som for eksempel ved brann, forråtnelse eller hvis skogsarealer blir omdisponert til veier og bebyggelse.

Eksisterende klimatiltak

Den tradisjonelle samiske naturbruken er basert på et verdisyn som vektlegger respekt for menneskets totale avhengighet av naturen, hvor man forvalter naturgodene med tanke på kommende generasjoner. I tillegg har samfunnet vært opptatt av å høste av naturen og bruke av lokale ressurser. Naturalhusholdet og birgejupmi er ennå en sentral del av den lokale økonomien. Birgejupmi er ideen om et evighetsperspektiv, naturens selvfornyende evne, måtehold og en sirkulær økonomi.¹⁴ Dette er verdisyn og levemåter som i seg selv er helt i tråd med FNs bærekraftsmål, men samtidig vanskelig å kvantifisere og måle.

Kommunen legger vekt på klima og bærekraft når fremtidige investeringsbehov vurderes og planlegges. Der investeringene tilfredsstillter kravene til grønne lån, søkes det om lån med grønne vilkår. Bankene tilbyr lavere rente til prosjekter med en tydelig miljø- og klimaambisjon. På den måten bidrar kommunen til reduksjon i klimagassutslipp, og får i tillegg en lavere rentekostnad. Den nye grunnskolen i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er finansiert med grønne lån. Denne investeringen alene bidro til at Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune reduserte sine klimagassutslipp med 1,86 tonn.

Andre etablert klimatiltak:

- Endret kommunens bilpark slik at den består av flere elbiler
- Kildesortering er innført i flere kommunale bygg

¹⁴ [Meld.St 12 \(2023-2024\) Samisk språk, kultur og samfunnsliv – Folkehelse og levekår i den samiske befolkningen](#). Boks 2.1

- Tiltak for å redusere bruk av papir – innført sikker-utskrift for å unngå unødig papirbruk, mer digitaliserte tjenester
- Oppgradering av pumpestasjoner og sikring av vannverk -

Klimatiltak for 2025-2028

Følgende tiltak planlegges gjennomført i planperioden:

- Fortsette innføring av kildesortering i kommunale bygg
- Vurdere klima- og miljøperspektiv i alle nye investeringsprosjekt, og søke om grønne lån
- Forbedre ladestruktur for kommunale tjenestebiler
- Gjennomføre energiøkonomisering i kommunale bygg
- Fortsette oppgradering av pumpestasjoner
- Kautokeino kommune skal bruke offentlige anskaffelser som et effektivt virkemiddel for å nå klima- og miljømål, ved å påvirke leverandørmarkedet til mer miljøvennlige løsninger. Våre anskaffelser skal gjennomføres med en tydelig miljøprofil og kommunen må redusere unødvendige anskaffelser og fokusere på anskaffelser hvor reparasjon, renovering og gjenbruk står sentralt. Dette vil i mange tilfeller kunne føre til reduserte drifts- og investeringskostnader

Lovpålagte budsjettskjema

BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT 1A

(tall i hele tusen)	2024	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-217 353	-223 824	-219 521	-218 250	-217 000
Inntekts- og formuesskatt	-63 209	-67 412	-71 488	-71 488	-71 488
Eiendomsskatt	-3 631	-7 053	-8 383	-8 383	-8 383
Andre generelle driftsinntekter	-1 319	-13 159	-13 185	-13 165	-13 165
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-285 512	-311 448	-312 577	-311 286	-310 000
Sum bevilgninger drift, netto	263 218	283 636	294 392	290 839	288 318
Avskrivninger	24 100	24 100	24 100	24 100	24 100
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	287 318	307 736	318 492	314 939	312 418
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	1 806	-3 712	5 915	3 653	2 400
Renteinntekter	-6 269	-6 891	-7 616	-8 532	-9 400
Utbytter	0	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	25 224	24 776	23 530	22 917	22 500
Avdrag på lån	22 474	21 195	20 610	19 375	17 200
NETTO FINANSUTGIFTER	41 429	37 080	34 524	31 760	28 300
Motpost avskrivninger	-24 100	-24 100	-24 100	-24 100	-24 100
NETTO DRIFTSRESULTAT	19 134	9 267	16 339	11 313	6 600
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Overføring til investering	900	999	999	999	999
Avsetninger til bundne driftsfond	620	722	722	722	722
Bruk av bundne driftsfond	-3 211	-5 647	-4 850	-4 850	-4 850
Avsetninger til disposisjonsfond	500	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-17 943	-5 342	-13 210	-8 184	-3 400
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-19 134	-9 267	-16 339	-11 313	-6 600
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 1B- FORDELING DRIFT PÅ ENHETER

(tall i hele tusen)	2024	2025	2026	2027	2028
Sum bevilgninger drift, netto fra 1A	263 218	283 636	294 392	290 839	288 322
Sentrale styringsorgan					
Driftsinntekter	-73	-309	-670	-670	-670
Driftsutgifter	4 972	6 218	5 921	6 181	5 921
Netto	4 899	5 909	5 251	5 511	5 251
Kommunedirektør stab støtte					
Driftsinntekter	-9 687	-8 517	-8 517	-8 517	-8 517
Driftsutgifter	39 173	38 704	39 768	39 768	39 768
Netto	29 486	30 187	31 251	31 251	31 251
Kultur og oppvekst					
Driftsinntekter	-22 029	-23 240	-25 940	-28 550	-31 160
Driftsutgifter	106 086	109 487	109 987	110 487	110 987
Netto	84 057	86 247	84 047	81 937	79 827
Helse og omsorg					
Driftsinntekter	-31 513	-30 540	-30 540	-30 540	-30 540
Driftsutgifter	141 595	153 093	153 093	153 093	153 093
Netto	110 082	122 552	122 552	122 552	122 552
NAV - sosiale tjenester					
Driftsinntekter	-385	-6 329	-6 329	-6 329	-6 329
Driftsutgifter	8 794	14 476	14 476	14 476	14 476
Netto	8 409	8 147	8 147	8 147	8 147
Teknisk					
Driftsinntekter	-25 294	-27 799	-26 799	-26 799	-26 799
Driftsutgifter	55 175	57 708	57 208	57 208	57 208
Netto	29 881	29 909	30 409	30 409	30 409
Brannvern					
Driftsinntekter	-1 414	-88	-88	-88	-88
Driftsutgifter	5 874	5 022	5 022	5 022	5 022
Netto	4 460	4 934	4 934	4 934	4 934
Felles finanser					
Driftsinntekter	-8 889	-1 520	-1 520	-1 520	-1 520
Driftsutgifter	834	-2 729	9 322	7 619	7 472
Netto	-8 055	-4 249	7 802	6 099	5 952
SUM DRIFT FORDELTE ENHETER	263 218	283 636	294 392	290 839	288 322
<i>Differanse mellom skjema 1A og 1B</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

BUDSJETTSKJEMA 1C - NETTO RAMMER FORDELT PÅ ENHETER

<i>(tall i hele tusen)</i>	2024	2025	2026	2027	2028
Sentrale styringsorgan	4 899	5 113	5 251	5 511	5 251
Kommunedirektør stab støtte	27 056	27 617	28 681	28 681	28 681
Kultur og oppvekst	75 656	78 879	76 679	74 569	72 459
Helse og omsorg	109 517	119 464	119 464	119 464	119 464
NAV - sosiale tjenester	7 909	7 647	7 647	7 647	7 647
Teknisk	29 018	29 776	30 276	30 276	30 276
Brannvern	4 147	4 786	4 786	4 786	4 786
Felles finanser	-258 202	-273 282	-272 784	-270 934	-268 564
Netto	-	-	-	-	-

Rammer fordelt på enheter – fordelt på inntekt og utgift

(tall i hele tusen)	2024	2025	2026	2027	2028
Sentrale styringsorgan					
Inntekt	-73	-1 105	-670	-670	-670
Utgift	4 972	6 218	5 921	6 181	5 921
Netto	4 899	5 113	5 251	5 511	5 251
Kommunedirektør stab støtte					
Inntekt	-12 117	-11 087	-11 087	-11 087	-11 087
Utgift	39 173	38 704	39 768	39 768	39 768
Netto	27 056	27 617	28 681	28 681	28 681
Kultur og oppvekst					
Inntekt	-30 930	-30 608	-33 308	-35 918	-38 528
Utgift	106 586	109 487	109 987	110 487	110 987
Netto	75 656	78 879	76 679	74 569	72 459
Helse og omsorg					
Inntekt	-32 081	-33 631	-33 631	-33 631	-33 631
Utgift	141 598	153 096	153 096	153 096	153 096
Netto	109 517	119 464	119 464	119 464	119 464
NAV - sosiale tjenester					
Inntekt	-885	-6 829	-6 829	-6 829	-6 829
Utgift	8 794	14 476	14 476	14 476	14 476
Netto	7 909	7 647	7 647	7 647	7 647
Teknisk					
Inntekt	-26 157	-27 932	-26 932	-26 932	-26 932
Utgift	55 175	57 708	57 208	57 208	57 208
Netto	29 018	29 776	30 276	30 276	30 276
Brannvern					
Inntekt	-1 727	-236	-236	-236	-236
Utgift	5 874	5 022	5 022	5 022	5 022
Netto	4 147	4 786	4 786	4 786	4 786
Felles finanser					
Inntekt	-332 351	-342 341	-352 063	-346 662	-341 606
Utgift	74 150	69 060	79 280	75 729	73 043
SUM	-258 202	-273 282	-272 784	-270 934	-268 564
Kontrollsum	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt drift 1D						
<i>Post (tall i hele kroner)</i>	2024	2025	2026	2027	2028	
1 Rammetilskudd	-217 353	-223 824	-219 521	-218 250	-217 006	
2 Inntekts- og formuesskatt	-63 209	-67 412	-71 488	-71 488	-71 488	
3 Eiendomsskatt	-3 631	-7 053	-8 383	-8 383	-8 383	
4 Andre skatteinntekter	-620	-2 412	-2 458	-2 458	-2 458	
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-699	-10 747	-10 727	-10 707	-10 687	
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-61 145	-61 295	-64 357	-66 967	-69 577	
7 Brukerbetalinger	-10 921	-8 824	-8 824	-8 824	-8 824	
8 Salgs- og leieinntekter	-27 219	-28 223	-27 223	-27 223	-27 223	
9 SUM DRIFTSINTEKTER	-384 797	-409 791	-412 981	-414 300	-415 646	
10 Lønnsutgifter	216 504	239 616	241 105	241 605	242 105	
11 Sosiale utgifter	26 874	29 512	41 573	39 880	39 743	
12 Kjøp av varer og tjenester	93 507	85 873	85 188	85 448	85 188	
13 Overføringer og tilskudd til andre	25 617	26 977	26 930	26 920	26 910	
14 Avskrivninger	24 100	24 100	24 100	24 100	24 100	
15 SUM DRIFTSUTGIFTER	386 603	406 078	418 896	417 953	418 046	
16 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	1 806	-3 712	5 915	3 653	2 400	
17 Renteinntekter	-6 269	-6 891	-7 616	-8 532	-9 441	
18 Utbytter	0	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	
20 Renteutgifter	25 224	24 776	23 530	22 917	22 531	
21 Avdrag på lån	22 474	21 195	20 610	19 375	17 222	
22 NETTO FINANSUTGIFTER	41 429	37 080	34 524	31 760	28 312	
23 Motpost avskrivninger	-24 100	-24 100	-24 100	-24 100	-24 100	
24 NETTO DRIFTSRESULTAT	19 134	9 267	16 339	11 313	6 612	
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat:</i>	0	0	0	0	0	
25 Overføring til investering	900	999	999	999	999	
26 Avsetninger til bundne driftsfond	620	722	722	722	722	
27 Bruk av bundne driftsfond	-3 211	-5 647	-4 850	-4 850	-4 850	
28 Avsetninger til disposisjonsfond	500	0	0	0	0	
29 Bruk av disposisjonsfond	-17 943	-5 342	-13 210	-8 184	-3 483	
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	
31 SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-19 134	-9 267	-16 339	-11 313	-6 612	
32 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING 2A

<i>(tall i hele tusen)</i>	2024	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	36 040	17 102	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	900	999	999	999	999
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	36 940	18 101	999	999	999
Kompensasjon for merverdiavgift	0	-2 010	0	0	0
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-35 506	-15 059	0	0	0
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-35 506	-17 069	0	0	0
Videreutlån	10 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	-30 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	3 421	4 362	5 043	5 777	6 530
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 233	-3 239	-4 119	-5 120	-5 975
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	2 188	1 123	924	657	555
Overføring fra drift	-900	-999	-999	-999	-999
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-2 188	-1 123	-924	-657	-555
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-534	-33	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-3 622	-2 155	-1 923	-1 656	-1 554
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING 2B					
Beskrivelse investering	2024	2025	2026	2027	2028
(tall i hele tusen)					
iPader og PC-er til skoleklasser KST 2/23	400	0	0	0	0
Forprosjekt ny barnehage	3 469	3 173	0	0	0
Markan-Europan	172	0	0	0	0
KBA1	340	0	0	0	0
Kommunedelplan for Maze	720	639	0	0	0
Reguleringsendring Hannomaras industriområde	263	108	0	0	0
Reguleringsendring Loankodievva boligfelt KST 2/	271	95	0	0	0
Digitalisere byggesaksarkiv	200	200	0	0	0
Sikring av vannverk KST 2/23 - selvkost	941	361	0	0	0
Renovering kommunal infiltrasjon	541	324	0	0	0
Driftskontroll og overvåking - selvkost KST 73/21	1 524	375	0	0	0
Vannledning ny videregående skole og teater KS	2 150	0	0	0	0
Pumpestasjon Boaronjarga KST 2/23 - selvkost	2 313	2 818	0	0	0
Oppvekstsenter Maze	3 725	3 679	0	0	0
ENØK 2020	3 426	4 283	0	0	0
Midlertidige skolelokaler ved bygging av ny skole	7 182	0	0	0	0
Skifte led-belysning gatelys KST 22/22	100	0	0	0	0
Asfaltering vegvedlikeholdsplan KST 2/23	3 758	0	0	0	0
Strømmålere på gatelys KST 37/21	145	0	0	0	0
Kjøkken (29100031)	1 900	1 048	0	0	0
Digitalisering	2 500	0	0	0	0
					0
Sum investeringer i varige driftsmidler	36 040	17 102	0	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP - investering i aksjer	900	999	999	999	999
Sum investeringsutgifter	36 940	18 101	999	999	999
Videreutlån	10 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Avdrag på lån til videreutlån	3 421	4 362	5 043	5 777	6 530
Sum investeringsutgift på videreutlån	13 421	34 362	25 043	25 777	26 530
Bruk av lån til egne investeringer	-35 506	-15 059	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	-10 000	-30 000	-20 000	-20 000	-20 000
Kompensasjon av merverdiavgift	0	-2 010	0	0	0
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-900	-999	-999	-999	-999
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 233	-3 239	-4 119	-5 120	-5 975
Bruk av bundne fondsmidler	-2 188	-1 123	-924	-657	-555
Bruk av ubundne fondsmidler	-534	-33	0	0	0
Sum finansiering	-50 361	-52 463	-26 042	-26 776	-27 529
<i>Kontrollsum</i>	0	0	0	0	0

OVERSIKT OVER GJELD OG ANDRE VESENTLIGE LANGSIKTIGE FORPLIKTELSER 3A

<i>(tall i hele tusen)</i>	2024	2025	2026	2027	2028
Lån til investeringsformål	449 538	427 427	407 117	387 742	370 520
Lån til videre utlån - startlån	85 984	117 568	132 525	146 747	160 216
Sum lån	535 522	544 995	539 642	534 489	530 736
- herav selvkostlån	28 300	26 908	25 630	24 410	23 326
Nye lån til investeringsformål	0	0	0	0	0
Nye lån til videre utlån - startlån	25 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Sum nye låneopptak	25 000	30 000	20 000	20 000	20 000

Kommunestyrets vedtak sak xx/24